

ALGIMANTAS LYVA
MINDAUGAS PELECKIS

Ž A I D I M A S

*Kompasas dideliems vaikams.
Romanas be pabaigos*

UDK 821.172-31
Pe-76

© Algimantas Lyva, 2014
© Mindaugas Peleckis, 2014
© Viršelis, Kazimiera Lyvienė, 2014
© „Pasviręs pasaulis“, 2014

ISBN 9786098027105

Pratarmė

Šachmatų lentoje jau stovi dvi pagrindinės figūros – Guru Guru ir Dravenis. Šalia – įvairiausi personažai: juodi, balti, bespalviai, paraleliniai, gyvi ir mirę, ateiviai ir žmonės. Prasideda Žaidimas. Įspūdingas, pribloškiantis, nes abu rašytojai it demiurgai žaidžia visomis figūromis. Nėra nei savų, nei svetimų. Nesiekdami pergalės, autoriai kuria naują fikciją, naują gyvenimo spektaklį, ne mažiau tikrą nei iliuzinė tikrovė ar virtuali realybė. Ir pabaigoje – net autoriai nežino, kokia Žaidimo baigtis, eiga ir tikslas.

Priešistorė

Čia pateikti sunumeruoti ir maksimaliai patikslinti įvykiai, nulėmę Žaidimo pradžią ir pagrindinių žaidėjų – Guru Guru ir Dravenio – susitikimą.

1. Guru Guru leidžiasi į kelionę

„Svarbiausia – kelias, net jei jis eitų per siauriausią lieptelį“, – pasakė Guru Guru ir žengė pirmąjį žingsnį. Patį sunkiausią. Suprakaitavęs.

Guru Guru, be abejo, žinojo, kad ne jis tikrasis Mokytojas. Tačiau, retsykais abejodamas, svajojo juo tapti.

„Kaip tai padaryti praktiškai?“ – svarstė Guru Guru, skaitydamas Vivekanandos, Krišnamurčio, Gurdžijevo, Blavatskajos ir Rerichų raštus, o šalia pasidėjęs bent kelių religijų šventraščius. Apie Mokytoją daug kur kalbama, ir visur, regis, panašiai, tačiau, kita vertus, nuo to nė kiek aiškiau nesidarė. Kodėl?

Guru Guru turėjo kelias versijas, kurias šiuo metu bandė apmedituoti.

Pirmoji buvo labai skeptiška. Mokytojo išvis neįmanoma nei rasti, nei turėti, nes jis yra (ar turi atsirasti iš kažkur stebuklingu būdu) širdyje, tiksliau, smegenyse, o galiausiai nesuprasi kur, bet faktas, kad tai turėtų būti tarsi Dievo (šio žodžio Guru Guru prisibijoję, bet kartais jį ištardavo tyliai, sau) apsireiškimas. Kitaip tariant – Mokytojas slypi viduje, kad ir kas jis būtų – ar neuronų reakcijos, ar dieviškoji apvaizda. Ši versija Guru Guru patiko, bet skepticizmas ir cinizmas jam patiko dar labiau.

Antroji versija – guruizmas. Sikhai, budistai, musulmonai sufijai, kitų religijų ir dvasinių praktikų atstovai nuolat pabrėždavo: reikia susirasti Mokytoją ir tiesiog jam atsiduoti (tas žodis purtė Guru Guru, jis buvo šiek tiek homofobas), tiksliau – da-

ryti viską, ką šis palieps. Nors ir visą gyvenimą. O tada – išlauktoji nirvana, nušvitimas, rojus, o gal ir niekas. Dar Guru Guru prisiminė Rerichų pamokymus, kad savo namuose visada reikia laikyti tuščią kėdę, jei kartais Mokytojas sumanytų užsukti į svečius netikėtai. Tokią kėdę, tiesa, aplūžusią, Guru Guru turėjo, bet reikalui esant galvojo užleisiantis savo.

Niekas – irgi gerai, svarstė trečiąją versiją Guru Guru. Išnyksti, ir nėra tavęs. Galvos neskauda, pinigų nebereikia uždirbinti, kitaip tariant – amžina tinginystė. Patiko ši versija, oi, patiko, tik kažkodėl Guru Guru nelabai ja tikėjo – gal buvo tame ieškojimų etape, kai, pats turėdamas pretenzijų tapti Mokytoju, suvokė dar net nesąs mokinius.

Atsakymas į Guru Guru dvejonas atėjo netikėtai. Kaip ir būna pasakose, prie lango nusileido paukštis. Ne, ne balandis su rašteliu, o kažkoks žvirblelis, sustiręs (buvo vėsi vasara, matyt, trankėsi kažkur nemažai, svarstė Guru Guru), apgailėtinas. Guru Guru atsargiai atidarė langą. Žvirblelis visiškai nekreipė dėmesio į jį. Stiro toliau.

„Na, ką man su juo, nabagu, dabar daryti?“ – pagalvojo Guru Guru. Atsargiai ištiesęs rankas, paėmė paukštelį į delnus. Šis nesipriešino. „Einam toliau“, – tyliai pasakė Guru Guru ir nunešė žvirblį iš savo darbo kambario į virtuvę. Kurgi daugiau? Juk reikia pamaitinti vargšiuką. Pamaitino. Žvirblelis palesiojo, palesiojo, grindis apkakėjo, pasiblaškę po butą, palikdamas kelias plunksnes, ir išskrido pro atvirą langą. Jau nebesustiręs. „Erelis“, – šyptelėjo Guru Guru, surinkinėdamas nuo grindų žvirblelio palikimą.

Po to, stengdamasis nieko negalvoti, Guru Guru išėjo iki autobusų stotelės, sėdo į tą, kuris veža prie ežero, ir apsidžiaugęs, kad žmonių šiuo metu prie jo nebuvo (bent jau arti – Guru

Guru nelabai mėgo žmonių), atsigulė ant lieptelio. Iš pradžių dvejojo, tikrino viena koja, paskui kita („o jei įlūšiu, kas išgelbės?“). Tada atsipalaidavo ir jau netrukus žiūrėjo į dangų ir dangaus plaukikus iš horizontalios padėties.

„Kelionė prasideda“, – pagalvojo Guru Guru.

Ežere nepliumtelėjo nei varlė, nei žuvis, todėl negimė haiku, ir nepasigirdo ar nepasirodė joks kitas ženklas, išskyrus jaukią gamtos tylą, kuri tartum patvirtino Guru Guru apsisprendimą (maždaug – „pats spręsk, lepši“).

Plaukikai danguje varžėsi dėl aukso, sidabro ir bronzos, vaizdavo, kad yra debesys, o kartais – kad primena tam tikrus pavidalus.

2. Guru Guru ateina į pasaulį

Viena moteris man kartą pasakė: „Jei negali susitaikyti su gyvenimo *popsu*, tapk guru.“

Susimąščiau – kodėl gi ne?

Tik nusprendžiau pasivadinti ne guru, nes tokių daug. Nutariau – pasielsgiu panašiai kaip vienas dvasinis mokytojas iš Indijos, pasivadinęs Šri Šri.

Taip aš sau pačiam (o vėliau, kaip pamatysime, ir kitiems) vėlyvą ketvirtadienio vakarą, spalio šeštąją, tapau Guru Guru.

Pirmasis mano mokinys paklausė, ko aš pirmiausia jį išmokysiu. Nežinau, atsakiau, bet iki vakaro sugalvosiu. Patikslinsiu – pirmasis mano mokinys buvau aš pats. Kaip maisto ragautojas karaliaus dvare – kas nors juk turi išmėginti patiekalą, kad šis nenunuodytų Valdovo.

Ir staiga man pasivaideno eilėraštis. Na, jau

toks *déjà vu* kirto perkūniškai smarkiai, kad žodis *įkvėpimas* pasislėpė po stalu, ant kurio ketinau nubraižyti artimiausių dienų planus. Dailiai kyšojo iš po stalo zuikiškos *įkvėpimo* ausys, tarsi prašydamos neskriausti. Palei grindis dusliu balsu pasigirdo melancholiška melodija, niūniuojama tarsi sloguojančia nosimi. Įsiklausęs geriau, pradėjau skirti žodžius. Tiek tepamenu:

*Įeik į naktį tyliai ir atsargiai,
Tu pėdom nesutraiškyki vorų,
Tada pasaulio žiburiai, nors vangiai,
Užkrės sapnų maru.*
Ir supratau. Mane sapnuoja.

Pirmieji (dar nelabai) svarbūs Guru Guru darbai

Viskas prasidėjo nuo SNI. Kitaip tariant – Stereotipų naikinimo instituto. Įkūrėme (aš ir galbūt dar vienas aš) jį tą puikų metą, kai medžių lapai apsimeta chameleonais ir kelis kartus per dieną keičia spalvas. Apgaudinėja visus praeivius ir tyliai iš jų juokiasi šlamėdami lapais. Praeini pro rausvą medelį, nusistebi, oho, dar vakar buvo geltonas. Po kelių žingsnių atsisuki – o jis ir yra geltonas. Hm, galvoji, hm.

Taigi, kaip suprantate, neatsitiktinai paminėjau greta mano namo augančius medžius chameleonus. Nes būtent jie tik jiems vieniems suprantamu būdu į mano minčių pievą atsiuntė netikėtą idėją. Seną kaip pasaulis. Kad nieko naujo po saule ir kad viskas yra kitaip, nei atrodo.

Stereotipai. Kaukės. Žmonės-dėžės. Pradėjęs galvoti nebegalėjau sustoti. Minčių tango įsisiūbavo. Ir tada prisiekiau

sau – mąstysiu apie tai tol, kol suvoksiu, kas iš tikrųjų slypi po išoriškuoju pasauliu. Net jeigu prieisiu ribą, kai man visi atrodytų bepročiai, o pats save regėsiu kaip vienintelį teisuolį. Guru Guru.

Kadangi įvardijau save kaip Guru Guru, turėjau įvardyti ir medžių chameleonų atsiųstą idėją. Tačiau Stereotipų naikinimo instituto pavadinimas, iš pat pradžių mane sužavėjęs, vėliau pasirodė pernelyg oficialus. Panaudosiu jį oficialiuose dokumentuose, juokiams tyliai vien iš pačios idėjos.

Tada prisiminiau legendą, neturinčią amžiaus. Apie Slėptuvę.

Kaip ir daugelį įdomių dalykų (vėliau, deja, primirštų), ją susapnavau vaikystėje.

Kiekvienas turime savo Slėptuvę, sapne kalbėjo man močiutė. Ji buvo jau mirusi, todėl tikėjau tuo, ką sako. Be abejo, tai nebūtinai yra bunkeris ar šiaip koks rūšys, kalbėjo šypsodamasi močiutė. Slėptuvė gali atrodyti kaip paprastas namas, suoliukas, sūpynės, tiltas, bokštas, durys su nedidele akute, ištepliota suodžiais, todėl pro ją beveik nieko nesimato... Daug dar visko pasakojo man sapne močiutė, bet ne viską lemta prisiminti.

Praėjus keliolikai metų, ji vėl atėjo į mano sapną. Ir atnešė dar vieną žinią (atrodo, kad nuėjusi buvo tik trumpam, – gerai ten jiems, pamaniau, kai laikas toks belaikis). Mano Slėptuvė – tiltas. Tačiau daugiau močiutė nieko pasakyti negalėjo. Ieškok tilto. Pereiti jį reikia iš abiejų pusių. Nesvarbu, iš kurios pradėsi eiti, jis iš abiejų pusių vienodas, bet kartu skirtingas, mįslingai pridūrė močiutė. Ir, palikusi manyje pabudusį smalsumo vorą, besiblaškantį kibiomis kojelėmis, išėjo. Išbudau.

Tada supratau – pirmieji SNI darbai atlikti. Susapnuota. Bet nežinia, kas. Gauta žinia. Bet nežinia, ką su ja daryti. Laukia daug darbo. Nuo ko pradėti?

Slėptuvė

Kaip tikras naujai iškeptas Guru turėjau nuo ko nors pradėti. O kadangi buvau ne šiaip sau koks Guru, o Guru Guru, turėjau pradėti nuo ko nors ypatingo.

Medžiai chameleonai, atsiuntę man įstabią idėją, tarsi apsigyveno manyje. Jų lapeliai (tikslaus skaičiaus neprisime- nu, nors ne kartą bandžiau skaičiuoti, bet maždaug po trisdešimt trijų susipainiodavau) kutendavo paširdžius ir tarsi norėdavo kaž- ką pasakyti. Po kiek laiko suvokiau – jei slėptuvių pasaulyje tiek daug, kiek ir lapelių ant medžių chameleonų (ši mintis truputį nu- liūdino, nes piršo kitą mintį – visų slėptuvių suskaičiuoti neįmano- ma), vadinasi, turiu kuo daugiau jų apžiūrėti, kad surasčiau medžių kamienus, o paskui ir šaknis.

Paauglystėje per televiziją pamatęs laidą apie spiri- tizmą ir vadinamąjį automatinį rašymą, iš pradžių tuo susižavėjau, ėmiau „bendrauti su dvasiomis“ pasitelkęs siūlą ir adatą, bet vėliau tuo nusivyliau. Ir tariau sau – niekada daugiau tuo neužsiimsiu. Tačiau, tapęs Guru Guru, nebeturėjau ko prarasti.

Pirmasis mano automatinio rašymo seansas įvyko spalio tryliktosios rytą.

Kiekvienoje gyvoje dvasinėje Tradicijoje egzistuoja slėptuvė. Ji skirta žmonėms, kurie mano, kad ieško dvasinio kelio, o iš tikrųjų tiesiog ieško užtarimo. Pasaulis, siūlomas slėptuvėje, daug paprastesnis už tą gyvenimą, kurį gyvena daugelis žmonių. Jis lengvai aprašomas dešimčia Dievo įsakymų, keturiomis taurio- siomis tiesomis ir t. t.

Jis paprastas, suprantamas, nereikalaujantis jokių ypatingų pastangų. Paprasta vertybių sistema: juoda ir balta. Tai – įėjimo į Tradiciją filtras. Iš tikrųjų tai yra išorinis kiemas. Jei žmogus nuoširdžiai veržiasi į anapus, kelias į išventinimą jam atsi-

veria. Jei mokinys pasiruošęs – mokytojas atsiras. Žmonės sutinka tuos, kuriuos jiems lemta sutikti.

Ranka rašė net pasišokinėdama. Po ketvirtąjį sakinio, kai ji norėjo prie „t. t.“ prirašyti dar bent keletą „t.t.t.t.t.t.t.t.“, baigėsi šratinuko rašalas. Todėl penktąjį sakinį pradėjau kitu – jau ne juodu, o mėlynu – rašikliu. Vienuoliktas sakinytis rašėsi labai lėtai, tarsi ranka svarstytu, ar verta iškloti popieriui tokią banalybę. Bet vis dėlto išklojo. Išmintis nebijo banalybių, pamaniau. O va banalybės lyg maži šuneliai bėga prie juos pagimdžiusios Kalės spenelių, kad pasisotintų išminties pienu. Syvais, kuriuos duoda Dieviškoji Kalė, Pasaulio Motina, *Sophia*.

Mieli katalikai ir kiti davatkiškai nusiteikę *homo sapiens*, pagalvojau. Nekirkite mano automatine trumpam virtusios rankos. Kalė – tai ne įžeidimas. Nė vienas tikintysis nežino, kas gi yra tikrasis jo Tėvas. Koks jo veidas. Akys. Šypsena. To nežino ir Dieviškoji Kalė. Arba išmintingai tyli.

Katukų tiltas

Ar žinai

Kažkur sapno pakrašty

Yra rūko apkabintas

Tiltas

Skirtas tik dviem katukam?

Niekas daugiau negali rasti to tilto

Ant jo netikėtai susitikę katukai

Kartu su tiltu pranyksta rūke

Ir niekas daugiau to tilto niekur nerastas...

O kur katukai ir rūkas?

Jie gyvena po žvaigždėm

**

Nori, papasakosiu Tau istoriją apie Stelą? Niekam dar nepasakojau.

Praėjusį rugpjūtį beveik visą mėnesį keliavau po Europą. Traukiniais, autobusais, lėktuvais, autostopu. Nuo Lenkijos iki Albanijos.

Nuo Kroatijos iki Austrijos.

Ir štai, grįždamas namo, Vienoje, Austrijoje, turėjau persėsti į traukinį, važiuojantį į Varšuvą. Tai buvo lenkų traukinys. Nors turėjau bilietą, lenkų konduktoriai užsinorėjo kyšio ir nenorėjo manęs įleisti į traukinį. Grynųjų pinigų nebeturėjau. Jie buvo kortelėje. Iki traukinio išvykimo kelios minutės. Nors verk. Neleidžia, ir viskas.

Jei liksiu Vienoje, atsidursiu policijoje, nes stotyje nakvoti negalima. Štai stoviu perone visiškai nesuvokiantis, ką daryti. Nes su tais lenkais kalbėjau ir gražiuoju, ir ne gražiuoju.

Tada iš kažkur išdygsta lietuvė. Jauna moteris. Klausia, kiek jie prašo. Aš viską girdėjau, sako. (Aš jos nemačiau anksčiau, kai su lenkais kalbėjau.) Sakau, 20 eurų. Niekingų 20 eurų. (Kaip aš nekenčiu tos *fucking* Europos, vadinamos sąjunga.) Imk, pasakė. Aš sutrikau, sakau, atiduosiu Lietuvoje, koks jūsų vardas, gal pasakysit telefoną? Sako, nereikia, aš gyvenu Rusijoje. O mano vardas – Stela (jei kam neaišku – lotyniškai tai reiškia „žvaigždė“).

Tegul mums visiems šviečia mūsų žvaigždė, pamaniau. Gyvenam mes šešėly... esam šešėliai...

Ypatingos žymės. Visiškai slaptai. Byla Nr. ∞

Kodinis šiame visiškai slaptame dokumente aptariamoms būtybės pavadinimas – „Mirtis 79“. Ji turi net per daug ypa-

tingų žymių. Pirštuotos juodos kojines. Dešinėje ausyje – sidabrinė kengūra (auskaras). Kairėje (kartais) – sidabrinis driežas. Žalios akys. Žvilgsnis kartais nudelbtas į žemę, o kai jis pakyla aukščiau, skrodžia kiaurai. Pelenų, gal net viksvų spalvos plaukai garbanoti. Ant vieno kairės rankos piršto (nepamenu, ant kurio) – stambokas sidabrinis (?) žiedas. Kalba nedaug. Mėgstamiausi žodžiai – „gal“, „tikriausiai“, „turbūt“. Iki šiol neaiški jų prasmė, bet jos švelniose lūpose jie skamba kaip burtažodžiai.

Ji šypsosi, juokiasi. Žaidžia. Maskuojasi. Nekenčia (?) žmonių ir liftų, mėgsta gyvūnus, ypač katinus. Ypatinga spalva – raudona (?), taip pat ir juoda. Guli tamsoje ir mąsto. Patiria astralines keliones. Sėdi ant stogo. Ypač naktį. Svajoja. Sapne ji dažnai kalbasi su mirusiu savo katinu. Pažįsta ir tikrų tikriausią Cheshire'o katiną. Ir jo šypsena, kuri skirta tik jai.

Čia tiek daug klaustukų, nes tai – ypatingas dokumentas. O čia – šauktukai: !!!!!!! Nes ji labai graži, ypač kai juodabačiu žingsniu atkeliauja per raudoną smėlį. Apsupta medžių.

Sapnavau ją man sakant: „Kai mane kas nors prisimena, tą akimirką kažkur gimsta voras. Ir tinklai stiprėja, pasaulis jaukėja.“

Visiškai slapta pastaba. Atsižvelgdamas į ypatingą šio dokumento numerį, pasilieku teisę jį pildyti iki begalybės, tiksliau, kol vorai tinklus megs, o katinai išdidžiai vaikščios šios žemės, keisčiausios iš keisčiausių, paviršiumi.

Visiškai slaptas agentas Ch. C., dar žinomas ir kitais vardais bei slapyvardžiais, deja, dėl suprantamų priežasčių čia jie paminėti negali būti.

Data: visiškai slapta.

Vieta: rasti sunku, bet įmanoma pajusti, o gal pajaušti.

3. Guru Guru galvoja apie žvėris

Gulėdamas prie ežero ant lieptelio Guru Guru pradėjo galvoti apie žvėris. Iš pradžių mintyse perkratė vaizdinius, matytus per „National Geographic“, „Animal Planet“ ir kitus TV kanalus. Ten visi žvėrys labai gražūs, kilnūs. Nors ir nebuvo Afrikoje ar kitose egzotiškose vietose, Guru Guru nujautė, kad tai tiesa (nepaisant to, kad žiniasklaida nepasitikejo). Visgi ramybės nedavė klausimas: kodėl tuomet per TV kanalus rodomi žmonės, skirtingai nei žvėrys, tokie, švelniai tariant, negražūs?

Guru Guru neturėjo galvoje merginų ant podiumo (viena iš dešimties būdavo graži) ar šiaip gerai papudruotų politikų, rodančių dirbtines šypsenas (ypač prieš rinkimus). Taip pat gražiais jis nelaikė šokėjų pagal TV dūdelę. „Dėjau ant visų įmanomų šokių ir dainų projektų“, – tyliai niūnuodamas vegetarišką 1971 metų *Faust* melodiją „Why Don't You Eat Carrots?“ („Na kodėl tu morkų nevalgai?“), galvojo Guru Guru.

Žmonės – žvėrys, ne vegetarai pagal prigimtį, enciklopedines žinias prisiminė Guru Guru. „O kodėl tada jie būna žaliavalgiai ir dar kažkokie velniavalgiai?“ – šioje vietoje turbūt net pats Buda susimautų ir suvapėtų kažką apie skirtingą žmogaus prigimtį (bet pala, toliau mąstė Guru Guru, juk Buda sakė, kad visų žmonių prigimtis viena, tai kodėl vieni valgo kepsnius, o kiti – morkas?).

„Esame tuo, ką valgome“, – su malonumu išgėrė atsineštų pomidorų sulčių Guru Guru ir mintyse vizualizavo save kaip pomidorą, augantį... Pala, ne, ne, Ispanijos plantacijose tikrai nesinorėtų būti pomidoru. Ten gi žmonės – tikri žvėrys. Tiksliau, nesuprasi, kas yra kas.

Guru Guru susipakavo nedidelę mantą ir grįžo namo.

Vos prisėdus prie eilinio filosofijos tomelio ieškoti atsakymų (mintis apie Mokytoją dabar pakeitė mintys apie sulysusį Vydūną), į duris kažkas paskambino. Sekmadienis. Vidurdienis. Ką velnias atnešė? Pikto veido žmogėnas pasakė, jog norėtų, kad jam įpiltų vandens iš čiaupo. Viena vertus, Guru Guru buvo patiklus („turbūt automobiliui prireikė“), kita vertus, banditiškas žmogaus snukis jam nekėlė pasitikėjimo. „Nėra vandens“, – meluodamas, bet nerausdamas (gyvenimas išmokė) pasakė Guru Guru ir durų neatidarė.

Kartą jis buvo atidaręs duris bulvių siūlytojams. Moteris, mandagiai siūliusi jas, pasitraukė, o kažkoks smaukalas iš Vilniaus rajono tvojo kumščiu į pilvą. Apsižvalgęs bute ir nieko gero jame neradęs, atsidarė šaldytuvą, pasiėmė pusę likusios dešros (daugiau nieko nebuvo) ir, įspyręs Guru Guru į minkštą vietą, kaip sakoma policijos suvestinėse, pasišalino.

Guru Guru jautėsi užgautas – ypač morališkai. Todėl pirmąsyk gyvenime ryžosi nuvažiuoti į policijos nuovadą. Joje sėdėjo dviese. Vienas žiovavo ir garsiai keikėsi *matais*, kad dar net trys valandos iki darbo pabaigos. Vėliau apsiramino ir ėmė rašyti kažkokį biurokratinį gaivalą. Parašęs pusę sakinio, nusispjovė, išmetė popiergalį ir ėmėsi sunkaus darbo iš naujo. „Senas, pensininkas jau turbūt beveik, stengiasi“, – džiaugėsi Guru Guru širdis, jausdama policijos jėgą. Kitas nuovados darbuotojas buvo jaunas ir labai greitas. „Pasirašyk“, – pakišo lapą. „Tai kad aš dar nieko nepapasakojau“, – suglumo Guru Guru. „Mes ir taip viską žinom“, – nekantravo policininkas, vilkdamasis striukę (prieš tai ji voliojosi ant žemės – tvarka nuovada nepasižymėjo). Trumpai permetęs akimis pareiškimą, Guru Guru pamatė, kad jame kalbama apie kažkokio Kazlausko mašinos vagystę. „Bet aš...“ – bandė sakyti. „Rašykis, turiu važiuot“, – piktokai pasakė policmeisteris. Guru Guru padėjo kryžiuką (beje, apverstą, mėgaudamasis mintimi, kad

jį išsikvies saugumiečiai aiškintis dėl „satanizmo“, o tada jis galės ramiai – juk tardymai turbūt ilgi – papasakoti apie žmogėną, atėjusį „vandens“; bent kas nors išklausys).

Saugiai grįžęs namo, Guru Guru užsirakino duris, dar pasitikrino, ar gerai, pažiūrėjo per akutę. Ramu. Įsijungė „National Geographic“. Negrabi panda („už ką jas myli, juk atrodo kaip *alkašas* meškinas pamušta akim“) valgė bambuką. Kiek Guru Guru žinojo, pandos daugiau nelabai ką ir tesugeba veikti – valgyti, šikti ir kartą ar du per metus pabandyti užsilipti ant patelės.

„Žvėrys... Kokie jie panašūs į žmones“, – šovė mintis Guru Guru. „O mes ką veikiame šiame sukništame gyvenime? Griaužiamame prekybcentrio pusmaistį, kuris, kaip ir pinigai, dingsta, tik ne turčių piniginiuose schemose, o kanalizacijoje. Su patelėmis irgi nieko gero – visos jos vienodos: kol užuodžia naudą, bus meilios, o jei šaldytuve dešros nėra (o, velnias, taigi nebėra, pavogė, prisiminė Guru Guru), dings kaip *dhūmas*. (Guru Guru didžiavosi savimi prisiminęs sanskritišką žodį.) Kai tepa slides, po savęs visos jos palieka tik muses, – niekada nesusitvarko.“

Guru Guru išgėrė migdomųjų ir alkanas nuėjo sapnuoti žvėrių. Sapne jis nebijojo nieko.

4. Guru Guru mąsto apie vegetarizmą

Guru Guru raudonoje (kodėl būtinai reikia rašyti „žalioje“?) jaunystėje buvo vegetaras. Ketverius metus nevalgė nei mėsos, nei žuvies, nei kiaušinių. Prasdėjo viskas, žinoma, banaliai – juk tai gyvenimas: studentaujant pritrūko pinigų mėsai, teko misti vien bulvėmis ir makaronais (čia geriausiu atveju), o vėliau

Guru Guru ėmėsi saviindoktrinacijos.

Paprastai kalbant, prisiskaitė nesąmonių. O dar ir skerdykloje pabuvojo. Baisu, tas tiesa. Todėl mamai teko ilgai sukuti galvą, kaip apgauti jaunąjį vegetarą, ir ji sugalvojo suktą patiekalą, pavadintą „morkų blyneliais“. Tai buvo grynai vegetariškas patiekalas su įmantriai dar tešloje paslėpta malta vištiena. Guru Guru šveitė blynelius ir džiaugėsi puikia vegetariško gyvenimo savijauta kaip koks Liūtas Storuolis, kuris iki mirties taip ir nesužinojo, ką jam gamino žmona.

Vėliau protas prašviesėjo (ne nuo vegetarizmo, žinoma) ir Guru Guru grįžo prie įprasto gyvenimo. Mėsa nebeatrodė baisi ir neskani. Kaip sakoma, ir vilkas sveikas, ir avys vėl vegetarės.

Tai prisimindamas Guru Guru galvojo, kuris jo pasirinkimas teisingesnis. „O jei sutiksiu moterį vegetarę ir ji man nekės kotletų?“ – nerimavo Guru Guru. Bet čia anokia bėda. Svarbu – sielos gyvenimas. Juk visokie ezotertvajumatologai teigia, kad valgydami mėsą gauname kažkokių neigiamų substancijų. Gal.

Bet Guru Guru buvo skaitęs filosofų raštus, kuriuose aiškiai pasakyta: sielą turi ne tik žmogus, bet ir gyvūnai, augalai ir mineralai! Vadinas, augalų irgi valgyti negalima? Ir tie žaliavalgių išsidirbinėjimai – niekalas? Tad kuo tada misti? Oru? Būtų gerai, tik kad organizmas greitai paskelbs SOS.

Guru Guru laukė kažkokio ženkle, postūmio, o jis vis neatėjo. Valgydamas tai mėsą, tai daržoves, pats nesuvokdamas savo tapatybės, galiausiai Guru Guru prisiminė senokai pažįstamą bičiulę, kuri nusimanė vegetarizmo labirintuose, ir susitiko su ja.

„Mačiau, kaip vienas garsus dainininkas šlemštė blynus su mėsa“, – pasakė jam draugė, kurią kol kas pavadinkime Karaliene. Atrodė ji karališkai graži, o ir manieros – ne iš prasčiausių. „O aš esu tą patį dainininką matęs veneriniame“, – nei

ši, nei tą leplelejo Guru Guru. Visgi abu draugiškai pripažino, kad vegetarų ir šventuolių nėra – visiems visko pasitaiko. O jei žmogus apgaudinėja kitus, jis pirmiausia apgauna save. „O, kaip blogai yra apgaudinėti save“, – mąstė Guru Guru, žiūrėdamas Karalienei į akis. „Praėjo 14 metų, o man atrodo, kad aš ją taip pat tebemyliu. Ar gali taip būti?“

Į šį klausimą atsakymo dangūs duoti neskubėjo. Gal todėl, kad romanas dar nesibaigė? O gal dėl to, kad Karalienė, kaip jai ir dera, buvo santūri ir mandagiai atsisveikino, pažadėdama dar susitikti.

Grįžęs namo Guru Guru kaip Deksteris Morganas išsikepė patį kruviniausią *steiką* ir sušlemštė jį. „Gyventi būna sveika, būna malonu. Ką rinktis?“ – pilnu skrandžiu galvojo Guru Guru. Sotus būdamas, jis jautėsi esąs puikus vegetaras – mielai dabar sugriaužtų kokį kalafiorą.

5. Guru Guru per Žolinę galvoja apie telefoną

„Tu labai daug galvoji“, – pasakė Guru Guru viena moteris. Guru Guru pagalvojo, kad ne visiems tai taip lengvai pavyksta, todėl ant jos nesupyko. O juk ir Žolinė artėjo, tad Guru Guru buvo geros nuotaikos.

Vis dėlto atėjus Žolinei nuotaika subjuro. Ne dėl oro ar kitų objektyvių priežasčių, o todėl, kad ėmė *galvoti*. Prisiminė šią frazę ir netikėtai, gerokai pavėluotai kaip kokia žirafa, išsižeidė. „Ar galvoti blogai? Ką, aš mąstau, vadinasi, nesu? Ką, geriau tyliėti, kaip Wittgensteinas mokė?“ – *Pink Floyd* „Sienos“ plaktukai daužėsi galvoje.

„Šūdas“, – padarė vienintelę išvadą Guru Guru.

Tada, kaip visuomet, jį susirado išeitis. Netikėtai po ranka pasipainiojo tekstas apie tai, kad lygiai prieš 135 metus toks Edisonas pirmąsyk per savo išrasto *tylypono triūbelę* pasakė „Hello“. Guru Guru tiesiog nušvito iš džiaugsmo. „Apie šitą tikrai turiu pagalvoti, ir kuo daugiau“, – ir iš džiaugsmo automatiškai stvėrė mobilųjų. „Pala, pala, o kodėl aš čia taip?“ – prasidėjo mąstymo procesas. „Telefonas graikiškai – toliagarsis. Vadinasi, esmė – kad garsas, kad ir kokias nesąmones jis perduotų, sklįstų kuo toliau.“

„Po 135 metų jau įmanoma paskambinti iš Palangos į Papua Naująją Gvinėją, bet ar tai progresas? Na ir kas, kad toli nuskris mano HELLO?“ – svarstė Guru Guru. „Arba idiotiškas japonų MOSHI MOSHI... O gal dar kaip nors... Ar... mes turime pasakyti vieni kitiems nors ką nors? Juk telefoniniai pokalbiai būna privalomieji – mamai, tėtei, draugei (na, ne, visgi draugei būna iš meilės, pripažino romantikas viduje), darbo ir kitais reikalais. Žinoma, yra vienas draugas, kurį labai branginu (vadiname vienas kitą broliais), yra tas žmogus, kuriam skambinu ne su reikalais, o tiesiog todėl, kad smagu bendrauti. Bet tai juk išimtis, patvirtinanti taisyklę, kad telefonas – būdas pasiekti toli (arčiau ar toliau) esančius asmenis. Milijardai telefono aparatų visoje žemėje. O kiek vienvėsių vienetų jie sumažino?“ – pasinėrė į apmąstymus Guru Guru.

Jam nedavė ramybės tai, kad, technologiškai priartinamas vieną žmogų prie kito, telefonas iš tikro juos dažniausiai atitolina. Dabar nebereikia tiesiog susitikti, susiskambinus iš būdelės (arba sutarus ankstesniame susitikime), galima paspausti vieną kitą mygtuką ir trumpai apie nieką pasikalbėti. Ar tai prasminga? O kam visi tie „išmanieji“ telefonai? „Man patinka mano neišmanėlis“, – meiliai kaip kūdikį prie savęs glaudė senutę „Nokia“ (ne, tai nėra užsakyta reklama, bet jei „Nokia“ sumokės, būsiu dėkingas)

Guru Guru, džiaugdamasis, kad nereikia pirštu braukyti po ekraną, o pats telefonas „netyčia“ nepaskambins numeriu, kurio kaina kosminė. „Kuo daugiau prikrauna visko į tą dėžutę, tuo mažiau norisi bendrauti su gyvu žmogumi. Ką jau ten kalbėti apie feisbukus ir kitą *socnaiksystemą*“, – skeptiškai svarstė Guru Guru. Dūmai draikėsi.

Feisbukas... Kad jį kur. Per šitą šūdą Guru Guru susipyko mažiausiai su dviem šimtais žmonių, iš kurių daugelio net nepažinojo. Argi tai normalu? Guru Guru – mandagus žmogus, jis kiekvieną vidurnaktį su gimtadieniu pasveikina visur feisbuko „draugus“ ir dažnai būna nustebeš pamatęs jų pavardes ir vardus. „Kas jie? Nė neprisimenu“, – galvojo Guru Guru.

„Viskas per tą Edisoną. Galėjo pasakyti ne „Hello“, o nusispjauti į ragelį ir jį padėti. Gal dar kokius 235 metus būtų žmonija pratempusi be telefono? Tada gal ir pasaulinių karų nebūtų buvę? Juk kaip susisieksi? Radijo ryšio nebūtų. Ir televizorių nebūtų – ramybė namuose. Kompiuteris reikalingas, kai jį turi. O kol neturėjau, nereikėjo“, – piktinosi Guru Guru.

Jis paėmė didelį popieriaus lapą ir flomasteriu užrašė: „Jei skambintų Edisonas, niekada neatsiliepkite ir jokiū būdu nesakykite jam HELLO.“ Pasikabino ant sienos. Išsijungė telefoną. Įsijungė Dave'o Matthewso ir Timo Reynoldso 2007 metų koncerto Niujorke įrašą. Beveik trys valandos *kaifō*. Ir joks ALIO nesutrukdys.

6. Guru Guru ir Karalienė

Guru Guru su Karaliene siejo ypatingas ryšys. Nors buvo pažįstami jau keliolika metų (tiesa, kelerius metus bendravimas buvo nutrūkęs), jautė, kad esama kažko, ką jis sunkiai sutal-

pina į žodžius. Žodžiai „meilė“, „simpatija“, „aistra“, „trauka“ ir panašūs čia būtų skambėję mažų mažiausiai banaliai, nors tiesos juose buvo. Pažodinės tiesos.

O va tarp eilučių vyko ištisas karalystės gyvenimas. Koks jo vaidmuo Karalienės gyvenime, Guru Guru nežinojo. Be abejo, jis (bent jau dar) nebuvo jos Karalius nei Princas, tačiau susitikęs po daugelio metų pasijuto, lyg būtų nesišnekėję vieną minutę. Tai ir džiugino, ir gąsdino Guru Guru. Tiesa, iš pradžių jis buvo pernelyg apimtas natūralaus paaugliško džiaugsmo, kad mąstyty apie tai, kas gąsdina.

„Šešėlių karalystė...“ – prisimindamas Alisą, mąstė Guru Guru. „Juk kiekviena Karalienė turi savo slaptąją karalystę...“

Visgi Guru Guru, pretenduodamas į Gyvenimo mokinį (jis neturėjo religijos, o religija – jo, Guru Guru buvo įsitikinęs, kad visagalis Gyvenimas, kuris bet kada gali nutrūkti, moko kiekvieną nanosekundę, reikia tik pagauti tas „vibracijas“ ir pasisemti iš jų išminties), stengėsi į Karalienę žiūrėti dvejopai: ir tarp eilučių, ir į eilutes.

Kadaise Guru Guru sapnavo baisų sapną. Baisus jis pasirodė esąs po daugelio metų, kai išsipildė. Sapne jaunasis Guru Guru skambino pianinu (tai nebuvo neįprasta – vaikystėje lankė muzikos mokyklą), tačiau niekaip nesugebėjo baigti, regis, paprastos melodijos. Vis užmiršdavo pabaigą. Galiausiai pasidavė, uždarė pianino dangtį ir atsibudo. Vėliau, Gyvenimui parodžius skaudžią pamoką, ką gali reikšti neryžtingumas (tai juk savotiška „pagalvėlė“, kurią sau bandome pakišti, kad lengviau būtų kristi, nors iš tikro – tik iliuzija), Guru Guru suprato sapno prasmę ir pastebėjo dėsninę: jam tikrai trūksta ryžtingumo. Tiesa, ne visur. Kai kada Guru Guru būdavo hiperryžtingas, tik tai irgi ne visada duodavo pačius geriausius rezultatus. Įsipliekisdavo kaip degtukas,

o vėliau suvokdavo, kad kaip ir nebuvo dėl ko.

Guru Guru daug galvojo apie Karalienę, jam buvo malonu prisiminti ją ir svajoti apie kitą susitikimą. Visgi jis nedrįso leisti sau pernelyg fantazuoti (nors kažkur naivus romantikas, o gal kaip tik Gyvenimas sakė: su ja – nors į pasaulio kraštą), prisirišti net mintimis, kad paskui nereikėtų skaudžiai nusivilti.

Kas tai? Tas pats vaikiškas neryžtingumas? Pianino dangčio užtrenkimas? O gal kaip tik – išmintis, rodanti, kad reikia būti atsargiam. Bet juk net jei kelis kartus nudegi nuo laužo ugnies, jį susikurti ir pasišildyti vis dėlto reikia. Kitaip Gyvenimo miške (Dantė, o, Dantė, koks jis buvo teišus, mąstė Guru Guru) pasiklysi.

„Įdomu tai, kad pasiklystame visi, nesu aš išskirtinis. Ir turbūt visi turi savo Karalienes. Tačiau svetima išmintimi sotus nebūsi. Indai sakė, kad tas, kuris gyvena svetimą gyvenimą, neša dvigubą karmą, pats save visiškai be reikalo apsunkindamas“, – galvosūkius sprendė Guru Guru. Galva sukosi.

„Katinams lengva apsispręsti“, – netikėtai rado išeitį Guru Guru, prisiminęs globotas kates. „Jie greitai susiranda, ko jiems reikia, ir iš ten neiškrapštysi. Mokysiuos iš katinų.“

7. Pildosi Guru Guru vaikystės svajonės

Guru Guru, grįžęs iš atostogų (apie jas – atskira kalba), suvokė, kad netikėtai ėmė pildytis jo vaikystės svajonės. Na, gal ne tiek vaikystės, o labiau paauglystės, ir kiti žmonės turbūt to svajonėmis nepavadintų, pasijuoktų.

Pavyzdžiui, muziką įsimylėjęs, kol baigsis pasaulis, Guru Guru svajojo vėl pamatyti muzikinius klipus, tuos, kuriuos

matė būdamas dar labai jaunas: Davido Bowie „Wild is the wind“, *Talking Heads* „Road to nowhere“, taip pat serialą „Viešnia iš ateities“ ir kitus, keliančius begalinę nostalgiją prarastam, nebesugrįšiančiam laikui.

Laiką sugrąžino jutūbai ir kiti interneto šedevrai. Ar tikrai sugrąžino, ar tai tik iliuzija? Guru Guru mąstė apie tai. „Taip, nemažai tokių svajonių jau išsipildė, suradau tai, kas kažkada atrodė kaip nepasiekiamas dalykas, vieną kartą pamatęs negalėjau to pamiršti...“

Ar išsipildžiusi svajonė gyvena savarankišką gyvenimą?

Ar svajonių moteris egzistuoja?

Ar vorai yra protingesni už žmones arba bent jau tokio pat intelekto?

Guru Guru to nežinojo, bet patys klausimai, kurie spontaniškai radosi jo viduje, jam patiko. Jie kėlė sielos šurmulį.

Šurmuliuojanti siela, bjaurybė, vis tiek reikalavo atsakymų, ir jos neįtikino proto argumentai: „Palauk, kantrybės.“ Siela – labai emociingas *sutvėrimas*. Guru Guru net nusigando, kai suvokė, kad ne tik jis, bet ir visi gyvūnai, augalai, mineralai (grubiai tariant – akmenys) turi sielą. *Kami*, sakydavo (ir gal tebesako) japonų šintoistai. Ir lietuviai nuo seno tuo tikėjo. „Akmenėlis turi širdį...“

Geriausiai Guru Guru yra išsimiegojęs *tranzuodamas*, kai galvą padėjo ant tikrų tikriausio pakelės akmens. Tai buvo taip tikra, kad žodžiais neapsakysi.

Guru Guru turėjo savo medį, kuriame geriausiai jausdavosi...

Guru Guru svajoja toliau. Juk svajoti neuždrausta? Bent kol kas... Vaikystė trunka visą gyvenimą... Visą gyvenimą mes mokomės iš paties Gyvenimo, sutiktų žmonių, visko – jei tik sugebame iš to didžiulio ežero, o gal vandenyno pasisemti išminties.

Guru Guru neleido sau mąstyti apie dabartį ir politiką. Jis gyveno praeitimi, kuri tiesiogiai siejosi su ateitimi. Svajonės buvo jo pasaulis. Tokį žmogų paprastai laiko idiotu. Ar Guru Guru – idiotas? Tikrai ne šventasis, bet ir ne visai šio pasaulio žmogus. Čia Guru Guru nepritapėlis. Kažkur – svajonėse – TEN – jis tikriausiai rastų savo vietą.

8. Guru Guru mąsto apie moteris

Ne, jos tikrai ne visos kalės, pagalvojo Guru Guru, prisimindamas populiarų tarp vyrų rusišką posakį „vsie baby – suki“.

Tiesa, empirikos čia buvo mažoka. Iš gyvenimiškos patirties Guru Guru žinojo, kad moterys – visokios: esama ir sudėtingų asmenybių, problemišku personų, ir paprastų merginų. O dėl jų sąžiningumo Guru Guru dažnai abejodavo – pats nebuvo šventas.

Visgi Guru Guru pritrenkė vienos *bobos* pareiškimas. Metų – netoli *sorokavyko*. Ji pareiškė, kad Guru Guru jai neįdomus, nes per storas. Taip, Guru Guru nebuvo lieknas jaunuolis, su kuriuo teko tai pačiai moteriai susitikti prieš daugelį metų. Bet argi tai esmė?

Guru Guru mąstė apie materializmą, nes jis labai siejosi su moterimis. Jis slapčia mylėjo vieną kiek vyresnę už jį moterį (visada mokėjo ir mėgo išlaikyti paslaptį apie moterų amžių), kuri jam buvo, galima sakyti, idealas. Protinga, graži... Tačiau tai arba ateities, arba nebūties klausimas.

Ką gi dar Guru Guru mąstė apie moteris? Prisiminė kruviną kerštą, kurį pažadėjo žašinui, uždraudusiam jam susitikinėti su pirmąja meile. Prisiminė niekšingas išdavystes, kurias teko patirti.

Ir viskas?

Ne. Moteris – banalu – yra paslaptis.
Ir vienintelė, kurią mylėjo ir tebemyli (prisimenant
A. Škėmą), – Mama.

9. Guru Guru pamilsta klasiką

Iš karto turiu nudžiuginti (ar nuvilti) gerbiamus skaitytojus (-as), kad pamąstymų objektas – klasika, o ne koks nors klasikas. Vis dėlto Guru Guru pirmąsyk gyvenime, būdamas jau gerokai įmitęs, kaip Karlsonas pačiame jėgų žydėjime, patyrė katarsį po gyvojo klasiko Šarūno Nako laidos „Skersvėjai“ laidoje „Vakaro *andante*“, išgirdęs pianinu skambinant Fryderyką Franciszeką Szopeną.

Nors visa tai skamba sarkastiškai ir atrodo, kad Guru Guru buvo pertrauktas skersvėjo, vis dėlto, ačiū Dievui, taip nenu­tiko. Kai kalbėjo laidos autorius, Guru Guru susidomėjęs klausėsi jo laidos ir kartu dėliojo bei tvarkė knygų stirtas, kurių susikaupė ne ką mažiau nei pas amžinatilsį Barą.

Po darbų, lyg iškasęs septynis griovius, nusibraukęs prakaitą, proletaru besijausdamas Guru Guru godžiai gėrė valerijonų arbatą. Ir tuo metu, skambant, rodos, kūriniai „Mazurek C – dur op. 24 Nr. 2“, pasijuto tarsi daugybėje knygų aprašytoje nirvanoje, katarsyje ar dar ten kaip.

„Žiauru, – pagalvojo Guru Guru, atsikvošėjęs po kokių penkiolikos minučių mėgavimosi seanso. – Pradėjau mėgti klasiką. Ne, ne mėgti. Klausytis juk teko ir anksčiau, gana daug, bet tai, nors ir „veždavo“, visgi ne taip. Na, gal buvo panašių momentų, tačiau šis – neprilygstamas.“

Taip Guru Guru vėlyvą spalio vakarą pamilo klasiką.

„Ši meilė – nemirtinga, – iš karto kaip buhalteris ėmė lenkti pirštus Guru Guru. – Pirma, sena meilė nerūdija, o klasika sena kaip... na, žodžiu, amžinai jauna ir kartu sena, be to, nesibaigiantys jos lobynai... Žinoma, viso gyvenimo neužtektų ir visam pasaulio pankrokui ar metalui perklausyti, esama daugybė įvairios nuostabios muzikos – džiazo, avangardo, visokiausių garso meno formų, kurių neatsižadu. Bet čia kažkas nauja.“

Naivus tas Guru Guru. Juk visos meilės iki šiol jį palikdavo, išskyrus du beviltiškus atvejus, kai stipresni buvo mirtis ir nar Kotikai. Pastaruosius vartojusi mergina nebesugebėjo išlipti iš liūno. Apie pirmąjį atvejį Guru Guru nenorėjo prisiminti. Jis buvo skaudus dar ir dėl to, kad tuomet jį išdavė artimiausiu laikytas draugas.

Skaudžiai nuskambėjo ir šiandien nugirsti pašalinio pokalbio žodžiai (sugyventinė – sugyventiniui): „Jei tu kada nors taptum invalidu, aš tavęs neslaugyčiau, o iš karto palikčiau.“ Bet juk kadaise beveik visiškai nepažįstamą žmogų Guru Guru slaugė, nors vilties nebuvo jokios, ką ten invalidumas. Tiesa, pastarojo varianto jis nesvarstė, todėl ir nesijautė jokių ten didvyrių, tačiau tada pasielgė taip, kaip liepė širdis. Ne meilė. Tiesiog etika. Užuojauta.

„Nuo klasikos – prie užuojautos žmonijai... Įdomiai čia panirau, – pamąstė Guru Guru. – O gal klasika yra tai, kas padeda mums būtent ir pajauti tą užuojautą žmonijai, tiksliau, atskiriems jos individams (juk mylėti visą žmoniją labai lengva, pakanka 500 g stipraus skysčio)? Gal todėl nelabai suprantamas žodis „klasika“ tartum nematoma gija ir jungia daugybę žmonių pasaulyje? Roko, kitos puikios muzikos festivaliai, koncertai, subvimiškai, vakarėliai – jie tarsi neįpareigojantys santykiai su žmogumi: atėjau, pašokinėjau, pašokau, padūkau, išėjau. Tai tartum laikina sugyventinė. O klasika – tai, be ko negali gyventi visą gyvenimą?“

Žinodamas, kad svarbiausia – paklausti, o atsakymas ateis pats, Guru Guru mintyse padėjojo Aišku Kam.

10. Alkanos apeigos. Guru Guru grįžta

Aš niekada neatlikau alkanų apeigų

Aš niekada neverčiau taip smarkiai

Aš niekada taip nemiriau

Dulkėtas kelias

Tranzuotojų dalia

Miegosim po dangum

Šalia

Debesų

Kalnų

Išeisim į niekur

Rasim

Myliu

Tave

Labiau

Nei

Save

skreč

mano nagai slenka tavo oda

o sarajeve nelyja

skreč

ir nemoku jokio žodžio bosniškai

tik skreč

vis kartoju tiems bosniams

o jie nesupranta

*nežino ką man jis reiškia
kaip keista
juk jis toks paprastas
skreč skreč
skreč*

Laiškas iš Kroatijos

*Širdies monograma išsiuvinėta mėlstančioje jūroje,
Kraujo skonis, viena sekundė, ir
Monumentai virsta dulkėmis, kaip Senovės Romoje.
Tavęs ilgiuosi labiau net nei vienatvės.*

*Prisipažinsiu – seniai taip nuoširdžiai meldžiausi.
Katarsis?
Iki ašarų. Kaip Lurdas – daug žvakučių oloje,
viršūnėje – kryžius.
Dabar mėgaujuosi Makarskos ugnimis kalnų fone,
dvasia virpa.
Kaip tu, mieliausia? Norėjau paklausti – kaip
gyventum, jei vis kartotųsi ta pati diena?*

11. Žinau, kas... Galbūt tai Guru Guru mintys

Atskuba naktis. Ji nukrenta tiesiai ant stulpų šešėlių. Nepalieka vietos prožektorių akims. Pikta ranka nudažo sniegą juodai. Nesušlampa. Sudrėksta tik pamuštos kaminų nosys. Pagyvindamas vėlyvą troleibusų zvimbimą, gatvėje skamba užkimęs

poltergeistų juokas. Geležiniai narvai skuba į parką. Ten nėra medžių. Tik purvini angariai.

Virš stogų skrenda metaliniai pterodaktiliai. Sudėtingas ir paranormalus riksmas neišmuša iš šaligatvio vėžių. Prie metalinio kioskelio būriuojasi žolėdžiai dinozaurai. Jie ištroškę. Praradę tikėjimą metaliniais lėktuvais, geria daug falsifikuoto alaus.

Bėga žmogus. Ne sportininkas. Niekas nepastebi besivejančio plėšrūno. Treningas anuliuoja akivaizdų faktą. Į galvą šauna mirtina mintis. Ateiviai valdo planetą. Sustingo pėdos. Atskleidžiau stropiai slepiamą paslaptį. Laukiau bausmės. Suriko varna. Rūsti teisėja. Egzekucija atidėta iki mirties. Likau gyvas. Smegenys laisvos. Nesužalotos. Valio.

Nesidžiaugiu lengva kosmine malone. Nelipu į tuščią troleibusą. Bijau. Einu pėsčias. Nestabdau minčių judėjimo. Slenku į PC. Neverkiu. Nekremtu nagų. Nespjaudau ant purvino šaligatvio. Bejėgė atgaila. Triumfuoja bedieviška tikrovė. Rauda balti debesų vargonai. Duobėtos. Korėtos. Beveidės dangaus lubos. Kaupiu skausmą. Kančią. Maistą technologiškai pranašesniems driežinams. Jie kiti. Svetimi. Be romantikos. Abejingi mano nerimui.

Juokiasi atšipęs dangus. Bijau pikto siurprizo. Skaudaus pokšto. Pasislepiu erdvioje PC salėje. Trokštu tiesos. Atsakymų. Žalias ateivis dar nenukando atsarginių ausų. Girdžiu. Lietaus vamzdžiais į tolimas planetas teka auksas. Sunkiai iškastas. Artimas. Brangus. Trokštu lagamino eurų. Noriu pamatyti inkubacinį dangų. Paslėptą po žalia velėna.

Pavargau nuo suktų ateivių žaidimų. Sugrįžtu namo. Pasiilgau medinių irklų. Guminės valtys. Ją sugrauzė parsidavėlės žiurkės. Muša prakaitas. Bijau šalto dušo. Gąsdina vandens procedūra. Gili atrakcijos banga. Čiaupai šoka skenduolių tvistą. Niekur neišplauksiu. Žiūronai paskendo vonioje. Galiu džiaugtis neįžiūrimais laimės toliais. Stebėti artimus šmėklų šokius.

12. Dravenio sugrįžimas

Dravenis spontaniškai, daug nesvarstydamas, apsigyveno sename mediniame priemiesčio name, visai šalia miško. Kodėl, sugrįžęs iš Olsterio, Dravenis ignoravo patogumus ir pasirinko gūdų ir šiukšliną užmiestį? Į šį klausimą nebuvo jokio atsakymo. Argi? Dravenis žinojo, kad bet koks sprendimas turi mistišką priežastį, ir neklydo.

– Darbo biržoje šąla melomanų ausys, nes skersas vėjas gaudžia nekonvertuojamu metalu. Sunku be labdaringos sriubos žaisti golfą, žolei deklamuoti baltas eiles, stebėti, kaip tuščią alaus butelį į balą ridena gandrai. Kai užmiestyje nuslūgs apetitas gyventi, kanapine virve užlopes intelekto spragas, šoksiu pakaruoklių tvistą, kariškais batais trypsiu karvių tortus, kol nutrūks paskutinė kontraboso styga.

– Kai arbatos stiklinėje nuskęs šokoladinis lėktuvnešis ir cukriniai kareivėliai nuriedės po stalu, naminukės napalmu užgesinsiu laimės troškulį, iki dugno pradeginsiu išdžiūvusią gerklę, išspjovęs protinius dantis, atversiu akių duobes. Tik taip galiu panirti į laisvę ir sąmonės dugne užsukti minčių čiaupus, kad ant purvino šaligatvio neištekėtų skystos smegenys.

– Kai alpinariume sudegs lietaus palaistytos gėlės ir nuo šachmatinio stogo nukris baltas Pegasas, plastilinu palesinęs varnas, skrydžiui auginsiu juodus sparnus. Zoologijos sode stebėsiu laimės miražus, nes valdingi begemotai sapnuoja lietaus vamzdžius ir lunatikams žada žalią arbatą. Ekologišku margarinu pašėręs Neryje dvesiančius ryklius, gersiu aukštikalnių arbatą, kad slėnių alpinistai nerastų snieguotų viršukalnių ir užmiestyje saugiai ramstytų tvoras.

– Atmintinai iškalęs lietaus vamzdžių monologus, nuo sandėliuko stogo pažvelgiau žemyn – jau neprireiks net ir pa-

prastų kalnų, virsiu bala ir varnoms atiteks sunki geografinių atradimų dalia. Išliksiu atviras senoms ruberoido legendoms ir vilkų rezervate gersiu pigų alų.

– Atstumtas nuo politinių žaidimų galiu valdyti tik apeleistą parką, kankorėžiais pagerbti nudžiūvusias pušis, klibančiais dantimis patikslinti laiptus, rudens paradui ruošti pageltusius klevus.

– Lauko banke saugau surūdijusias vėnis, nes auksą suėdė pasvirę rugiai, o skystas gyvenimas vandeniui pavertė alų. Svarbu be ilgų dvejonų kristi į žolę, užmerkti akis, kol lauke dar šviesu ir nenutilo svirpliai.

– Nespėjau užmigti, o kieme jau žiema. Šalta. Baisu, nes zyzia laidai, išstemti visai šalia trečiosios akies. Bandau nurimti – kaukolėje nėra troleibusų, nėra skeleto kontrolės. Galima iki paskutinės stotelės važiuoti ir be bilieto.

– Gimtadienis sugrįžo viena diena vėliau, kai iš griuvėsių jau buvo išnešti vaisių stalai. Stoviu gatvėje nematomas, stiklinis. Šaltas vėjas pridedė smilkstančią cigaretę, o metalinis kioskas pavaišino surūdijusiu alumi. Plėšri katė paslaugiai atvėrė parko vartus ir pakvietė šokti. Laimingas šuoliuoju aukštyn iki pat laiptų bedugnės.

Į dangų iškeliaavo pavargę sapnai. Akyse užgeso keraminis molis. Liko tik atvira naktis, skvarbi barakų gotika, tamsa.

Namo savininkas Arvydas Katinas buvo keistas ir paslaptingas žmogus – nerūkė, negėrė ir dėjosi prastuoliu, bet Dravenis greitai perprato, kad jis – tobulai užsimaskavęs intelektualas. Bet kam slėpti savo žinias ir išsprusimą? Šią paslaptį Dravenis ketino įminti. Tame pačiame name gyveno ir jo dukra Giedrė Katinaitė. Nei tėvas, nei dukra niekur nedirbo, bet šiltnamyje augino agurkus ir pomidorus. Bet ar galėjo šiltnamis išmaitinti šiuos du keistuolius? Netrukus paaiškėjo, kad dėdė Arvydas (taip buvo liep-

ta vadinti namo savininką) buvo pensininkas, o Giedrė studijavo kolegijoje dizainą. Štai ir viskas. Daugiau nieko nuomininkas Dravenis neturėjo žinoti.

Nutolus nuo miesto centro, t. y. nuo veržlaus sostinės gyvenimo, laikas tarsi sustoja ir laikrodžių rodykles palengva suka atgal. Atšokęs nuo pasaulio tuštybių, Dravenis grimzdo į muziką, į prisiminimus. Tolo suklastota realybė, artėjo mirazai, vizijos ir eilės.

Dvasios ramybę žlugdė pigus muzikinis centras. Velniskai trūko plataus garso diapazono. Dravenis pasigedo profesionalios aparatūros – stiprintuvo ir didžiulių akustinių kolonėlių. Atsiskyrėlis melomanas negalėjo įžengti į tikrą muziką. Tarsi žolės pjovimo mašina skambėjo gitaros, blerbė klavišiniai ir mušamieji instrumentai, bet Dravenis nebuvo išlepęs ir jo ausys pagaliau prisitaikė prie lėkšto muzikinio centro diapazono.

Dravenio niekada neslėgė vienatvė, todėl jis nepasigedo snobiškų pokalbių apie kultūrą ir politiką. Dravenis stokojo žinių, kurių galėjo pasisemti ne bibliotekoje, ne internete, bet tik miške ar kalnuose.

Tarsi niekas netrukdytų prabilti paukščių kalba. Sėkmė jau buvo visai arti. Svyruojantis batas atsitrenkė į kyšantį iš po žemės daiktą, bet tai nebuvo medžio nuolauža. Tai buvo kaukolė, ir, visa laimė, ne žmogaus. Gal karvės, gal briedžio.

– Kiek taškų yra ant musmirės kepurės, – tarė dėdė Arvydas ir ištiesė didžiulį nuodingą grybą.

– Trylika...

– Tiek, kiek ir reikia... Draveni, tu jau atėjai, pasiekei tikslą. Pažadėk, kad pats niekada nebandysi pasigaminti ir ragauti musmirės eliksyro.

– Pažadu, – nė kiek nesudvejojo Dravenis, – aš nenoriu pakratyti kojų.

- Pakratysi, jei be tikslo slampinėsi laukais.
- Koks musmirės tikslas?
- Atverti sąmonę. Laikas ruoštis kelionei į kitą erdvę.
- Varnos – ne žmonės, jos šneka aiškia kalba, kurią

sunku suprasti. Švilpia vėjas vertėjas. Dirvonuoja laisva žolė. Jau neliko laiko kaukolės dekoru apžiūrai. Skubu atverti duris ir nuo pat slenksčio suskaičiuoti visus žingsnius, bet gyvenimo laukas akyiai saugo savo perimetrą ir niekam pigiai neparduoda žolės. Delsia busti naktis. Teks miegoti, o gal klajoti iki pat ryto. Galiu įžengti į muziką ir ramiai gerti arbatą, stebėti, kaip baltos sienos užmaršties sietu sijoja bevertes mintis. Tikrovės aptvaro erdvė kiaura. Ramybei nereikia prisiminimų. Pakanka tik atversti bet kokią knygą ir perskaityti tik vieną sakinį. Tekstas visur tas pats. Galima drąsiai nuo visų puslapių it dulkes nubraukti raides. Knygos pavirsta tuščiais sąsiuviniais ir saugo baltus lapus, dienoraščiams, prisiminimams, – į transą grimzdo Dravenis.

– Nuodai – sąmonės raktas. Neišsipildžiusi mirtis – paslaugi beribės galios tarnaitė. Ko bijo gamta? Ko bijo žmogus? Basa baimė kasa duobes ir renka sliekus žvejybai. Irklų tyla nepalieka laiko laužams kūrenti, ugnies šokiams. Bangų sūpuoklėse supasi vienišas vėjas. Beribis paribio dvelksmas atšliaužia it gyvatė ir gelia į kaklą. Jau nereikia mokytojų, dosniai dalijančių beverčius patarimus, – tik musmirės gali sutrumpinti kelią anapus, – aiškino šamanas.

– Pasitikėjimas vertas spyrio į aukštą diktatoriaus paminklą, alkano vilko staugimo, šiaurės raudų. Pasitikėjimas atveria kelius į išmintį, į beprotybę. Kur veda musmirės ištrauka, paruošta pagal įslaptintą receptą, patikrinta saugia apeiga? – paklausė Dravenis.

– Laikas ruoštis kelionei į kitą erdvę. Švytėjimas suderins akis ir iš ausų ištrauks oro kamščius. Galima bus išgirsti tylos riaumojimą ir švelnų triukšmo ošimą. Neliks nei miško, nei

lentpjūvės košmaro, nei miesto, nei užmiesčio. Teks iš naujo sapnuoti tikrovę. Logikos saugikliai bus išjungti ir žodžiai neteks prasmės. Besvorė apeiga, nuostabos ir siaubo pusiausvyra. Taurė sklidina begarsės paslapties. Vilko staugimas kviečia į puotą. Išgerk, eiki pro rūko duris. Vanduo – tyras šaltinio dvelksmas, čiurlenimas akmenų ir dumblių, gilus šuolis į tamsos bedugnę. Vizijos pakartoja nakties gudrybes, pamiršta pavojus. Draveni, jau gali atsitiesti nuo blaivaus košmaro, išsemti iš akių kasdienybės dumblą, paryškinti peizažo tolius, paklausti sienos, atsakyti vėjui, pažvelgti į sielos gelmę, – mokė šamanas.

– Bet ar verta tylėti? Klausimai negirdi atsakymų. Apvalėja medžių kamieniai, kai iš skystų smegenų plūsta nekintanti galia nieko nesuprasti, nepažinti esmės. Nemotyvuota privilegija skendėti tamsoje ir graužti save iki pat skeleto šerdies, – į dar gilesnį transą grimzdo Dravenis.

– Tik musmirės gali į šalį patraukti scenos užuolaidas, saugančias pigią balagano repeticiją. Transas – tai galimybė tuščiai salei pasakyti paskutinį monologą, nusijuokti, kai parteryje lyja lietus, kai nuo kartoninių dekoracijų kyka rūkas, kai žagsulys negrįžtamai išjungia bevertes žiaunas. Evakuacijos metu geriamas gyvas sidabras, kvėpuojama drėgnu smėliu, pageltusiais pušų spygliais, suarta žeme. Atėjęs prie laužo, pasijusi saugus, sudeginęs praeitį, nedvejodamas paliksi realybę, ir kai užsimerkęs nebepamatysi savo vargano šešėlio, žinok – tu jau laisvas, – aiškino šamanas.

– Girgžda praviri apleisto parko varteliai. Virš medinės tvoros skraido violetiniai drugeliai, švilpia užkimęs vėjas, nešdamas tolimą dolmenų šokį. Tamsią naktį sudužo visi saulėlydžiai, spindi mėnulio diskas, virtuoziškai surinktas iš stiklo šukių. Apakę debesys grąžina lunatikams sparnus. Jau galiu skristi, nes išmontuoti rožiniai horizontų kupolai, – pakilo Dravenis.

Virš slėnio riedėjo kamuolinis žaibas, paspirtas laumės batu. Daugiau neppureiks atsitiktinių žingsnių į nežinią, jau galima pažinti liūdesį, stebėti, kaip pro vilties plyšelius byra auksinis kapinių smėlis. Patirti, kaip kinta miško spalva ir medžių kontūrai vėl tampa ryškūs. Nėra aktyvaus tikrovės karkaso. Žvilgsnio ratu bėgo ryto rasa, garavo nuodingi balų dažai. Pušų šakos – sausi, nepadrožti pieštukai piešė laimės miražus. Paribio pievose ganėsi stumbrų banda, žvenge sparnuoti žirgai, lojo sarginiai šunys.

– Sugrąžinti atgal gali tik paparčių plaustas, jonvabalių rodyklės. Nusivylę naktimi jau skamba aušrinės varpai. Naktis užmigo ryte. Ji nusinešė linksmas žvaigždes ir danguje paliko tik alkaną mėnulį, – užbaigė apeigą šamanas.

Atsigavęs, tiksliau, pasveikęs po ekstremalaus musmirių balzamo, Dravenis susimąstė: kodėl taip ilgai dirvonavo proto laukai, kodėl kasdien reikėjo svaigalų, kodėl blaivios smegenys transliavo liūdnas mintis ir skatino depresiją? Atsakymas buvo paprastas ir aiškus – tinginystė ir išglebimas. Lengva išgerti alaus ir problemų tarsi nėra. Sunku skaityti knygas, medituoti, kurti, ieškoti aukštesnės būties. Deja, Dravenis buvo apleidęs *zen* meditaciją ir karatė treniruotes. Dravenis merdėjo: jokie protingi, racionalūs argumentai jo neįtikintų – reikėjo šamano pagalbos.

Sugrįžęs iš paralelinės erdvės, Dravenis ilgai vėmė ir it sliekas raitėsi ant purvinių kambario grindų. Išgyvenęs mirtiną pavojų, jis atvėrė užblokuotą sąmonę. Pagaliau meistriškos ir itin tikslios haliucinogeninių nuodų dozės poveikis baigėsi. Atėjo sunkios pagirios. Tris dienas dar švelniai pykins ir maus raumenis.

– Ir kodėl dėdė Arvydas rizikavo, kodėl mane ištraukė iš alkoholizmo liūno? – stebėjosi Dravenis.

Atsakymas atėjo spontaniškai ir greitai. Raganaitė Giedrė! Taip, dukrelė paprašė tėvelio... Dravenis įpyko:

– Niekas neturi teisės reguliuoti mano sumauto gyvenimo!

Ūmai Dravenį užvaldė juokas ir palaima. Pagaliau jį aplankė mūza ir jis greitai parašė šešis eilėraščius. Vėjo pagerbtas smūgiu į veidą, Dravenis slinko dirvonais. Į nugarą smigo aštrūs tvorų šešėliai. Molėtomis rankomis Dravenis Giedrei skynė žydinčias dilgėles. Degė debesys. Kiaura skrybėlė rinko lietaus lašus. Troleibusų stotelėje sustojo mechaninis laikrodis. Dravenis baloje nupiešė dangoraižį, stiklinį dangų ir laukė neiškritusio sniego. Beviltiškai tuštėjo piniginė. Dravenis pasiilgo auksinių eurų, matyt, todėl jis atplaukė į užmiestį ieškoti lobio. Degtukų dėžutėje kalėjo nikotino vaидуokliai, smilko paskutinė cigaretė, drebėjo mineralinis stalas.

Ar verta gyventi? Ar verta mirti? Švinas – tik masalas sūviams. Revolveris menkina pagirias. Minčių veidrodis atriekė stiklo šukę, sviedė Draveniui į veidą. Nukirto baimės srautus. Apvirto purvini priemiesčio šaligatviai, ant namo stogo užaugo grybų sala, rožėmis pražydo varnų išartas sniegas. Dravenis priemiestyje surado savo meilę. Bet likimas jam pasiūlė dar vieną dovaną – draugą, bendramintį ir bendražygį Guru Guru.

Po haliucinogeninių pagirių prabėgo tik trys dienos, bet Dravenis neabejojo, kad idiliška ramybė greitai pasibaigs, ir jis neapsirikio. Klaidinga būtų atvertą sąmonę tapatinti su rožine svaja ar šelmišku nuotykiu. Pavojinga ir ekstremali musmirių praktika, bent jau trumpam, transformuoja asmenybę, aktyvina snaudžiančius smegenų centrus. Slapta šamanų apeiga – tai galimybė naujai pažvelgti į save ir realiai įvertinti savo norus ir galimybes. Haliucinogeninė patirtis pakerta realybės šaknis, todėl bet koks gyvenimo įvykis gali būti suvoktas kaip miražas ar vizija.

Pasijutęs stiprus, Dravenis turgelyje nupirko rožių ir jas įteikė Giedrei. Mergina paraudo. Dravenis sutriko, nejaugi mei-

lė vėl pasibeldė į jo sudužusią širdį?

– Giedre, ačiū už pagalbą.

– Dėkok ne man...

– O kam? – kvilgai leptelėjo.

Pokalbis užstrigo. Ir vėl aklavietė. Ūmai Dravenis pašiurpo – už lango tvenkėsi atgrasi migla.

– Kartais prie mūsų namo it kapinių vaiduoklis atslenka baisus rūkas ir nori mane pagrobti. Tik tu gali išgelbėti mane...

– sušnibždėjo Giedrė ir stipriai apkabino Dravenį.

Šiurpi nelaimės nuojauta buvo tarsi meilės prisipažinimas.

– Giedre, kartą aš jau nugalėjau piktą demoną, – sutriko Dravenis.

– Nugalėsi ir dabar... Tau į pagalbą skuba draugas, – padaršino Giedrė.

– Žinau, tai Guru Guru.

Medinis užmiesčio namas tapo neįveikiama tvirtove, kurią apgulė kietas, nepramušamas rūkas. Iš granitinės oro masės buvo galima iškalti paminklus varnų sapnams ir niekur neskristi. Dravenis nebuvo oro kalvis, jis negalėjo iškirsti tunelio į šviesą. Rūkas atrodė tikras ir neįveikiamas. Į miglos šarvus atsitrenkę, dužo balti debesys. Mėnulio takuose klaidžiojo vieniši aukštikalnių sniegynai. Tolimų aplinkkelių šauksmu gaudė pasmerkti automobiliai, ir kai skystas rūkas supančiojo kojas, Dravenis suabejoto dulkėtu plentu, galimybe pasprukti iš iliuzijų scenos. Gyvenimo spektakliui reikėjo naujo siužeto, neįveikiamos veiksmo srovės.

Pagaliau Dravenis išgirdo duslų garsą, sklindantį iš toli, o gal iš labai arti, matyt, tiesiai iš širdies. Nuskaidrintas tolimo varpo, oras tapo šaltas ir gaivus. Rūkas tapo didžiule holograma, kurioje žaidė dygūs kadagių toliai, šoko vėjo nugludintas bažny-

čios bokštas. Aštri transliacija skaldė sunkias stogų čerpes. Atsivėrė paslaptingi tuneliai, švytinčios kiaurymės. Į laiko spąstus įkrito danguje paklydęs mėnulis.

Kai mirażas demonstruoja savo galias, neverta keliauti, keisti likimo tvarkaraščių, sidabro pasagomis kaustyti senų autobusų. Dabar bet koks veiksmas, gestas ar judesys galėjo atnešti tik skausmą ir žalą. Reikia sustingti, nes tik akmenų rintis išgydys giliai į širdį įsiskverbusį liūdesį, o pilkos sienos išmokys stebėti pastelines laimės spalvas. Neverta rėkti apie galimybių ribas, pasmerkti save. Niekas neišgirs vienišo vilko staugimo. Kai sustings ta išorė, pabunda vidus. Bet koks įvykis – tai nepasiekta galimybė, mirażo testas. O ypatingi, išskirtiniai gamtos fenomenai (o gal ir aukštesniųjų jėgų žaidimai?) suteikia didžiulę galią išrinktiesiems, pasmerktiesiems ir mistikams.

Neišsipildžiusių troškimų lauže it bulvės sudegė tranzitinės Dravenio mintys. Migla guminiiais ratais pervažiavo užguitą žemę. Tikslų tarsį neliko. Siekdamas to, kas nepasiekama, tampa pažeidžiamas, nes demonstruodamas savo menkas galias tampa juokingas.

Prie durų Dravenio vis dar tykojo neįveikiamas slenkstis. Sunku nebaudžiamai kilti į dangų. Neišgelbės nei suktas tiltų pamaldumas, nei iliuzinė aušra. Ant lubų tupi apvirtęs grifas ir kerta snapu, kai pakyli per aukštai, kai pamini pavojingas barjerų teises. Dravenis pabučiavo Giedrę. Abejonės sutvirtino meilės pažadus ir bevertė judėjimo laisvė nuskendo šventame priesaikų vaške. Reikia džiugiai priimti likimo dovanas. Nelaukta meilė – tai kilnus atleidimas. Juoda vienatvės naktis į paviršių išstūmė šviesą. Išsisklaidė šiurpi migla. Pravirko dangus. Lietaus juokas pavirto šermukšnio ašaromis, jos ištirpo žvakių liepsnoje, nepalikdamos nei dūmų ar degėsių. Pasaulis vėl tapo matomas ir tikras. Galbūt. Į šį klausimą galėjo atsakyti tik Guru Guru.

13. Žirniai, arba Nepavykęs pagrobimas

Dravenis įprato prie politikų melo. Išdavysčių. Skurdo. Telefoniniai sukčiai tapo pašnekovais. Vieninteliais. Verslo aferistai – darbdaviais. Gyvenimo tikslai prarado gravitaciją. Be atominės traukos dirvonavo neišartos svajonės. Paskutinė viltis. Žvyro karjeras.

Duobės visur. Rūmuose. Barakuose. Tvirtuose. Spąstus užkloja blizgus parketas. Slidus linoleumas. Mėšlas. Jokio skirtumo. Krentama išdidžiai. Sudūžtama skaudžiai. Darbo biržoje. Socialinės rūpybos skyriuje. Prieglaudoje. Sąvartyne.

Dravenis neutralizavo vilkduobių kančias. Neparagavo pelių sūrio. Žvyro karjere užkasė tuščią dėžutę. Ne sau. Fiktyvų lobį ateiviams. Tai nauja technologija. Progreso proveržis. Galutinis sprendimas.

Išmokus rašyti, skaityti, pamirštama gestų kalba. Signalinės vėliavėlės išdalijamos veltui. Manekenams. Plastmasiniai žmonės nepaliaujamai pranašauja pasaulio pabaigą. Apsunkta kosminės baimės. Sunku virškinti katastrofas, praryti karštas žvaigždes. Tolimos galaktikos storėja. Tunka. Moderni kulinarija smeigia modifikuotas šakes. Į pilvą. Viduriuoja asilo kanopos. Skleidžiasi pulsarai. Paakiuose.

Suskambo medinis durų perimetras. Metaliniu saksofono balsu. Dravenis plačiai atvėrė alkanas duris. Bet kam. Įtakingam komivojažieriui. Paštininkui. Sukčiui. Maistui tinka. Visi. Atvyko ateivis. Žalias. Nevalgomas.

– Aš – ne ateivis! Aš – ateivė! – pasipiktino kosminė viešnia.

– Miledi, ar galima jus pavaišinti arbata? Pagirdyti? Nugirdyti? – žemai nusilenkė Dravenis.

– Malonėkite įpilti koncentruotos sieros rūgšties... – atlyžo transgalaktinė panelė.

– Deja, neturiu...

– Koks apsileidimas! – pasipiktino ateivė.

– Ar tiks langų valiklis?

– Puiku! Kodėl slepiate taurų gėrimą?

– Kaltas...

– Atsiprašymas priimtas, – sušvelnėjo astroviešnia.

Taurė nušvito mėlynai. Lavonine šviesa. Ateivė į taurę įmetė apvalų žirnelį. Sudžiūvusį, kietą. Dravenis suprato gestą. Slaptą apeigą, nuorodą ateičiai. Nuodingas skystis akimirksniu užvirė. Buvo išgertas staigiai. Iki dugno.

– Rinkis. Lagaminas eurų arba kelionė į galaktiką. Tolimą. Nežinomą, – pasiūlė ateivė.

– Renkuosi eurus...

– Neapsirikai...

Kosminė viešnia išdidžiai ištiesė vieno euro monetą.

– Jūs žadėjote lagaminą... – nuliūdo Dravenis.

– Nežadėjau...

Ateivė numetė laimingą talerį. Ant stalo. Ir dingo. Dravenis atsitokėjo. Laimingas. Nepagrobtas. Nepatyręs skaudžių genetinių eksperimentų. Ne auka. Ne milijonierius.

Pasienuose rikiavosi trys žirnių maišai. Maištui. Kovai. Pergalei. Kieti žirniai bus išvežti į karjerą. Užkasti nepasiekiamoje duobėje. Jau leidžiama gyventi, klausytis muzikos, gerti arbatą.

Pabėgs laikas. Žirniai bus susemti. Lazeriniais kastuvais.

14. Laisvė

Gyvenimas. Tamsus skrydis į sutemas. Į prieblandos zoną. Lydekos skambina atsuktuvų varpais. Neišrenkama garso konstrukcija. Apvalus filosofinis akmuo. Nėra kampų. Rakursų. Atramos taško.

Apžvalgos aikštelė tuščia. Švilpia vėjas. Tamsiu miestu slenka Dravenis. Šaligatvių pakalnės galanda atpakalias kanalizacijos šulinių grotas. Rūkas išlaisvina užslėptas Dravenio godas. Ramu. Visiškai. Nėra stebimo objekto. Nėra stebėtojo. Tik migla.

Bevertė graužatis. Miglos sąžinė maža. Mikrono dydžio. Lietus gražina atmosferos nuodus. Saldainiais. Šokolado plytomis. Arbata. Galima į tirpstantį sniegą pamerkti rankas. Sušilti.

Juda. Batai. Blizgus prospektų servizas. Vitrinų pažiūra. Rūgštis. Bejėgė ikona. Malda. Meditacija.

Suteikiu sau laisvę. Gyventi. Mirti. Atgimti. Nes niekas negali suteikti tokios malonės. Kančios. Beprasmybės.

Stogų varvekliai asfalte iškirs naujas akis. Matysiu tik miglą. Pavirsiu rūku.

Stabų statulos praskys. Manų koše. Skystu betonu. Vergija. Tik iliuzija. Sapnas be lubų. Senas neišsiųstas pašto ženklas.

15. Invazija

Dravenis pralošė gyvenimą. Stikliniai sliukai pragaužė kortas. Kiaurai. Bet mutantams nepavyko išgręžti skylės galvoje. Pasiiekti lakuoto sąmonės paviršiaus. Dar neužgrotas termitų lygis. Yra viltis žaisti. Išlikti.

Kaip įveikti ateivių kazino? Atsakymai sutelkti pasąmonėje. Pelkių dugne. Iškasti, pavirtę karčiomis vyno nuosėdomis. Geležies rūda. Nafta. Anglimi. Bet kuo. Dravenis neketino tapti geologu. Žinojo – po velėna tiksi uždelsto sprogo bamba. Kontūzija. Mirtis.

Tamsūs pasąmonės dirvonų tikslai. Dravenis patikrino kolto apkabą. Pilna. Įsipylė stiklą mineralinio vandens. Vytautas. Skanu. Stipru. Sveika. Metas keliauti. Sprukti iš mūsų kalėjimo. Pavojinga nakvoti kazino. Geriau po tiltu. Tarpuvartėje. Rūsyje.

Kosminiai vorai audė miglą. Dykumos smėliu pabėgo pralošta diena. Verta patikslinti nakties įpročius. Pakeisti aušros apeigų eiliškumą. Apgauti ramybę. Tampriu tinklu pagauti bejėgę naktį.

Krito pamuštos snaigės. Dravenis džiaugėsi kankorėžių lietumi. Akmenų šešėliais. Granito etalonu. Puotavo varnos. Nuo šiukšlių lūžo šaligatviai. Nuo aštraus Dravenio žvilgsnio atšoko beviltiški ganyklų peizažai. Prabangūs vaišių stalai.

Žemiečiai kito. Mutavo. Tuštėjo šventyklos. Sielų plukdytojai neteko darbo. Išrankus godumas auksą pavertė smėliu, o laikrodžių rodykles – irklais. Dravenis įlipo į seną *Chrysler*. Galėjo važiuoti bet kuria kryptimi. Jau parinkti nauji ilgesio atstumai. Gatvių akumulatoriai pakrauti. Jaukia nostalgiska šviesa.

Dravenis sustojo prie PC durų. Ir garsiai ištarė apvalius žodžius. Sulinko bevertės sienos. Grindys pavirto astraliniais apskritimais. Dabar jau galima apeiti apskritą ugnies ratą kryptinga viltimi. Skausmo perimetrą sutrumpinti iki paprastos evakuacijos schemas. Menišškai įrėminti atsitraukimo planus. Atrasti nišą svajonėms.

Ateities vaiduokliai rijo tuščius koridorius. Neono parkaruokliai skleidė smilkalų kvapus. Maža laiko žvyro sodų žaidimams. Tuščios baseinų viltys išplaukti svetur. PC labirinte neliko laisvų šešėlių. Ant grindų voliojosi brangios prekės. Niekas neperka. Čiumpa veltui. Pasiutligė skverbėsi į PC sales.

Tuštėjo kaminai. Artėjo atviri stogai varnų žaidimams, čerpių sirenoms. Dravenis išgirdo dinosaurų juoką. Prospektu žygiavo driežinų kolona. Taiki demonstracija. Dantų, uodegų, ragų. Be konspiracijos, maskuotės. Medžioklės sezonui jau ridenamos tabletės. Dosniai. Kad šeltų monitorių laukai, šoktų minkšti akmenys, skambėtų ragai.

Virtualus smurtas trukdė ateiviams vakarieniauti. Dravenis nepanoro būti suvalgytas, nes nusipirko naujus batus. Reikia slėptis purvinoje aludėje. Kosminiai maitvanagiai jau pasi-puošę paradinėmis liokajų livrėjomis.

Gatvėmis plaukė driežinų erdvėlaiviai. Irklavo elek-trinis vėjas. Girgždėjo medinės eterio bangos. Dravenis kvėpavo druska. Svyravo alkani dangoraižiai. Stiklo milžinai žadėjo aukštas pareigas liliputamams.

Delsė sprogti atominiai gandrai. Tiltai. Viadukai. Są-žinės trasoje finišavo vėlyva atgaila. Dabar galima pateisinti primi-tyvius laužų dūmus. Šaltą ugnį. Petardas. Žaibus. Jau nebus debesų sprogimento. Ir niekas nemirs be nemokamo košmaro.

Dravenis nuvažiavo į apleistą alką. Sustojo ties pilia-kalniu ir mediniais laiptais pakilo į viršų. Šventą ugnį kurstė ateivė. Vaidilutė. Žalia. Beveik tautiška.

– Nakties lorde, prisėskite prie švento laužo.

Dravenis pakluso. Priešintis buvo beprasmiška.

– Tave kamuoja įkyrūs klausimai. Tave slegia dabar-tis. Ar nori išgirsti pranašystę?

– Noriu! – sušuko Dravenis.

– Lojalūs žemiečiai kali laisvės sandėliuose. Jie dėvi pudruotus perukus ir nejuda iš vietos. Bijo išpurvinti... Bijo pažin-ti save... Staigiai ir netikėtai pasibaigs sintetinis žmonijos ruduo. Akrobatiški driežai, gimę iliuzijų narvuose, nuo troškimų medžių

nuskins beverčius banknotų lapus. Suduš vienkartinių lėkščių pokyliai. Oligarchų servizai bus išplauti vilko taukais...

Lijo rūgštimi. Stiklinėje greitai užvirė sniegas. Garavo modifikuota arbata. Be genų. Be Mendelejevo lentelės elementų. Be dantų. Be protezų. Dravenis pasibaisėjęs pažvelgė į savo žalias rankas. Jis virto driežu. Transformavosi.

Dabar jau galima iškalbingai meluoti. Užkalkėjusios Dravenio smegenys troško aštraus kalnų kirtiklio. Smūgio, kuris pramuštų nuolankumo ledą ir pasipriešintų ateiviams.

– Draveni, nesipriešink... Tu visada troškai pažinti savo tikrąją prigimtį. Dabar tu žinai... Tu realizavai save. Esi visavertis driežinas. Mūsų šeimos narys, – iškilmingai tarė ateivė. – Dabar gali drąsiai išgerti koncentruotos sieros rūgšties kokteilį ir laisvai augti. Laisvoje Lietuvos žemėje.

16. Žalčio akmuo

Ištuštėjo gatvės. Asfalto aikštelėse augo haliucinogeninės žemuogės. Automobiliai pavirto metaliniais grybais. Saulėje šildėsi sotūs maitvanagiai. Krokodilais pavirtę valkataujantys šunys užmiestyje ieškojo vilkikų, bet jie buvo tušti. Į miestą jau nebevežė jokių prekių.

Dravenis liūdnas slinko namo, nes žinojo, kad rūsijoje yra slaptas kirtiklis, kuris gali išjungti viską, net ir žmonių mutacijas. Mokslininkai propagavo evoliucijos teoriją. Savaiminį gyvybės ir žmogaus atsiradimą. Tyrinėtojų neįtikino priešistoriniai hieroglifai, faktai ir artefaktai. Istorijos melą aktyvino gyvačių nuodai. Pragerta žiniasklaidos dikcija trukdė sakyti tiesą.

Šerkšno raštas ant vitrinų langų patvirtino invazijos pergalę. Šokoladinės šaligatvio plytelės džiugiai rijo snaiges, bet Draveniui nebuvo šalta. Ore skardėjo apsalęs pterodaktilių riksmas. Galas varnomis. Galas visiems. Dravenis neabejojo, kad, pasibaigus gydymajam apsvaigimui, iš jo bus atimtas Nakties lordo titulas ir nukirsta galva. Ateiviai su niekuo nesidalins valdžia.

Sunku mąstyti, kai siaučia eterio viesulas ir rauna protinius dantis. Ir nebus kam klausytis racionalių Dravenio argumentų, nes mutantai tetroško išplėsti apgaulės ribas ir gerti arktinį benzina.

Kai Dravenis atvėrė duris, plūstelėjo šalto vandens banga. Namu vidus buvo apsemtas iki pat lubų. Šalta upė neišblaivė. Dravenis sustingo, susimąstė, nugrimzdo į gilią meditaciją.

Sustojo skrydžiui ir laukė, kol vandenį neutralizuos oras. Bet ateiviai užrakino dangų. Abstinencijos aerodromuose jau lūžta drąsūs lakūnai. Pavargę nuo ilgo skrydžio, jie virsta sparnuotais driežais.

Dravenį išvargino meditacija. Bet reikėjo palaukti, kol išretės mintys ir lubų tatuiruotės pavirs dangiškomis freskomis. Pagaliau ant namo slenkščio pasirodė Giedrė ir dėdė Arvydas. Jie buvo paprasti, netransformuoti. Teks padalinti atsakomybę į tris dalis. Humaniškai. Taikiai. Be karo.

– Draveni, kirtiklis paslėptas Žalčio akmenyje... – paaiškino dėdė Arvydas. – Viršuje pamatysi tris mažas duobeles. Septynis kartus jas paspausk, visas ir vienu metu. Tada atsivers slaptos akmenų durys.

Laikas veikti, Dravenis nulipo laipteliais į rūšį. Aikštelės viduje gulėjo paslaptingas akmuo. Dravenis palietė akmenį. Jis šiltas. Viduje plakė Žalčio širdis. Dravenis susimąstė: galėjau ir privalėjau nugyventi paprastą gyvenimą, bet nepavyko. Virtau driežinu. Ir kodėl? Nereikėjo keisti likimo ir lipti į Tulgirdo au-

tomobilį. Jei būčiau žuvęs gindamas „Melomano“ banką, nebūtų ateivių invazijos ir žmonės nevirstų driežais. Kur aš patekau? Ir kur aš esu? Nejaugi aš esu nerealus? Nuostabu! Būti realiam – tai būti mirtingam. Dabar aš ne žmogus. Chimera. Fantomas. Ir jeigu aš išjungsiu transformuotą realybę, grįšiu į įprastą tikrovę. Tiksliau, prie „Melomano“ banko ir žūsiu. Štai kokia laisvės kaina! Žmonių nereikia gelbėti, nes jie liko savo erdvėje, savo pasaulyje. Dabar aš esu laisvas. Tik nuklydęs į paralelinius pasaulius. Štai atsakymas! Ar verta sugrįžti į mirtį, jei nereikia gelbėti žmonijos? Ar verta pražūtimi išgelbėti save?

17. Pabėgimas

Rūsysis – tai daržovių rojus, stiklainių sandėlis, tuščių dėžių galerija. Sandėlyje galima gyventi, kurti ateities planus, mąstyti. Kiek aukščiau – žolė, dar aukščiau – aptakūs dangoraižiai, skinantys rojaus obuolius ir netrukduojantys ateiviams žaisti kosminio pokerio. Sunku patikėti, kad čia, kukliame užmiesčio namelio rūsyje, sprendėsi žmonijos likimas. Dravenį apniko pagrįstos abejonės:

– Ar senos, ištrupėjusios sienų plytos apgins nuo ateivių invazijos? Ar betoninė asla sustabdys erdvėlaivių puolimą? Kažin...

Nuo lentynos nukrito uogienės stiklainis. Nesudužo. Nesprogo. Nebus nei radiacijos, nei griaunančios viesulo bangos. Dravenis atsargiai pakėlė stiklainį. Vyšnių kompotas. Baisus sprogmuo, prilygstantis atominiai bombai. Aišku, tik paralelinėje erdvėje.

Dravenis liūdnai pažvelgė į Žalčio akmenį. Įspūdingas riedulys. Galima buvo artistiskai suukti: „Gelbėkite!“ Bet rūsio sce-

noje nebuvo žiūrovų. Niekas neišgirs pagalbos šauksmo. Dravenis neabejojo, nevilties riksmą sugers požemio sienos ir vėl bus žiauriai tylu. Teks veikti pačiam. Legendoms reikia herojų, reikia aukų.

Požemyje buvo tvanku, ramu ir šilta, matyt, todėl Dravenio apmąstymai kabojo ore – kaip pigios, kontrabandinės cigaretės dūmai. Dravenis dar kartą atidžiai apsidairė, bet nepastebėjo nei galingo kompiuterio, nei įslaptintų lazerinių pabūklų. Rūsysis nebuvo panašus nei į laboratoriją, nei į karo vadavietę. Nebuvo nė menkiausios užuominos galingam veiksmui. Dravenį suėmė miegas ir jis užsnūdo. Prabėgo keliolika minučių. Kažkas papurtė už peties.

– Kas jūs tokie? – paklausė Dravenis.

– Mes žmonės...

– Kodėl nevirstate driežais? – pagaliau atsitokėjo

Dravenis.

– Todėl, kad tu pas mus atvykai iš Olsterio, – atkirto dėdė Arvydas.

– Gal nori grįžti namo? – paklausė Giedrė.

– Negaliu... Sugrižęs mirsiu... Turėjau žūti prie „Melomano“ banko... Kažkada buvau banko viceprezidentas, Mago asmens sargybinis... Kai Tulgirdas ištraukė mane iš mirties nagų, įvyko nenumatytas šuolis... – nervingai, padrikai aiškino Dravenis.

– Vadinasi, ir tau lemta saugoti Žemės vartus, – nudžiugo mergina.

– Nuostabu... Esame originali, nepakartojama šeima, – nusijuokė Dravenis. – Aš – driežinas, mylimoji – raganaitė, o uošvis – šamanas.

– Pakaks juokauti, – sudraudė dėdė Arvydas, – reikia atlikti apsauginę apeigą ir paprašyti dievaičio Žalčio pagalbos. Draveni, atsargiai paliesk akmenį, bet jokių būdu nepaspausk valdymo mygtukų.

Dravenio širdį užplūdo ramybė, jis drąsiai uždėjo driežo letenas ant akmens paviršiaus. Smogė žaibas. Žalios šviesos spindulys įsliuogė į Dravenio kūną. Akmuo užgeso. Dravenis lėtai pakėlė rankas.

– Dabar tu galėsi apginti mane, – šyptelėjo Giedrė.

– Draveni, nuo šiol tu – Žalčio karys, – tarė dėdė Arvydas.

– Ačiū, šamane, – padėkojo Dravenis, – kiek daug titulų: Nakties lordas, Žalčio karys... Kas dar?

– Gerasis driežinas, – šyptelėjo Giedrė.

Prabėgo dar viena valanda, bet visi įvykiai buvo kruopščiai ištrinti iš Dravenio atminties. Ateivių gerokai aplamdytas, Dravenis stovėjo prie nudžiūvusios pušies ir kažko laukė. Pagaliau iš miško tankmės išniro pilkas šešėlis.

– Sveikas, Nakties lorde, – manieringai pasisveikino driežinė.

– Malonu, kad atėjai pati... Nereikėjo ilgai ieškoti, nes aš nežinau net tavo vardo.

– Gali mane vadinti Hydrone... Atiduok man Žalčio akmenį ir tave paliksiu gyvą, – pažadėjo ateivė.

– Įtartinas dosnumas, – ironizavo Dravenis.

– Nesipūsk, tu ne vampyras ir negali man grasinti, – pyktelėjo Hydronė.

– Esi stipri, gali pasiimti akmenį ir pati.

– Nedraskyk akių! – sukriokė ateivė. – Prie švento akmens sandėriui sudaryti turi atvesti doras žmogus.

– O be sandėrio?

Hydronė mostelėjo ranka ir dvi didžiulės rupūžės atvedė Giedrę.

– Man akmuo, tau – panelė! Štai ir sandėris!

– Sutarta, – pažadėjo Dravenis.

Sandėrio vietą ateivė užrakino dvigubu veidrodiniu raktu ir abi negatyvo dalis numetė rupūžėms. Kiekvienai po pusę.

– Kada prasidės sandėrio koncertas? – dalykiškai pasiteiravo Hydronė.

Iš nuostabos Dravenis neteko žado, bet neišsidavė.

– Po savaitės.

– Ar negalima anksčiau? – pyktelėjo ateivė.

– Tokios tradicijos, – nė nemirktelėjo Dravenis.

– Velniop tradicijas, noriu operos už penkių dienų! – atrėžė Hydronė.

– Gerai jau, gerai, – nusileido Dravenis, – atiduokite man Giedrę.

– O kam? – nustebo ateivė.

– Mums reikia pasiruošti...

– Repetuoskite, bet nepamirškite, kad mėgstu tik klasiškinę muziką, – tarė Hydronė.

– Grosime tobulą, beveik neprieinamą, paslaptinę ir bedugnę K. Stockhauseno operą „Donnerstag aus Licht“, – patvirtino Dravenis.

– Kodėl K. Stockhauseną? – sunerimo ateivė.

– Aš mirsiu, klausydamasis šios operos, – užtikrino Dravenis.

– Puiku! Įtikinai! Repertuaras patvirtintas, – užbaigė derybas Hydronė.

Sandėriai, abejonės ir koncertai. Bepasmis ateivių repertuaras. Driežinams reikia ne koncerto, bet Žalčio akmens. Vartų į Žemės planetą. Galima nuleisti rankas ir nieko nedaryti, nes bet koks veiksmas vis viena neturės pasekmių. Paralelinėje erdvėje neveikė priežastingumo dėsnis. Dravenis pradėjo kvatoti.

– Nustok kvailioti! – dar kartą subarė dėdė Arvydas.
– Šaunuolis, tu išlošei penkias dienas. Po koncerto Žalčio akmuo persikels į kitą vietą, o mes visi ištrūksime iš paralelinės erdvės.

– Žemėje aš mirsiu... – nuliūdo Dravenis.

– Nenusimink, ką nors sugalvosim, – pažadėjo Giedrė.

Koncertinė salė, tiksliau, rūsys, dvelkė diskotekiniu skurdu. Ant Žalčio akmens gulėjo plokštelių grotuvas, stiprintuvas, o šonuose stovėjo didžiulės akustinės kolonėlės. Į salę išdidžiai įžengė driežinė Hydronė, lydima dviejų rupūžių. Ateivė pasisveikino tik su Draveniu ir atsainiai sudribo į minkštą fotelį.

– Maestro, pradėkite! – įsakė ateivė.

Itin niūriai, nežemiškai suskambo K. Stockhauseno opera *Donnerstag aus Licht*.

– Sunku logiškai pagrįsti šį koncertą. Ypač jei esi pavirtęs driežu... Nepamiršk, gali būti bet kuo. Į muziką atviras kelias visiems. Švarus garsas ilgesnis nei gyvenimas, trumpesnis nei mirtis, – tyliai, kad neišgirstų ateivė, sušnabzdėjo dėdė Arvydas.

– Šamane, užteks slapukauti! Viską girdėjau! Jei neklausysi operos, prarysiu su batais! – pagrasino Hydronė.

– Ir ko aš laukiu? Savo mirties? Kitos erdvės? Transformacijos? Išeitį turiu rasti pats, – nekreipdamas dėmesio į ateivės įspėjimą, tarė Dravenis. – Kur mane matėte paskutinį kartą? Niekur! Ir visai nesvarbu, kokia dabar skamba muzika. Jos gali ir nebūti. Nes manęs jau nėra. Aš pavirtau į neišgirstą garsą.

Sudrebėjo salė. Dingo Žalčio akmuo, Hydronė ir dvi rupūžės. Dravenis, dėdė Arvydas ir Giedrė stovėjo prie „Melomano“ banko ir stebėjo, kaip siautėja apvogtų indėlininkų minia. Stai ga privažiavo senas *Chrysler*.

– Draveni, lipk į vidų, – paragino dėdė Arvydas.

– Be jūsų niekur nevažiuosiu!

– Gerai, važiuosime į pasvirusį pasaulį kartu, – pritarė Giedrė ir šoktelėjo į automobilį.

Išvažiuodami iš aikštelės jie pamojavo dėdei Arvydui ranka. Šamanas liko nežinia kokioje erdveje, tikėdamasis kažkur surasti dingusį Žalčio akmenį.

Tęsėsi retrogradinis judėjimas erdve, laiku. Bejėgis šviesos greitis. Reikia erdvę skrosti kiaurai. Sugriežtinti reikalavimai smėliui. Jis turi pavirsti akmenimis, betonu, plytomis. Drausti-niuose slepiasi ateities statybos. Ašočiai renka lietaus vandenį, prisotintą eterio bangų. Nuo senų projektų nukrenta pančiai. Į aukštį kyla šakotos lentos. Priešistorinėmis vinimis sukalamos saugios dėžės, kuriose į akmenį sustings lakus dykumų smėlis.

Nereikia namų! Jau griūna šventyklų sienos, nepaliesdamos pamaldžių veidų, nenubrozdindamos rankų, laikančių šventus karoliukus. Uždelsto sprogimo bombos stato dinamito piramides. Bikfordo virvutė atkuria pamirštą garso spiralę. Triukšmo fonetika šifruoja neįveikiamus petroglifus.

Mieste beviltiškai sprogsta elektros lemputės, nesugebėjusios apšviesti laiptų, vedančių į saugią ateitį. Sunku įveikti galios barjerą, nes dangaus kopėčios atremtos į šarlatanų nugaras.

Danguje nėra kelių nei atgal, nei pirmyn. Daugiamatė erdvė anuliavo įprastas judėjimo kryptis. Eterio bangose paskendo Grįžulo Ratai, vežantys stebuklingą Dravenio *Chrysler*, bet automobilis nenugrimzdo į vaiduoklių sutemas, nesudužo atsitrenkęs į snieguotas kalnų aukštumas, nenuklydo į žemėtas kapines. Liūdėjo vieniša stela. Granito plokštė užfiksavo tik Dravenio gimimo datą, bet neparodė mirties. Kapinių lauke merdėjo neaktyvintas Dravenio likvidacijos terminas.

Vėl žemė. Tokia pat ir kitokia. Nepastebimai pasvirusi, nejuntamai apvali. Dravenį pakerėjo upės tiltas, už debesies

užkliuvęs bažnyčios bokštas, sulinkęs troleibuso stulpas, iškultas spaudos kiosko langas. Tik per vieną žingsnį nutolo saugi praeitis. Bėglių jau negalėjo susekti ateiviai, nes tikrovės spektras vėl tapo negrįžtamai užvertas. Automobilį vairavo Tulgirdas, šalia jo sėdėjo Urtė. Dravenis apsidžiaugė pamatęs senus draugus, bet Tulgirdas sustabdė automobilį:

– Mes išlipame. Toliau važiuosite vieni...

– Nesupratau, – apstulbo Dravenis.

– Draveni, tai tavo mašinytė... Be to, mes jau buvome susitikę... Gyvenimas nesikartoja, – paaiškino Urtė.

Dravenis nuliūdo. Galima sutikti senus draugus ir jų nepažinti, nes kartą peržengus tamsos slenkstį pasikeičia ne tik spalvos, bet ir jų kontūrai. Pažįstami veidai praranda apvalumą ir tampa kvadratiniai. Ypatingą kainą sumokame neapčiuopiamam laikui, kuris paprastai ir suprantamai demonstruoja, kad ramybė – tai vėjo akys, kurios ieško patiklių medžių ir juos rauna su šaknimis. Tik žmogus nelūžta ir nenusilenkia kasdienybei ir kovoja su instinktais. Kelionės tikslas – pagarba ne trasai, kurioje pažymėti visi likimo posūkiai ir nuopuolio grioviai, bet aukštesnei, racionalių protu nesuvokiamai jėgai.

Dravenis iš pagrindinio kelio ryžtingai pasuko į šunkelį. Kai automobilis prasiskverbė pro krūmų šakas, Dravenis įvažiavo į miško aikštelę.

– Giedre, čia yra Galios taškas. Daugiau nereikės gyventi praradus sveiką protą. Pastovėkime čia, pasisemkime jėgų – tik tada galėsime sugrįžti į plentą ir važiuoti į miestą.

– Draveni, tu atvirtai žmogumi, – džiūgavo Giedrė.

– Deja, ne... Aš vis dar driežinas. Atvirtęs žmogumi, būčiau negyvas, miręs... Mane saugo iliuzijos skraistė. Aš tik atrodau kaip žmogus, – nuliūdo Dravenis.

– Nenusimink, aš galiu pamilti ir slibiną...

– Ačiū, princese, pažadu nesuvalgyti tavęs, – nusi-juokė Dravenis. – Apsvaigę nuo likimo malonių, mes pakilsime it apvalūs oro balionai ir skrisime pripūsti laimės oro.

– Kur važiuosime? – paklausė Giedrė.

– Grįšime namo, – tarė Dravenis.

Neprailgo kelionė. Dravenis lengvai surado dėdės Arvydo namą.

– Niekas neparasikėitė, – nustebo Giedrė, – atrodo, kad mes nebuvo niekur išvykę.

Pasitiktį išbėgė dėdė Arvydas.

– Ar rūsyje vis dar guli Žalčio akmuo? – paklausė Dravenis.

– Taip, o kur jis galėjo dingti? – nusijuokė šamanas.

– Noriu pamatyti akmenį, – nepasidavė Dravenis.

Rūsyje jų laukė stebėtinai paprastas, bet neįprastai stebuklingas akmuo.

– Štai trys dėmelės – paslaptingi mygtukai, – nudžiugo Dravenis.

– Gal nori juos paspausti? – šyptelėjo dėdė Arvydas.

Dravenis prislinko arčiau. Paslaptingos dėmės pradėjo švytėti ir suktis ratu. Netrukus jos užgeso ir dingo nuo akmens paviršiaus.

– Aš jau ne driežinas! – nudžiugo Dravenis.

– Tai Žalčio akmenis dovana, – pamaldžiai sušnibždėjo šamanas. – Kai atsigręši atgal, nepamatysi net ir driežo šešėlio. Draveni, tu nuspalvinai laiko kontūrus, vizualizavai praeitį. Ant tavo kambario sienų dar ilgai kabos jaunystės peizažai, kol atviri langai pavirs beribiu dangumi.

18. Pūga

Nematoma vėjo ranka piešė skaidrią oro gelmę ir snaigių ratus. It upė bangavo balta šviesa. Degė šaligatviai, švietė sienos, liepsnojo balti stogai. Sidabru blizgėjo šaltos vitrinos. Aukšti žibintai sapnavo pūgoje paklydusius troleibusus.

Neliko rūpesčių, užgeso juoda diena. Dravenis slinko užburta gatve, bet sielos dugne vis dar tvyrojo prieblanda, nukritusių lapų naktis. Trinktelėjo baltas žaibas. Nelauktai atėjo keista užmarštis. Nukrito sunki minčių našta. Nušvito akys. Dravenis regėjo tolimų pasaulių grožį.

Virš stogų driekėsi bekraštis dangus. Mėnulio jūrose ošė laimingos girios. Aukštoje žolėje miegojo apsnigtos varnos. Per Dravenio veidą žingsniavo balti padangių sapnai. Artėjo šviesi susikaupimo valanda. Palaima.

Už minčių horizonto tvyrojo tylos pasaulis ir išsvajota ramybė. Jau atvertos baltos debesų durys. Oro pilyje skambėjo vėjo varpeliai. Nepramintais takais bėgo baltos stogų kepurės.

Apako sutrikęs dangus. Bevertės žinios. Nieko nereikia išmukti. Be jokių pastangų skleidėsi nematomi sparnai. Niekas negali prilygti svajonei.

Deja, šviesios mintys neužpildė Dravenio proto. Snaiges pagrobė šaltas lietus. Sunku pažvelgti į save, šlapią, sulytą. Amžina tuštuma. Neišvengiamai nutolo tolimi pasauliai.

19. Pagrobimas

Greitas nakties dizainas iki pat tvoros išvyniojo ilgą *Chrysler* šešėlį. Bejėgiškai svyravo atviri garažo vartai. Sausas vakaras slėpė aksominį požemio gyvenimą. Ne iš baimės drebėjo stiprios Dravenio rankos. Žiauri įtampa ir, be abejo, sunkios pagirios laužė raumenis ir kaulus. Drąsiai putojo šviesus alus. Išgėręs antrą butelį, Dravenis pajuto, kad jo automobilis priklauso kažkam kitam.

Pilka paralelinė būtybė ketino nugvelbti jo mašinytę. Ir ne tik... Vaiduoklis buvo ginkluotas rankiniu kulkosvaidžiu, plačiu durklu ir švininiu kastetu. Dravenis krito ant betoninių grindų ir skubiai išsitraukė koltą. Paralelinis gangsteris buvo panašus į plastmasinį skeletą. Kas jis? Iš „Akropolio“ pabėgęs agresyvus manekenas? Genetiškai modifikuotas teroristas? Vargu...

Sintetinis grobikas nedvejodamas atidarė dureles, lengvai įsliuogė į automobilį ir užvedė variklį. Ką daryti? Pulti ar trauktis? Ataka? Automobilio šturmas? Nesąmonė... Ne, tik abejonė.

– Taiklus šūvis – tai tiesos intonacija, pergalės virpesys, drąsos dažnis, laimės raktas, – sufleravo pagiringa haliucinacija.

– O ginklas – tai vienintelis metodas ir kelias, – ironiškai pritarė Dravenis.

– Nedvejok... Juodas, paradinis kostiumas išryškins brangaus skeleto instinktus, – džiugiai aiškino nematoma pašnekovė.

Chrysler išriedėjo pro vartus. Staiga Dravenis pajuto basas, nors avėjo tvirtus, geltonus žygio batus. Užplaukė prisiminimai. Tai kas, kad nugalėti visi atstumai. Tai kas, kad nieko nepasiekta. Delsė mirtis. Gyvenimas it gyvatė raitėsi toliau. Galbūt ratų pabaiga – geltonas smėlis, nepažinti griovių toliai?

Dravenio žvilgsnis užkliuvo už dekoratyvinės vazos. Pigi. Kiniška. Iš kur atsirado ši molinė talpykla, ir dar su gėlėmis?

Dravenis pakilo nuo grindų. Užteks voliotis. Nėra nei automobilio, nei pavojaus. Nieko nėra. Tik dekoratyvinis žvyras ir pelargonijos.

Dravenis skubiai paliko ateivių aneksuotą garažą. Uždara sistema neturi jokių galimybių. Dangaus širdis atlapa – nėra lubų. Ant pasvirusios tvoros lijo kiauras lietus. Džiugino pilki debesys. Dravenis stovėjo baloje, nes ignoravo tuščias ir patikimas garažo lubas. Jis nenorėjo gyventi dykumoje. Dar nebuvo pasirengęs atsiskyrimui, dvasingai vienatvei. Sparčiai augo nervingos minčių piktžolės. Pūtė šaltas vėjas. Kur dingo garažas? O gal jo visai nebuvo? Nesąmonė!

Dravenis atsigręžė atgal ir žaibiškai išsipagiriojo. Garaže stovėjo jo *Chrysler*. Valio! Privatus turtas neiškomplektuotas, nepagrobtas, nestruktūrizuotas, neprivatizuotas. Asmeninė nuosavybė nepaliesta.

Pūtė šaltas vėjas. Dravenis jau neabejojo, kad žemėje daug tamsaus, svetimo proto. Akivaizdi paslaptis – juodas varnų riksmas. Ant garažo stogo užlipo girtas mėnulis. Reikia sugrįžti namo. Dravenis įlipo į automobilį, bet dar neketino niekur važiuoti. Reikėjo numigti, pailsėti.

20. Apsauginė apeiga

Užmiestis. Šamano Arvydo namelis, garažas. Kiek toliau dirvonai, miškelis ir paslaptinga Baisioji lanka. Dravenis neabejojo, kad čia yra patikimai paslėptas veikiantis vulkanas.

Baisiojoje lankoje žiemą vasarą tvyrojo tiršta migla, o upelio vanduo buvo karštas it arbata. Sunku įžengti į prieblandos klonį. Tvirtas, nepajudinamas rūkas akylai saugojo šventus akmenis.

Skvarbi mėnulio akis nepailstamai ieškojo įsibrovėlių pėdų. Audros debesys nekviestiems svečiams galando mirtiną žaibo žeberklą. Niekas nenubaustas nepasitrauks iš Galios vietos.

Užmiestyje užstrigo naktis. Galima sapnuoti atomines elektrines, radiaciją ir avarijas. Priplėkusį orą sodrino tolima didmiesčio pašvaistė. Įkyri šviesa trukdė miegoti. Dravenis pabudo garaže. Tiksliau, jį pažadino laiškininkas, kuris įteikė paketą ir liepė pasirašyti.

– Skubus naktinis paštas? – ironizavo Dravenis.

– Galios paštas, – patikslino darbuotojas.

Tik dabar Dravenis pastebėjo, kad laiškininko veidas buvo panašus į vilko.

– Vilkatas! – krūptelėjo Dravenis.

– Nebijokite, – švelniai tarė laiškininkas, – jūs pakviestas ir esate laukiamas svečias...

– Ar aš esu pagrobtas?

– Patariu paklusti, – raudona liepsnele žybtelėjo vilkato akys.

– Ar galiu atsisveikinti su Giedre? – derėjosi Dravenis.

– Jei norite, galite atsisveikinti, bet jos nėra namie, – nusijuokė vilkatas.

Dravenis išlipo iš *Chrysler* ir iš garažo nusvyravo į namus. Nedelsiant reikėjo pažadinti Giedrę, bet jos lova buvo tuščia. Šamano taip pat nebuvo.

Staiga už sienos jis išgirdo lentpjūvės triukšmą – gaudė staklės, kaukšėjo plaktukai. Drebėjo siena. Gašdino juodas slenkstis, bet Dravenis drąsiai atvėrė duris ir pateko į didžiulę salę, kurioje darbininkai kalė karstus.

– Štai tavo karstas, – paaiškino stalius, – jau greitai gulėsi medinėje dėžutėje.

– Bet aš gyvas!

– Argi? Ar nepameni, kad žuvai nuo įniršusių indėlininkų minios gindamas „Melomano“ banką?

Aštrus pražūtis sąmojis. Tamsus bedugnės juokas. Nebūtis. Gundė nekviestas, neprašytas gyvenimas. Sunku išeiti. Išblyškusį veidą užklojo pilkas kaukolės šešėlis. Blizgėjo lakuotas karsto paviršius. Aštrus metalinis kryžius pjovė širdį. Neverta ant ilgo pakasnyų stalo aukoti gyvą protą. Dravenis pajuto, kaip skeldėja šykščiai atseikėtas laikas. Jis springo nuo dulkių ir smėlio.

Paklaikęs Dravenis išbėgo iš dirbtuvių. Jis panoro patikrinti, ar dėdė Arvydas ir Giedrė nepasislėpė namuose, todėl suriko:

– Gaisras! Potvynis! Karas!

Bet niekas neatsiliepė.

– Vagys, plėšikai, teroristai! – nepasidavė Dravenis.

– Užteks rėkti! – sudraudė vilkatas. – Verčiau atplėškite laišką.

Dravenis pasijuto pamirštas ir paliktas. Jis piktai atplėšė laišką, tikėdamasis ten rasti atsakymą, ir neklydo.

Mielas Draveni, klausyk vilkato nurodymų. Mes greitai susitiksimė. Giedrė.

Dravenis atidžiai pažvelgė į vilkatą ir pradėjo juoktis.

– Ir kraupu, ir linksma? – šyptelėjo pabaisa.

– Teisingai, dėde Arvydai.

– Džiugu, kad pažinai... – tarė šamanas ir atvirto į žmogų.

Dravenis ir Arvydas iškeliavo į Baisiąją lanką. Traukėsi rūkas. Artėjo keistas, gaudžiantis garsas. Ritmiškas būgno skambėjimas išgrynino orą ir atvėrė kelią į klonį. Pagaliau keliautojai pasiekė laužą. Giedrė daužė būgną ir šoko aplink ugnį. Dabar tamsa tarnavo šviesai. Saugios žarijos ragino bėgti ugnies taku ir

neatsigręžti atgal. Drąsos! Dreba tik šaltos varlių pėdos. Medituoja taiki ugnis. Virš žarijų bedugnės svaigsta tik sutrikęs protas.

– Draveni, iki debesų arti, nes danguje jau nėra sienų. Įbrisk į stiklinę kaukolės tamsą, pažvelk į upės gelmes! – ragino Arvydas.

Ant Dravenio peties nutūpė juodas varnas.

– Draveni, neišsigąsk. Tai ženklas. Iš šventosios ugnies atskrido varnas. Jis kviečia tave bėgti žarijų taku. Nedvejok! Ilgas kelias į kitą pusę... Tegul juoda žeme brenda kiti, nepažinę dangaus. Drąsuoliai renkasi ugnį, – tarsi abejingai kartojo šamanas.

Sunku atsispirti sudėtingam šokio ritmui, varinių lėkštučių dūžiams, būgno gausmui. Ritmas pavergė alkaną protą. Dravenio galvoje virė tamsi košė. Į šipulius sudužo medinė širdis. Dravenis nusviedė batus ir nedvejodamas nubėgo žarijų taku. Pėdas saugojo stiklinis rūkas. Ritmiškas būgno garsas atvėrė kelią į šviesą. Pergalė!

Žvaigždžių tako gale Dravenio laukė Giedrė. Rankose ji laikė sidabrinę taurę. Garavo slaptų žolelių arbata.

– Draveni, išgėręs arbatą tu pavirsi krokodilu. Kai nuplauksi iki Nidos, tavo ateitis bus pakeista. Tik nepasiduok plėšriems instinktams, nes liksi driežu amžinai, – įspėjo Giedrė.

Dravenis nedvejodamas išgėrė taurę iki dugno. Atlėgo. Ant žemės nukrito skausmas. Sunku įveikti tradicinių požiūrių dirvoną. Skurdį vaizduotė trukdė virsti krokodilu. Transformuotis kliudė lėtas mąstymo greitis. Iš Dravenio nosies lašėjo skystas švina. Dar nebuvo pasiektas mistinis tobulumas, kai realybė ir iliuzijos, gyvenimas ir mirtis praranda skirtumus.

– Ar atplaukęs į Nidą atvirsiu žmogumi? – kraupo Dravenis.

– Gali neabejoti, – patvirtino Arvydas.

Sustingo liepsnos šešėlis. Dravenis užsnūdo. Jo galvą nukirto vidurnakčio sapnas. Staigiai ir netikėtai prasidėjo virsmas. Nesuvaldomi mirażai upe plukdė nakties tamsą. Ant šlapios pakrantės augo sidabrinė viela. Laumės mezgė šarvuotus marškinius karžygiams. Artėjo puota. Vilkai atridenos alaus statinę. Humanišką virvę ir apsiaustą dovanėjo pakaruoklis.

Dravenis nuropojo iki upės ir paniro į vandenį. Giedrė verkė, o šamanas Arvydas šoko aplink laužą. Paslaptis – tai švarus garsas, debesų muzika. Miške nėra civilizuoto meno, nėra jokių pažiūrų. Gamta – didelė, tuščia drobė, ant kurios negalima nieko piešti.

Realybė tapo šiurpiai akivaizdi. Dravenis upės dugne tyrinėjo lėkštes ir ąsočius, tolimą keramiką, molinę protėvių erdvę. Molis slepia keraminę tiesą. Bočių šešėliai netelpa į vandens takus. Upe plukė šaltas vakaras. Dugne buvo šviesu. Naktis saugojo nugludintus upės akmenis.

Vidurnaktį pradėjo lyti. Upės paviršius tapo slidus. Švytėjo džiaugsmas. Šviesi akimirka. Minčių verpetuose debesų bangos statė ugnies tiltus.

Tirpo dumblas, nuo paskendusią laivų griaučių lašėjo verdanti derva. Vandenyje netirpo smėlis. Naktį verta nematyti saulės, nes virš debesų nėra dviejų akimirku. Arba diena, arba naktis. Geriau pabusti naktį, kai verda minčių balastas. Nėra kito pasirinkimo.

Dravenis prarijo žuvį. Žūsta visi, nes danguje nėra vandens. Palaimintas tikras kritimas į tikrą tamsą. Vandens paviršius – tai baltos lubos. Po kiekvienu akmeniu yra daug geltono laukinio aukso. Ieškodamos lobio, blizgėjo stiklinės Dravenio akys.

Gelmės ramybė tuščia, lengva tylėti. Dravenis išniro

į paviršių. Balti debesys nupiešė mėnulio apskritimą, gyvą mirties akį. Beviltiška mirazą pakeisti tikrove. Skamba debesų varpai, trūksta tyro dangaus. Kaip musės skęsta linksmos mintys. Plėšru. Jokios romantikos. Iki kraujo įkaito nakties valanda. Dravenio galvoje degė elektros laidai – negalima išjungti žiaurių minčių.

– Po mano mirties praėjo milijonai metų. Kas vyksta dabar? – atsiduso Dravenis. Neįžvelgiama lemtis. Blanko upės vingis, metas plaukti į Nidą. Ant žemės neliko žemės, danguje – dangaus. Laikas neteko vertės.

Perplaukęs Kuršių marias, Dravenis išlipo į krantą. Nerimas valdė mintis. Veide sukosi mirties sūkurys. Ar pavyks atvirsti žmogumi? Ar pavyks nugalėti pikta lemtį? Danguje nušvito žvaigždė – ugninis likimo žiburys. Veržlus kelias į niekur, į save. Debesys stovėjo vietoje. Danguje neliko erdvės burtams. Liko tik tuščia sąmonė.

Ant smėlio nukrito bevertis krokodilo apsiaustas. Gera būti žmogumi. Prie marių atskrido pavasaris, rėkė alkanos žuvėdros. Sviro sunki galva, svaigino kartus gyvenimo artumas. Šalta žole brido saulė. Prie beržo sulinko mėnulis. Praeitį matavo žemę. Paslydo Dravenio šešėlis. Įskilo rasoti akmenys. Nidos prieplaukoje baigėsi nevilties takai.

Laimės nelaukia laikas. Iš atminties byrėjo medžių žiedai. Blizgėjo slidus dangus. Čiuožė žuvėdros. Žali toliai. Dravenio akys nematė ribų. Pavydus vėjas it kamuolį spardė stiklinį mėnulio diską. Reikia tikėti žaibu ir pabusti.

Kažkas purtė Dravenį. Pagaliau jis atsimerkė. Lauke buvo tamsu. Degė laužas. Velniškai pykino. Giedrė apvertė Dravenį ant šono.

– Dabar vemk!

Slaptu judesiu mergina spustelėjo Dravenio pilvą ir

pasitraukė į šalį. Pasklido smarvė, iš Dravenio burnos tekėjo juoda košė. Pagaliau skrandis tapo tuščias, nušvito Dravenio akys.

– Sveikinu, išlaikei bandymą, dabar tu švarus, – užbaigė apeigą Giedrė.

21. Ankstyva nežinojimo pakopa

Į langus jau beldžia saulė. Rytas dar miega. Nepabunda. Dangaus stiklą pramuša lietus. Kiaurai. Šypteli debesys. Sumirksi elektrinis mėnulis. Sulinksta čerpių stogas. Nuo lubų nukrenta gabalėlis kreidos.

Dravenis stebi savo mintis. Nori suvokti jų reikšmę. Į baltas eiles rikiuojasi padriki žodžiai. Ramu. Metaforos pašalina stresą. Klausytojų nėra. Eiles girdi tik sienos. Dravenis tyli. Nekalba. Rašo.

Uždari langai slepia dviprasmišką priemiesčio juoką. Kosėja geležinkelio bėgiai. Rieda vagonai. Mąstyti trukdo statūs gatvių kampai. Apvali diena. Plokščias ciferblatas. Juda laikrodžio rodyklės. Tylus vasaros vakaras apsuka medinį namą. Ratu.

Bunda duslūs gatvių žibintai. Ant asfalto krenta obelių žiedai. Ankstyvas pavasaris. Galbūt ruduo. Gal sniegas. Į duris beldžia nuskurdę šaligatviai. Svarbi tik palangė. Gėlė. Už stiklo kitas namas. Bevertis žvilgsnis. Morali tvora. Akys mato tik artimą pasaulį.

Lengva pasiekti sieną. Kartoninė kaukolė valdo mintis. Orbitinė mechanika paslėpta galvoje. Sunku paspausti baltą mygtuką. Išjungti save. Pasiekiami tik rojaliao klavišai. Skambina Giedrė. Ilga melodija keliauja tiesiai į smegenis, nestringa ausyse.

Sugirgžda durys. Įeina dėdė Arvydas. Šamanas. Jo rankose degtas molis. Kvadratinė plokštelė. Nuskeltas kampas. Runos. Artefaktą pratęšia bereikšmis šešėlis. Nežinia. Raktas už durų. Už lango. Toli.

Neatlaikęs įtampos Dravenis išbėga į gatvę. Asfaltas trenkia į veidą. Įsijungia užblokuota atmintis. Ant šaligatvio du nematomi skaičiai. Nulis ir devyni. Formulės dalis, galbūt įslaptinta skeveldra. Neverta skaičiuoti, šifruoti, spėlioti.

Po smūgio sunku. Iki mirties trumpas atstumas. Negyvėliai lengvai pasiekia žvaigždes. Neverta dėliaugtis. Dravenis nusišluosto nuo veido kraują. Sugrįžta namo. Giedrė skambina rojaliu. Šamanas geria arbatą.

– Draveni, nurimk. Nereikės skristi oro balionu, lėktuvu, sraigtasparniu, – aiškina šamanas.

– Supratau. Pakilsime sklandytuvu.

– Skrydis pakeistas kelione miškais, kloniais, – dainuoja Giedrė.

– O jei aš atsisakysiu? – abejoja Dravenis.

Giedrė nustoja skambinti. Trinkteli rojalio dangtį. Piktas gestas įkalina juodus klavišus. Ir baltus. Reikia muzikos. Laisvės. Dabar.

– Arba šamanas, arba lavonas. Pasirinkimo nėra, – kraupsta Dravenis.

– Mano vietą užimsi tu. Raganaitė Giedrė bus tavo mergina. Tu jau pasiekei ankstyvą nežinojimo pakopą. Vizijos. Tikrovė. Jokio skirtumo. Tu. Ne tu. Nepamiršk, – aiškina šamanas.

– Pasaulis. Holograma. Matrica, – mąsto Dravenis.

– Tavo sąmonė. Dangaus erdvė. Be jokios krypties. Tarp minčių. Tušti atstumai, – aiškina šamanas.

– Esu šamanas. Toks gimiau, – patvirtina Dravenis.

– Kelionei turi pakakti miškų. Jie jau yra. Nesutiksime aukštų kalnų. Pažvelgsime į debesis. Nereikės kopti, kristi, prasmegti sniegynų properšose, sušalti kalnų viršūnėse į ledą. Neprireiks burių, aukštų stiebų. Perbrisisime upelius. Perplauksime upes. Be valčių, – moko šamanas.

Paprastas smėlis neapkrėstas auksu. Žygis didis. Paprastumu. Šamanas džiaugiasi kasdienybe. Taip pasiekia meistriškumą. Be žolelių arbatos. Be raudonų musmirių kepurėlių.

– Žinai, kas esi? – paklausia Giedrė.

– Nenoriu žinoti, – tarsi pritaria Dravenis.

– Galime grįžti atgal, – nelaukta pasiūlo Giedrė.

– Neverta, – atsako Dravenis.

Dravenis laimi. Naują tikslą. Sėkmę. Kilnų atleidimą. Žygis. Abejonių pabaiga. Spygliuota viela. Tikri sėkmės reljefo kontūrai. Tvirtas klajūno žvilgsnis. Į laisvę.

Ant lietaus tilto dega žolė. Žalias akimirkos karštis. Geltonas vanduo gena saugią akimirką. Auksą. Dravenio širdyje sūrus vanduo, amžina sekluma, šimtai liūdnu minčių. Gera keliauti. Be tikslo. Padangėje žaidžia laisvas vėjas. Upėje skęsta vieniša sala.

Pastanga. Tik akimirka. Veiksmo ugnis. Deganti širdis. Šaltas žvyrkelis. Ant mėnulio ašies sukasi diskas. Šoka naktis. Beribė žaibo styga. Dūžta elektrinis krištolas. Be šukių.

Eglių periskopai stebi debesis. Iki tikrovės tik vienas žingsnis. Virš slėnio tamsūs kalnai. Žvaigždžių tamsa.

Neįmanomi grioviai. Slidūs troškimai. Diena virsta vakaru. Sparčiai. Pliką akį traukia ryškus miražas. Linksma spalva. Sunku rasti matinius siekius. Plati takoskyra. Ilgas abejonių koridorius. Išblukusios pušų sienos. Prinokę spygliai.

Piliakalniai nežiūri į žmones. Pavargę žingsniai nu-meta batus. Į šalį. Juokiasi minkšti kelmai. Smėlyje tirpsta akys.

Nukrenta sunki kuprinė. Piliakalnio aikštelėje nėra paslapčių. Jokių. Po velėna tik žemė. Šamanui nereikia artefaktų. Lobių. Paslapčių.

Bukos mintys. Tikslūs kvailysčių atstumai. Prikaltos žvaigždės. Ir mintys. Apgaulinga kaukolė. Minkštas skeletas. Laktus protas gimdo energiją. Šamanas bėga nuo asfalto, betono. Apieiginiame lauže sudegina architektūrinį blogį.

Žole brenda varnų neišperėti traukiniai. Nerimas. Aštros proto žabangos. Plėšrus voras Draveniui mezga laisvės apsiaustą. Slibino ugnimi dega žalios šamano akys. Geležinės varlės galanda aštrų nakties sapną. Ledo kalaviją. Į tolį žiūri senas akmuo. Auga oro pilys matymo lauke.

22. Apgaulinga palaima

Prekybos centre baigėsi įkvėpimas. Atslūgo pakili, poetinė nuotaika. Nutrūko eilių srautas. Tuštėjo galva. Didžiulė salė vogė Dravenio mintis, blokavo galingą transliacijos srautą. Nutolo tolimi pasauliai. Prekių stelažai nutildė kosmoso balsą. Seko sveikata. Dresiruoti šaldytuvai siurbė energiją. Slidi grindų danga pakirto valią ir kojas.

Dirbo tik rankos ir akys. Į krepšį įkrito arbatos dėžutė, meduolių pakuotė, šokolado plytelė. Jokių prošvaisčių. Prieš akis – ilga eilė ir kasa. Visiška izoliacija. Uždara erdvė – be debesų, be horizontų. Bilietas į laisvę – plastikinė banko kortelė.

Sustingo nevirties akimirka. Pulsavo minkšta banknotų tylą, kukli centų ramybė. Už pirkinį tenka mokėti. Didžiausią kainą.

Kai Dravenis išėjo iš prekybos centro, smegenyse nu-

trūko styga. Užgeso trečioji akis. Nutilo miestas. Sintetinė prabanga anuliavo kuklią Dravenio laimę. Jį vėl prislėgė pilka kasdienybė, ateities baimė.

Dravenis suabejojo:

– Ar galima mirti dykai?

– Ne, tik už pinigus. Tik už eurus, – sufleravo nematoma Giltinė.

Mirtis bodisi litų. Brangi Anapilio erdvė. Gera augti dangoraižių stikle. Saugiai laukti pabaigos. Ramu. Greitas, aštrus ir demokratiškas dalgis šienauja elitą. Lengvai ir tauriai miršta milijardieriai, milijonieriai.

Akcija – atviros šaligatvių duobės, gilūs kanalizacijos šuliniai. Atviri ir neuždengti. Jokių ekskavatorių.

– Kas užkas mano skurdą? – riktėlėjo Dravenis.

Šalia judraus greitkelio neturtėliai laukė Giltinės. Švilpė devalvuotas sniegas. Šlapia jausmų audra. Imitacinė laimė. Vitrinoje – saldūs vampyrų veidai. Negyvos, postmodernios šypsenos. Aukšta nakties mada.

Sunku, beveik neįmanoma išjungti miestą, paneigti turčių pasaulį, iš atminties ištrinti godumą ir netikrą save.

ŽAIDIMAS PRASIDEDA

Pradžia be pabaigos, pabaiga be pradžios. Ne begalybė. Ne uždara sistema. Laisvė.

Guru Guru patiria nušvitimą. Pirmasis ėjimas

Visiems turbūt įdomu, kaip pasiekiamas nušvitimas. Ypač tai įdomu tiems, kurie patys nori nušvisti. Kartais įdomu ir tiems, kurie nušvitimu netiki. Kur kas mažiau įdomu aniems, jau nušvitusiems. Kuriems priklauso Guru Guru, buvo galima suprasti iš kartą nugirstos frazės, kurią jis ištarė netikėtai, prie vieno malūno, rankoje laikydamas šviežių duonos kepaliuką.

Kaip sakė Guru Guru, „kartą tiesiog – tik pyst – ir nušvitau“.

Ir nieko daugiau nepasakojo. Replėmis turbūt nebūtum iš jo ištraukęs visų detalių. Nei apie Bo medį, nei apie daugia-dienes meditacijas, tantrinę seksą, nei juolab apie transcendentines keliones savo ir kolektyvinėje sąmonėje.

Tačiau geras Guru Guru bičiulis Dravenis, su kuriuo jie bendraudavo nedažnai, bet labai maloniai, suvokė, kokia prasme slypi lakoniškame Guru Guru atsivėrime.

Dravenis improvizavo: „Turbūt tau pavyko susikoncentruoti. Ko gero, išmokai nepykti. Gal net kam nors atleidai. Arba tądien padarei gerą darbą.“

Guru Guru stojiškai tylėjo. Nes tik jis žinojo tiesą.

Nušvisti pragariškai sunku. Todėl, kad tai labai lengva.

Antrasis ėjimas

Taigi Guru Guru stojiškai tylėjo. Išgirdęs stulbinančią naujieną, Dravenis nenustygo vietoje ir pradėjo rėkti. Guru Guru neabejotinai žinojo (gal ir praktikavo šią ekstremalią terapiją), bet vis dėlto nutildė Dravenio staugimą:

– Nepamiršk – tu miške! – kvatojo Guru Guru. – Žinau, didžiausia profanacija – komentuoti nušvitimą, bet tradicija nepalenkiama: reikia kito meistro patvirtinimo. Antraip nušvitimas nėra autentiškas.

– Jei aš rėkčiau didžiuliame prekybos centre, ar tai būtų pakankamas patvirtinimas? – sukluso Dravenis.

– Būtinai ir pakankamas, – rimtai atšovė Guru Guru.

Draugai tylėdami slinko mišku. Tarsi be tikslo. Sunku pasakyti, kas buvo lyderis, o kas vasalas. Nei viena, nei kita. Simbiozė. Magneto polių vienybė. Partnerystė.

– Draveni, jaučiu, kad jau arti tavo namai.

– Tai ne mano namai, bet šamano troboje tu būsi saugus.

Guru Guru sukluso:

– Kas persekioja mane?

Dravenis nuliūdo, nes jo priešai jau tapo Guru Guru priešais.

– O tavo draugai – mano draugais, – patvirtino Guru Guru.

– Tu perskaitei mano mintis...

– Jos užrašytos ant tavo veido. Tu atviras. Tai pavojinga, gali net ir pražudyti. Kai prireiks, aš tau paskolinsiu iš Afrikos atvežtą kaukę, – pažadėjo Guru Guru.

Pagaliau miškas pasibaigė ir draugai pamatė šamano Arvydo namą.

– Kviečiu į svečius, – be ceremonijų pasiūlė Dravenis.

– Noriai, – patvirtino Guru Guru.

Draugus pasitiko Giedrė ir Arvydas. Mergina jaudinosi, nes Dravenis jau savaitę buvo dingęs. Tik dabar Dravenis pastebėjo, kad Guru Guru turėjo krepšį.

– Ponios ir ponai, – pabrėžtinai iškilmingai prabilo svečias, – noriu jus pavaišinti duona.

– Iš prekybos centro? – įkando Giedrė.

– Ne, iš malūno...

Guru Guru labai atsargiai perpjovė duonos kepalą pušiau ir ištraukė mobilųjį telefoną.

– Matau, jaučiu pagarbų nusistebėjimą. Puiku. Esu sužavėtas. Skambutis iš šio aparato nesusekamas. Tik vienas.

Guru Guru surinko numerį ir ilgai laukė. Jo veidas buvo ramus – jokio nekantrumo ir nerimo. Pagaliau abonentas atsiliepė.

– Ar matai mano koordinatas? Puiku. Vežk agurkus.

Guru Guru numetė mobiliuką ant žemės ir stipriai trenkė kaustyto bato kulnu. Aparatas sudužo į šipulius. Šamanas

Arvydas nusijuokė:

– Šiukšlės!

– Velniop šiukšles! Atneškite degtinės ir svogūnų, – įsakė Guru Guru.

Dravenį nustebino, kad šamanas nė kiek neužpyko, net buvo labai patenkintas. Puiki proga išgerti? Negali būti. Nesąmonė. Pagaliau Arvydas atnešė butelį samanės, o Giedrė – svogūnus ir stiklines. Guru Guru dantimis atkimšo kamštį ir pauostė.

– Klasika! Aš visiškai nevarioju alkoholio, bet dieviniu išimtis. Reikia sutvirtinti mūsų sąjungą. Tuoj atvyks mano kolegė ir veiklos planas paaiškės. Draveni, išpilstyk balzamą.

Kai taurės buvo pilnos ir kambarį užtvindė aitrus bravoro kvapas, Guru Guru paragino:

– Į sveikatą ir iki dugno!

Puotos dalyviai apstulbo. Taurėse buvo vanduo. Guru Guru triumfavo:

– Paragaukite ir duonos, ji – šventa.

Šamanas paėmė samanės butelį ir atsargiai paragavo.

Vanduo, šaltinio vanduo.

– Iš Duobelės šaltinio, – patvirtino Guru Guru.

– Aš esu šamanas...

– O aš Guru Guru...

– Lygiosios! – patvirtino Dravenis.

Draugai nusijuokė. Kieme sucypė stabdžiai.

– Atvažiavo mano sekretorė, pagalbininkė, mokinė, kolegė... – nudžiugo Guru Guru. – Ji atvežė slaptus dokumentus ir artefaktus, bylojančius apie kukliame ir visų pamirštame Lietuvos piliakalnyje užkastą piramidę.

Guru Guru mąsto apie gyvenimą be meditacijos

„Niekada nemeditavau“, – prisipažino Guru Guru Draveniui, taip nustebindamas jį.

Po šios frazės nustebdavo net daug matę medituotojai, lėto gyvenimo propaguotojai, ką jau ten tie, kurie visur skuba.

„Tikrai. Niekada“, – tiriančio Dravenio žvilgsnio abejones išsklaidė Guru Guru.

Tyla.

Lyg ir turėjo nuskambėti: „Kodėl? Tu juk Guru Guru. O gal apsišaukėlis? Sektantas? Pamišėlis? Kas tu?“

Nenuskambėjo.

Dravenis, pasirodo, irgi niekada nebuvo meditavęs, tačiau šią tiesą buvo linkęs nutylėti. Guru Guru nebuvo toks kuklus, jis mėgdavo pasigirti, kad niekada nemeditavo, kartu stebėdamas savo stebėtojus.

Vis dėlto sau pačiam Guru Guru (tik vieną kartą, netikėtai, nes atsakymai jam nerūpėjo, kaip ir klausimai, jis tiesiog gyveno) yra pareiškęs (kalnuose, vienuolyne): „Todėl, kad gyvenu Meilėje.“

***The Industrial Game** Interliudija, susapnuo-
ta 2005 m. liepos 3 d., apie 6 val. ryto**

Dievas nepalaimino šio amžiaus

Jį sukūrė žmonės

Žmonės jį jau ir sunaikino

Gyvename griuvėsiuose

Geometrine progresija didėjančių dangoraižių

Ir nežinia kur vedančių painių greitkelių

*HIGHWAY** – tai kitas mūsų amžiaus vardas*

Tai Žaidimo vardas

ŽAIDIMAS PRASIDEDA

Nenoriu minėti savo tikrojo vardo. Ir visi kiti čia minimi vardai nėra ir niekada jau nebus tikri. Turiu patikimų žinių, kad kai kam labai norėtusi žinoti tikruosius vardus. Vietos? Jos gali būti bet kur. Tad pasitarkite vaizduotę ir, be abejo, kantrybę, jų tikrai prireiks.

Žaidimas tradiciniu laiko suvokimu prasidėjo visai neseniai – prieš 88 dienas. Tačiau tik po kiek laiko supratau jo tikslą.

Tai – karas. Visuotinis. Prieš visus. Anoniminis. Prieš žmones, lekiančius greitkeliais, plušančius didžiuliuose ir ne tokiuose dideliuose dangoraižiuose, gyvenančius dėžutėse, pamiršusius savo žmogiškumą. Atsidavusius „gamink ir vartok“ sistemos vergus, tik retkarčiais prabundančius iš savo sapnų. Bet prabudi-

* Industrinis žaidimas (angl.).

** Greitkelis (angl.).

mas skausmingas, todėl vergystė iš pradžių atrodo išsilaisvinimas. Ir jie vėl nugrimzta į sistemą, laukdami dar vienu suplanuotų atostogų. Kaip aš. Iki Tos dienos.

– Tau tikrai reikia pailsėti, Bertai, – jau kelintą dieną įkyriai siūlė kolegos, matydami mano pajuodusius paakius. Darbas kėdėje prie kompiuterio 10, 12, o neretai ir 18 valandų per parą daro savo.

Kai ši frazė galutinai įsiėdė į mano dūžgiančias smegenis, buvo penktadienis. Taigi, paskutinė darbo savaitės diena, kaip tik priešpiet. Tada į kontorą užėjo mergina.

*

Industrinis žaidimas. Čia turima galvoje ne sunkioji ar lengvoji pramonė, nors sąsajų su jomis esama, bet XX–XXI a. suvokimo koncepcija, atsispindinti šiuolaikinėje kultūroje. Industrinis amžius – tai modernas, post-, postpost- ir t. t. modernas, apimantis visas mūsų suvokimo sritis. Industrinis amžius – romantizmo kapinės su kartais jose pasirodančiais praeities vaiduokliais.

Gyvenimas – tik pauzė... Ketvirtasis ėjimas

Dravenį stebino tariamas Guru Guru neveiklumas, kol jis suprato, kad tikroji veikla yra viduje – ne išorėje. Bet Dravenis nedrįso to pasakyti, nes nujautė, kad Guru Guru būtinai paklaus, kur yra išorė, o kur vidus. Šis netikėtas atradimas pagimdė naujas, dar stipresnes abejones. Kodėl Guru Guru nemedituoja?

Ką jis slepia? Ką nutyli? Guru Guru neslapukavo – Dravenis dar nebuvo pasiekęs meistriškumo tiesiog būti, tiesiog gyventi, ką jau bekalbėti apie gyvenimą Meilėje.

Dravenis prisiminė konganą apie plytos šlifavimą ir tik dabar suprato jo tikrąją prasmę. Negalima, neįmanoma ir nereikia tobulinti to, kas tobula. Guru Guru savo protą užpildė Meile ir tai buvo jo meditacija. Dravenis pajuto keistą lengvumą. Atsivėrė tikroji kalba, bet jis negalėjo ištartti nė žodžio.

– Draveni, pažvelk į rėkiančias žuvėdras ir tylėk, kol tavo akyse ištirps geltona pienuų spalva. Neužsnūsk prarijęs sunkų, migdantį gyvenimo akmenį, negrimzk į gilų sapno dugną, – aiškino Guru Guru. – Atmink, kad bejėgis yra lietus, nes veidrodinė bala slepia tavo tikrąjį veidą.

– Iki dugno išgėręs mirtiną gyvenimo kokteilį, nesugebėjau nueiti iki kapinių, – atsiduso Dravenis, – kitai kojai prirėkė kitos taurės... Prisipažįstu, aš niekada nemeditavau, tik gyriausi ir gėriau... Apsvaigusiose akyse man dvejinosi blaivus dangus. Aš džiaugiausi dviem mėnuliais...

– Dabar, nenudegęs pirštų, tu gali užpūsti pakasynų žvakę ir su naktiniais drugiais pakilti į liepsnojančią dangų. Bet tu dar nepatyrei palaimos, nes tavo širdis tuščia. Tu bijai savo širdį užpildyti Meile.

Draugai tylėdami ėjo lauku, kol pasiekė upę. Spėriai temo. Rūkas paslėpė miško kontūrus, o siauras medinis tiltas ištirpo, nepasiekęs kito kranto. Lauke buvo tuščia, nes neliko jokių sienų.

– Ar pavyko ką nors sužinoti apie piliakalnyje paslėptą piramidę? – paklausė Dravenis.

– Sunku naktį pagauti upę, geriančią šaltą lietų, – nusijuokė Guru Guru, – verčiau grįžkime gerti arbatos.

Guru Guru ir piramidės. Penktasis ėjimas

Guru Guru ir piramidžių santykis buvo keistas. Negalima sakyti, kad jis jų nemėgo, taip pat sunku būtų teigti, kad bijojo. Bet piramidės jo gyvenime buvo svarbios. Prieš atsakydamas Draveniui, jis prisiminė viską, ką žinojo iš savo (pa)samoneje paslėptos informacijos apie piramides.

Gazos piramidės Guru Guru nepatiko – *popsas*. Kažkoks mažas kambarėlis – viskas, ką buvo leista pamatyti. Slogu, ne gyvybės tai kupinas pasaulis. Finansinės piramidės irgi nepatiko – sukčiams tai. Merkinės piramidė – įdomus dalykas, tačiau pabendravus su jos kūrėju susidarė įspūdis, kad ji skirta snobams ir bepročiams.

Kadangi Guru Guru buvo tik beprotis, bet tikrai ne snobas, jis ieškojo savosios piramidės. Visą gyvenimą. To nė nenučiuokdamas, jis kasdien lipo laipteliais į savo statinį, jungiantį žemę ir dangų. Ir tik suradęs Ją (vardo Guru Guru neskubėjo atskleisti) suvokė, kad piramidė jau pastatyta, žemė ir dangus sujungti.

„Ar piramidė išaukština žmogų, ar žmogus ją? Kas ką stato – žmogus piramidę ar piramidė žmogų?“ – blaškėsi tarp ne-klausimų ir ne-atsakymų Guru Guru.

Kartą apie tai užsiminė Jai. Kaip ir įprasta, Ji atsakė paprastai ir aiškiai (tai buvo viena iš daugelio jį žavinčių Jos savybių): kvailiuk, mes abu su tavim ją statėme, ėjome į viršūnę iš skirtingų jos pusių, kol galiausiai priėjome ją ir susitikome.

Guru Guru, gavęs paprastą ir aiškų atsakymą, kiek su-triko. Bet Ji buvo teisi: tikroji piramidė yra jaukumo paieškos, lapių ir mažųjų princų žaidimas. Jiedu šio žaidimo partiją sužaidė – ačiū Aukščiausiajam – tobulai.

Tačiau Dravenio piramidė kiek kėlė nerimą, baugino

savo kitokyste. Todėl apmąstymai ir prisiminimai Guru Guru nelabai tepadėjo.

Ir jis pradėjo sakyti: „Ten, kur niekada nepakyla ir nenusileidžia saulė, kur horizontas būna ranka pasiekiamas, o tamsa spindi labiau už šviesą, keliauju. Nebijau baimės ir baimė manęs nebijo, nes esam mes vieno kūno, vienos sąmonės, vieno siekio...“

Dravenio piramidė. Šeštasis ėjimas

– Mano piramidė egzistuoja nepasiekiamoje erdvėje, Galios taške, prieblandos zonoje, ji nesurandama, o jos paieška yra mirtinai pavojinga, – gyrėsi Dravenis.

– Tavo piramidė – tai oro pilis? – paklausė Guru Guru.

– Beveik įspėjai... – ne itin noriai patvirtino Dravenis.

– Kodėl beveik? Tavo piramidė – fikcija, vaizduotės vaisius, vaikiška svajonė, – patikslino Guru Guru.

– Keliuokime į mano piramidę, ir tu viską pamatysi, viską patirsi.

– Tikiuosi, nereikės gerti musmirių balzamo? – sunerimo Guru Guru.

– Būk ramus – jokių haliucinogenų. Pakaks šamano apeigos, – nusijuokė Dravenis. – Dėdė Arvydas – puikus laukinės teurgijos specialistas.

Sutemo. Prasidėjo slapta apeiga. Monotoniškai skambėjo šamano būgnas. Guru Guru skeptiškos abejonės kartu su dūmais pakilo virš liepsnos liežuvių ir sudegė lauže. Nakties tamsoje formavosi nauja, įtaigi iliuzija. Guru Guru drąsiai nusigręžė nuo realaus (o gal taip pat iliuzinio?!) pasaulio ir atsidavė kerinčiam

vaizduotės žaismui.

Guru Guru iš traso pažadino aštrus garsas. Beveik sprogimas. Šamanas perlaužė sausą pušies šaką pusiau. Skilo vientisa naktis, bet Guru Guru pabudo ne pakeistoje realybėje, ne sapne ir ne paralelinėje erdvėje. Jis trumpam nuklydo į Dravenio svajonių ir vizijų pasaulį.

Įžūliai rikelėjo nepastebima varna. Į baltą debesų nuagarą įsmigo aštrus mėnulio diskas. Guru Guru nė kiek neišsigando, jį sekino žiaurus troškulys. Guru Guru atsegė kuprinę ir, suradęs termosą, išgėrė karštos arbatos. Dabar buvo galima įvertinti situaciją ir imtis veiksmų. Prie užgesusio laužo jis buvo vienas. Lėtai aušo. Pagaliau Guru Guru pievoje pastebėjo Dravenį, Giedrę ir šamaną Arvydą. Dravenis stovėjo ant aukšto akmens.

– Ant mano veido niekada neišbluks vėjo ištatuiruoti eilėraščiai. Aš paaukojau visas mintis svajonių simetrijai ir jums neprireiks auksinio pjūvio – galėsite lengvai iš mano skeleto išskaptuoti valtį kelionei į tolimus pasaulius, – pakiliai dėstė Dravenis.

– Draveni, palik ramybėje savo poetinį skeletą, – nusijuokė Guru Guru. – Kelionei link piramidžių mums reikia tavo legendinio *Chrysler*.

– Puiku! Bet reikės visiems nerti į ežero gelmes, – įspėjo Dravenis.

Giedrė, šamanas Arvydas, Dravenis ir Guru Guru, pamiršę nusirengti, nedvejojami nuplaukė į ežero centrą, įkvėpė oro ir nėrė į drumzliną gelmę. Ežeras buvo negilus, ir jie greitai pastebėjo paskendusį automobilį. Dravenis atidarė *Chrysler* duris ir paragino skubiai lipti į vidų. Žaibiškai užsivedė variklis ir automobilis šovė it strėlė.

Lengva išbristi, jei krantas arti ir ilgas atabradas nepakerta ratų. Delsė pulti rykliai, nes jų nebuvo. Aštrūs plėšrūnų

dantys dulkėjo kolekcininkų lentynose, laukdami neišsipildžiusių aukų. Pagaliau *Chrysler* išplaukė į krantą. Valio! Visų drabužiai buvo sausi.

– Kodėl mes nesušlapome? – nustebo Guru Guru.

– Ežeras – tai gudri maskuotė, – aiškino Dravenis. –

Viskas visuose galimuose ir negalimuose pasauliuose yra netikra, efemeriška ir vaiduokliška. Šią tiesą supratau dar būdamas vaikas, kai pažvelgiau į spindinčias parduotuvių vitrinas. Tada aš tvirtai apsisprendžiau, kad nebūsiu stilingu manekenu, ryjančiu sintetinį maistą ir spoksančiu į kvailą televizorių.

– Na, o kinas? – pasiteiravo Guru Guru, prisiminęs, kad Dravenis ilgai dirbo kino mechaniku.

– Dievinu kiną, tikrą, medžiaginį ekraną, magišką projektoriaus spindulį, kerinčius spalvų pasaulius... Iš praeities sugrįžo primirštas kino skonis, noriu tikros duonos ir tikro alaus, – susigraudino Dravenis, – bet, jums leidus, noriu sugrįžti prie piramidžių temos.

– Kiekviename Lietuvos piliakalnyje yra slaptas portalas... – aiškino Giedrė.

– Džiugu, kad neprireiks kasti gilių tunelių ir šachtų, ieškoti slaptų salių, bibliotekų, paslėpto erdvėlaivio ar dar kažko... – ironizavo Guru Guru. – Ar žemėje yra bent vienas specialistas, galintis atverti slaptus portalo vartus?

– Turbūt ne... – abejojo Dravenis.

– Vadinasi, mes pasmerkti, – nuliūdo Giedrė.

– Išgelbėti! – patikslino Guru Guru. – Nes jei, pavyzdžiui, aš atverčiau portalo vartus – galas mums visiems. Mus energingai medžiotų visos slaptos draugijos ir visų šalių žvalgybos. Atvėrę vartus, mes privalėtume kuo greičiau dingti iš šios planetos ir niekada negrįžti, o aš to nenoriu.

– Kodėl? – nustebė Giedrė.
– Aš negaliu palikti savo Mylimosios.
– Suprantu tave... Dravenis mane paliktą nesudvejojęs.
– Giedre, ar tu nori, kad dėl tavęs atsitrenkčiau į pakelės medį? – pyktelėjo Dravenis.

– Vaikučiai, liaukitės, – sudraudė šamanas Arvydas.
– O kur mes važiuojame? – norėdamas neutralizuoti bręstantį konfliktą, pasiteiravo Guru Guru.

– Namų, nors aš ir neturiu namų... – liūdnam tarė Dravenis.

– Neradom piramidės, bet neverta nusiminti. Draveni, tu esi poetas ir gali eilėmis įprasminti šią liūdną situaciją, – pasiūlė Guru Guru.

– O gal parašyti sau nekrologą? – nusijuokė Dravenis.
– Kad jums nereikėtų vargti.

– Draveni, nejaugi tu nepastebi gamtos grožio? – apriimo Giedrė.

– Pasiduodu. Jūsų viršus. Liksiu amžinu smaragdinio slėnio pacientu. Manau, neverta neartuose dirvonuose auginti rugių, nes vilkauogių derlių jau aneksavo iškirsti miškai.

– Kitaip sakant, neverta tęsti paieškų, – patikslino Guru Guru.

– Ekspedicija baigta! – nusijuokė Giedrė.
– Pabaigos nėra, nes mes paveldėjome ilgą sąrašą ne-nuveiktų darbų.

Tarsi patvirtindami Dravenio sentenciją, ant priekinio automobilio lango pabiro ažuolo lapai, bet nepramušė stiklo. Dravenis įjungė valytuvus. Šmėstelėjo guminės šluotelės, ir automobilis sustojo. Virš piliakalnio švytėjo stiklinė piramidė. Iš giedro dangaus trenkė žaibas. Piramidė pakilo į orą ir greitai pradingo.

Po suaidėjusių žodžių stojusi tylą tartum įgijo raudono pospalvį. Nauja kelionė prasidėjo. Į Piramidę.

Balaganas. Aštuntasis ėjimas

– Snobai niekina cirką, – aiškino Guru Guru, – bet joks išpuikęs šoumenas nesugebės žongliuoti deglais, eiti lynu virš bedugnės, važiuoti vienračiu dviračiu.

– Šoumenas – tai klounas, – patvirtino Dravenis.

– Tu klysti... Cirko klounas – tai universalus artistas, ne TV ekrano menkysta, ne apgailėtinas juokdarys, – aiškino Guru Guru. – Mes esame puiki komanda ir galime nuveikti bet ką. Įsivaizduokite: į nykų priemiestį atvyksta cirkas. Būtų linksma ir užsidirbtume truputį pinigėlių. Dėdė Arvydas būtų magas, Giedrė – lyno akrobatė, Dravenis – klounas, o aš tramdyčiau tigrus...

– Tigrų Lietuvoje nėra. Yra tik laukiniai katinai, – patikslino Dravenis.

– Tu teisus – tigrų nėra, bet yra lūšys! Tarsi problema išspręsta, bet aš, deja, jau praradau norą suburti trupę, – nuliūdo Guru Guru.

– Ir kodėl? – nustebė Giedrė.

– Aš nežinau tokių cirko triukų, kurie eliminuotų balaganą, viešpataujančią Lietuvoje. Užakusios žmonių sąmonės neatvers joks mago fokusas, joks akrobato rankų ir kojų miklumumas nepanaikins nedarbo, o dresiruoti plėšrūnai darbo biržoje sukels tik paniką.

– O gal tereikia vieno genialaus klouno ir mūsų vargana šalis suklestės? – svarstė Dravenis.

– Įdomus minties viržas... Vieno aktoriaus spektaklis tuščioje scenoje ir tuščioje salėje, – samprotavo Guru Guru. – Pergalė vakuume – štai kur tikrasis menininko pašaukimas.

– Manau, kad tai politiko svajonė, – pertraukė Dravenis.

– Spektaklis kalėjimo vienutėje? – kraupo Giedrė.

– Ne, vaidyba už neperregimos širmos, kūryba už uždarų užuolaidų, kai niekas nestebi, nefiksuoja, nefotografuoja, nestenografuoja menininko įkvėpimo.

– Taip... – ironizavo Dravenis. – Artistas yra hermetiškai izoliuotas. Jis nemato gyvenimo kaitos – nei progreso, nei regreso. Nemato nei atominių grybų, nei derlingų laukų, nei sili-kono slėnių.

– Tuomet įvyksta stebuklas! Kūrėjas nepastebimai priartėja prie kruopščiai slepiamo būties tikslo ir palengva atskleidžia visas visatos paslaptis.

Klausytojai reikšmingai tylėjo.

– Negirdžiu plojimų, – nusijuokė Guru Guru, – todėl, manyčiau, mano kalba dar nebaigta. Norėčiau priminti, kad savanoriškas atsiskyrimas – tai didžiausias nuotykis. Mes nepastatėme cirko palapinės, išrankios publikos nenustebinome stulbinančiais triukais, neužsidirbome pinigų ir, matyt, todėl mūsų širdis užliejo motyvuota liūdesio banga. Neverta nusiminti! Likimo ratai vienu metu sukasi į skirtingas puses ir bet kurį žmogų anksčiau ar vėliau perlaužia pusiau. Bet tik ne mus! Be legiruoto plieno protezų, protiniais dantimis mes atkasime didžiausią sėkmės kąsnį. Aš jau susipažinau su dėdės Arvydo namelio evakuacijos schema, todėl žinau, kad, be virtuvės, dar yra keturi kambariai. Mes tapsime atsiskyrėliais. Kadangi laikas yra neapibrėžtas, reliatyvus ir, pasak tūlų mokslininkų, net neegzistuoja, visai neturi reikšmės, kiek mes

išbūsime visiškoje izoliacijoje. Metus, mėnesį ar tik sekundę. Atsiskyrimo trukmė netenka prasmės...

– Gal pakaks penkių minučių, – pasiūlė Dravenis.

– Visiškai, – pritarė Guru Guru, – manau, prieštaraujančių nebus.

Vienu metu užsidarė keturios durys ir namelis pavirto šventove, neįžengiama giria ir prieblandos zona.

Guru Guru mąsto apie Saturno žiedus. Septintasis ėjimas

Guru Guru mąsto.

Jam labai patinka mąstyti.

Dėl to, kad šiais laikais beveik niekas nebemąsto (taip, jis maištininkas ir donkichotas).

Dėl to, kad mąstymas – tai muzika. O muzika – gyvenimas. O gyvenimas – mintis.

Guru Guru mąsto.

Apie dainą. Tokią, kokia būtų beveik tobula. Būtent beveik, nes visiškai tobula daina yra tai, kas neturi vardo.

Beveik.

Dėl to, kad Saturnas turi žiedus. A, B, C, D, E, F, G.

Guru Guru irgi turi žiedą. Vieną. Patį svarbiausią. Simbolį. Ištikimybės, meilės, svajonės išsipildymo. Vilties.

Guru Guru kadaise norėjo būti muzikantu, bet nelėmė lemiančiosios Motės.

Guru Guru norėtų į Prūsiją, bet jos nebėra.

Guru Guru norėtų pamatyti visą savo gyvenimą nuo pirmosios sekundės.

Dėl to, kad tada dar labiau taptų aišku, jog gyvenimas nesidalija į sekundes.

Guru Guru mato.

Jam labai patinka matyti. Saturno žiedus. A, B, C, D, E, F, G.

Muzikinė dėžutė. 8,5 ėjimo

Guru Guru užtrenkė kambario duris ir garsiai sušuko:

– Prakeikimas! Ir ko aš čia ieškau? Atsiskyrimo? Penkių minučių pauzės?

Nurimęs Guru Guru apsidairė. Patalpa buvo tuščia. Kambario viduryje stovėjo baltas fortepijonas. Muzikos gigantas nuramino Guru Guru – nuobodžiauti neteks. Jis švelniai pakėlė dangtį ir, lėtai perbraukęs klavišus, ryžtingai smogė tris septakordus. Instrumentas buvo puikiai suderintas.

Nuostabu. Prieš pradėdamas groti, Guru Guru pažvelgė į lubas – jų tarsi nebuvo. Popierinės žvaigždutės skraidė dirbtiniame rūke ir skleidė lauko gėlių aromatą. Keistas dizainas. Šis kambarys buvo raganaitės Giedrės apartamentai.

Melancholiškai erdvei reikėjo romantikos – be atonalumo, be dodekafonijos, be juodo klavišų kliedesio. It miško upelis nuvilnijo taurus ambientas. Suskambo muzika, skirta ne oro uostų, aukštakrosnių ar statybų agresijai, bet švelniam sielos jauduliui.

Virpesys neturi atramos. Paspaudus klavišą, greitai dingsta garsas. Lieka tik neapčiuopiamas kūrybos srautas, tyli sąsamblių brasta, bedugnės akordų kiaurymės. Bet tolimi ir nepastebimi klausytojai pajuto Guru Guru įkvėpimo dvelksmą.

Taikus ambientas lengvai užkariavo visus kambario kampus. Be *pops*o cukraus buvo atskleistas subtilus muzikos skonis. Nuvirto kambario sienos ir šamano Arvydo namelis pavirto didžiule sale. Tyliai sprogo virtuvė ir koridorius. Giliai po žeme pasislėpė rūšys. Kosmoso platybėse ištirpo baldai. Blizgėjo švarios grindys. Dingo industrinė lentų spalva ir aliejinių dažų vergovė. Liko tik medis.

Tobula meditacijos salė. Netinkama gyventi, bet būtina nuostabai ir nušvitimui. Muzika – tai kontempliacijos tąša, pradėta debesų gausmo ir įkūnyta pauzių tylos. Guru Guru pirštai paniro į švarią, nepaliestą erdvę. Nurimo kruopščiai apgalvota klavišų paskirtis. Guru Guru dvasinį skeletą apjuosė vidinės harmonijos girlianda ir šamano Arvydo namas pavirto didžiule akustine holograma.

Tradiciškai juodi vorai pažadino sakralų kreidos baltumą. Nušvitusios lubos nubraižė naują klaviatūrą. Apvirto garsai. Guru Guru pakeitė trapius vilties ir tikėjimo sąskambius katarsio blyksniais ir pagaliau nugrimzdo į pirminį garsą *Om*.

Rami ir palaiminga švaraus garso upė. Saugūs klavišų dūriai į šviežiai iškastas oro duobes. Improvizacija yra nepakartojama, todėl neužgęsta galimybė svajoti. Gyvenimo simfonija niekada nesibaigia, todėl prisiekę melomanai pagaliau išvysta savo tikruosius veidus.

Guru Guru nėra Guru Guru yra Guru Guru.

9,3 ėjimo

Guru Guru kartais pasijusdavo esąs kažkokiam tarpiniam būvyje, skaistykloje, *barzakh*, *bardo*, „Current 93“ *nematomoje bažnyčioje*.

Nei čia, nei ten. Mokslininkai pagaliau įrodė, kad laiko nėra. Guru Guru žinojo, kad yra tik amžinybė, kuri nėra, kuri yra. Nes – – –

Guru Guru mėgo skaičius. Jis žinojo, kad mirs. Ir tai turės skaičių.

Tačiau jei laiko nėra, kas yra mirties skaičius? Data? Ar ji gali būti tiksliai, žvelgiant iš kvantinės mechanikos pozicijų? O iš amžinybės?

Todėl Guru Guru būdavo sunku suvokti, yra jis ar nėra.

Būtis nebūtis, ieškojimas radimas, randantysis ieškantysis, ieškojimo objektas subjektas. Viskas – Viena.

Skaičiai.

Kokį skaičių geriausiai pasirinkti Meilei apibūdinti?

Šioje vietoje Guru Guru buvo ištikimas Tradicijai. Ta diena, kai susipažino su Ja, buvo svarbiausia jam. Tad ir jos skaičiai – patys svarbiausi. Jis žinojo, kad su Ja bus visada. Ji taip pat tai žinojo.

9,3 nėra 93, yra 9 ir 3, nėra 3+9. Kodėl?

Skamba pianinas. Žalsva siena nubėga laibakojis voruokas.

Reminiscencija. Pirmosios Jai padovanotos gėlės. Jos amžinos. Nes pirmos.

Vadinasi, amžinybė amžina todėl, kad ji pirma.

Turgus. Dešimtasis ėjimas

– Nepaliauju stebėtis, – aiškino Dravenis, – bijau komentuoti, apibendrinti savo išgyvenimų, bet neabejoju, kodėl mes ilgam įstrigome sostinės priemiestyje.

– Esame komanda ir vykdome paslaptinę misiją... – paaiškino šamanas Arvydas.

– Pritariu, – tarė Guru Guru, – aš taip pat trokštu nuotykių, tik be Mylimosios jaučiuosi vienišas.

– Pakviesk ir Ją prisijungti prie mūsų grupės, – pasiūlė Giedrė.

– Ji pažadėjo greitai atvykti, – paaiškino Guru Guru.

– Kada meilės jausmas būna stipriausias? – smalsavo Giedrė.

– Išsiskyrimė... – beveik nuliūdo Guru Guru.

– Metas gerti žolių arbatą, pagamintą pagal slaptą receptą, – pasiūlė šamanas.

– Arbatos gėrimo ceremonija neturi pavirsti filosofine diskusija, – įspėjo Guru Guru, – reikia tik nuoširdumo, paprastumo ir pagarbos.

– Man pasisekė, – nusijuokė Dravenis, – metafiziniame ringe tu mane nokautuotum jau pirmajame raunde.

– Neslėpsiu, ilgai studijavau filosofiją, bet, patikėk, išmintis dar niekam neatnešė laimės.

Pokalbis nutrūko. Dėdė Arvydas pilstė arbatą, o Giedrė ant stalo pastatė lauko gėlių puokštę.

– Ikebana, – vos girdimai sušnabždėjo Guru Guru.

Kai pagaliau visi baigė gerti arbatą, Dravenis nekantravo aptarti kertinius būties klausimus, pašnekėti apie reinkarnaciją, žodžiu, aptarti daug dvasinių klausimų. Bet Guru Guru

šmaikštavo ir išsisukinėjo. Pagaliau Draveniui trūko kantrybė ir jis paklausė tiesiai, be užuolankų:

- Ar tu tiki gyvenimu po mirties?
- Ar tu tiki gyvenimu iki mirties?
- Vadinasi, šis pasaulis – tik iliuzija, sapnas, mirazas...

– džiūgavo Dravenis.

– Draveni, išminčius vengia scholastikos bei spekuliatyvių samprotavimų ir filosofuoja tik tada, kai pastebi keistą, paranormalų reiškinį, ypatingą aplinkybių žaismą, įdomią situaciją. Išminčius žvelgia giliau ir kartais pasidalina savo mintimis.

– Manychiau, mums verta apsilankyti turguje, – ironizavo Dravenis.

– Puiki mintis, – nudžiugo Guru Guru.

Guru Guru neapsirikio. Turguje jų laukė nuotykis ir diskusija. Tikra.

– Nupirkite šunį, – įkyriai siūlė kažkoks girtuoklis.

– Ar tai tavo šuo? – paklausė Guru Guru.

– Mano.

– Kodėl parduodi seną šunį? – kamantinėjo Guru Guru.

– Ir aš senas... – sudejavo girtuoklis.

– Už degtinę parduodi draugą? – pasipiktino Dravenis.

– Nupirkite šunį, nesigailėsite! – nekrepildamas dėmesio į repliką, maldavo girtuoklis.

– Kodėl niekas neperka šuns? – nusistebėjo Dravenis.

– Todėl, kad neįmanoma už pinigų nusipirkti ištikimybės, draugystės ir meilės.

– O kaip įsigyti šias vertybes? – paklausė Dravenis.

– Už ištikimybę mokama ištikimybė, už draugystę – draugyste.

– O už meilę – meile, – pridūrė Giedrė.
– Na štai, Draveni, ar tu patenkintas? Gal nori ką pridurti? – šyptelėjo Guru Guru.

Dravenis tylėjo.

– Taip, tu nori išstis dienas it teniso kamuoliukais žaisti originaliomis doktrinomis arba spoksoti į sieną ir medituoti į tuštumą. Tu bėgi nuo gyvenimo ir slepiesi už mistiko širmos? – juokėsi Guru Guru.

Dravenis tylėjo. Jį užliejo žavesio ir pykčio banga.

– Keistas jausmas, – atsiduso Dravenis.

– Tai jau tikrai, – kvatojo Guru Guru.

Posūkio taškas. 111 ėjimas

– Draveni, ar galima įstrigti savo paties gyvenime? – paklausė Guru Guru.

– Aš taip pat įstrigau šiame priemiestyje, – prisipažino Dravenis.

– Draveni, nubraižyk savo gyvenimo atlasą, schemą ir parodyk lūžio taškus, kurie nulėmė tolesnę įvykių eigą. Galbūt pavyks suprasti, kas mums abiem nutiko, – pasiūlė Guru Guru.

– Sunku rekonstruoti praeitį. Beviltiška braižyti gyvenimo žemėlapius. Neįmanoma aktyvinti lūžio taškų, pakeisti dabarties. Bet išgyvenimų fone galima pastebėti savo klystkelius ir eiti toliau.

– Vėl abejoti, graužtis, dusinti save? – paklausė Guru Guru.

– ...ir nešti gyvenimo našta, – mandagiai pertraukė

Dravenis. – Nesu išpažinties šalininkas ir manęs jau nedomina, kodėl veiksmas vyksta taip, o ne kitaip. Aš atmečiau racionalų požiūrį į gyvenimą, aš ignoruoju logiką ir manau, kad visi išgyvenimai, kuriuos patyriau, buvo skirti tik tam, kad pasiekčiau esminį posūkio tašką, glūdintį giliai mano sąmonėje.

– Draveni, tu nusigręžei nuo gyvenimo ir atsigręžei į baltą sieną, – nuliūdo Guru Guru.

– Aš medituosiu į Tuštumą, – patvirtino Dravenis, – ir šis namelis – tinkama vieta dvasinei praktikai.

– O aš grįžtu į pasaulį, pas Mylimąją. Čia ne mano vieta.

– Mes dar susitiksime, – pasakė Dravenis.

– Neabejoju, – patvirtino Guru Guru.

Telefonas. 51 ėjimas

Vis gilyn į smėlį grimzdo pėdos, kol pasiekė dugną. Širdyje seklu, akyse skendo jūra. Nėra audros, kuri nuo neišsipildžiusios pakrantės nušluotų pabodusį peizažą. Dykuma, kasdienybė. Gurkšnis muzikos – palaima ištroškusioms ausims. Pūstelėjo vėjas ir išsigandusios ausinės sulindo giliai į ausis, matyt, norėdamos pasiekti smegenis. Guru Guru nuo galvos skubiai nuplėšė ausines. Tikras melomanas vertina tik akustines kolonėles, dideles, sunkias, beveik nepakeliamas.

Suskambo mobilusis telefonas – prievaizdas, šnipas, persekiotojas, kankintojas... Guru Guru pažvelgė į ekraną – nežinomas numeris. Puiku! Galima ignoruoti, atmesti, išjungti. Staiga Guru Guru persmelkė baisi mintis – jis prisiminė, kad mobilieji te-

lefonai jau neveikia, nes visi numeriai užimti, okupuoti, aneksuoti.

Apsunko erdvė, padalinta į begalę dvejetainių kodų, ir daugybės lentelėse neliko laisvų skaičių. Atsikirto aritmetika. Neliko vietos informacijai, nes Žemės aura sustingo, užteršta Beverčių minčių šlaku.

Gyvi jau negali komunikuoti. Neveikia net telepatinis ryšys. Reikia numirti, kad galėtum paskambinti kitam negyvėliui. Tik miręs išgirsti telefono skambutį. Guru Guru pašiorpo – štai tokia gyvenimo perspektyva ir pabaiga.

Bet Guru Guru nepanoro pasiduoti ir paklusniai atsigulti į virtualų karstą. Velniop matricą! Kaip pakeisti abonentų adresą? Kaip pakeisti telefono numerio skaičius? Gal išmesti telefono aparatą į šiukšlių konteinerį? Ne, žiauru pasmerkti mirčiai nekaltą, maisto ieškančią valkatą.

Aparatas netilo. Neveikė mygtukai. Guru Guru sviedė mobiliuką į sieną. Aparatas atšoko it teniso kamuoliukas ir dabar skambėjo dar garsiau. Nepakeliama. Beviltiška. Žiauru.

Vienintelė išeitis – įmesti telefono aparatą į stiklainį, užsukti dangtelį ir sviesti į jūrą. Nevilties laiškas turi pasiekti verkiančią undinę ir nuraminti ją amžinai.

Mintys. 555 ėjimas

Beverčių įvykių fone ištirpo gatvės. Sodri stogų dangą apklojo dangų, kad nesusaltų debesys ir ramiai miegotų žaibai, sapnuodami vėtrų sodus.

– Mes įpratome prie varnų čiulbėjimo ir guodžiamės purviniais šaligatviais. Didžiuojamės reklamos laisve ir vergiškai

kiūtiname į prekybos centrus nusipirkti apipelijusių tauškalų. Abejingai stebime, kaip pučiasi alkoholio skyriai ir į gatves išmetamos nuvytusios gėlės.

– Aukšti kaminai smūgiuoja vis stipriau ir mes jau greitai prarasime šventus miškus. Girti kiemsargiai nuo duobėtų veidų nušluos klevo lapus ir praplikusiuose pakaušiuose jau neliks vietos suopių lizdams, burlaivių stiebams ir apsnigtoms saloms. Sudeginę prieglobsčio uostus ir į pušų aukštumas iškėlę supuvusius kelmus, beviltiškai laukiame liepsnojančios šlapdribos.

– Atiduokime pusę minčių saulėtai mėnesienai ir užgesinkime miglotus tiltus, kad paskutinės valandos tekėtų atgal į naujo virsmo sutemas. Surinkime kritusius pušų spyglius ir paklokime minkštus patalus gilėms. Gražinkime varnoms pilkapių laukus, kad svetimos pėdos nemindžiotų didvyrių kaulų.

– Paskutinę strėlę šaukime aklai, nes jau neliko laiko nusitaikyti į taikinį. Lietus visada pataiko į lauko akmenis ir dūžta pienės, nespėjusios išskeisti geltonų skėčių...

Dravenis tylėjo. Guru Guru taip pat. Tai kas gi ištarė šiuos žodžius?

– Tai buvo tik mūsų mintys, – paaiškino Guru Guru, – jos visagalės. Niekas nevaldo minčių. Jeigu mes valdytume mintis, taptume pabaisomis, demonais, egoistais ir savanaudžiais. Mintys – tai sąžinės vėjas. Kai pakyla audra, mes išprotėjame, – aiškino Guru Guru.

– O kas nutiktų, jei mes išjungtume minčių srautą? – paklausė Dravenis.

Guru Guru mąsto apie darną. π ėjimas

Guru Guru ne visada buvo Guru Guru.

Prieš sutikdamas Ją jis buvo vienišas mąstytojas ir mokėsi gyvenimo paslapčių, kurias gaudavo iš išmintį mylinčių žmonių. Tačiau mylimiausi Guru Guru mokytojai mirė, palikę didžiulę tuštumą jo sieloje. Kaip ją užpildyti, Guru Guru tuomet nežinojo.

Beieškodamas Jos, Guru Guru labai daug mąstė apie darną, kurios gyvenime neturėjo. Vienas mokytojas minėjo: „Kas kalba apie darną – tas niekada jos neturės ir net nesupras, kas tai yra ir kaip tai pasiekti.“

Ieškojimas neieškant – štai kur paslaptis, mąstė Guru Guru.

Taip jis sutiko Ją. Neieškodamas. Ir iškart suprato, kad ši nuostabi jauna moteris – jo gyvenimo pilnatvė.

Apie Ją Guru Guru galvoja, sako ir tyli daug nuostabių žodžių. Viską – nuo α iki ž, nuo alfos iki omegos.

„Mes juk suaugę vaikai“, – kartą rimtu veidu konstatavo Ji.

„Pernelyg daug debesų mano širdyje“, – prisiminė vieną poetą Guru Guru.

Ir nereikėjo daugiau mąstyti ir kalbėti apie darną.

Virš bedugnės. 23 ėjimas

Mieste nėra nei ledo, nei sniego. Tik debesys imituoja aukštus kalnus. Bevertė vaidyba. Galima sulaukti tik šaltų lietaus aploidismentų.

Kiemas, šiukšlina tarpuvartė, vedanti į kreivą skersgamtį, už kurio siaura gatvė bejėgiškai ropščiasi į kalną ir griūna ties aukštu dangoraižiu. Nepakyla. Nėra kelio aukštyn – tik nuožulni asfalto plokštuma, geometriškai patvirtinanti beprasmišką kopimą į nepasiekiamas viršukalnes.

Dravenį erzino paprastas gyvenimas, lėtai, bet užtikrintai slenkantis į mirtį, kurios paskirtis – tabu.

– Kokia gyvenimo prasmė? Ir kas aš esu? – kankinosi Dravenis.

Širdyje atsivėrė emigracinė tuštuma. Iškeliauti, pabėgti, palikti save už borto ir grimzti į dugną gilyn tol, kol rykliai nukas kojas ir jau nebus galima sugrįžti atgal.

Dravenis slinko nesurastu keliu, patikėjęs snieguotu debesų baltumu ir aukšta žmogaus paskirtimi. Svyravo iš karmos virvių supintas lynas. Pirmi atsargūs žingsniai sugražino kūno ir proto pusiausvyrą. Dravenis gana saugiai kabojo virš bedugnės. Jis žinojo, kad nustojus eiti sustoja antroji akrobato širdis ir prarandama vidinė darna, nes metaliniai kurmiai debesyse užrakina oro pilis ir sodrus žemės kvapas traukia žemyn.

Negalima atsigręžti atgal. Reikia vykti į naują paskirties tašką. Dravenis ryžtingai paspaudė akseleratoriaus pedalą. Artėjo miestas, sklaidėsi migla. Tolumoje Dravenis pastebėjo TV bokštą. Skurdas ir neveltis suspaudė Dravenio krūtinę. Beviltiškai plakė širdis. Jokių prošvaisčių. Bankrotas. Staiga kelkraštyje Dravenis pastebėjo žmogų, mojuojantį ranka. Reikia sustoti. Tai buvo Guru Guru.

– Guru Guru, nejaugi sustingsiu, išmatavęs slibino pėdas, ir jau negalėsiu žengti nė žingsnio pirmyn, nes už lyno nieko nėra?

– Draveni, kelias laisvas, nes tu atrišai abejonių mazgus. Tavo virvė tiesi. Ir pakrantėse ramiai žvejoja rykliai. Jie nemato tavęs, nes tu pakilai virš materijos. Bet nepamiršk – be Meilės sunku išlaikyti darną, todėl tau teks visą gyvenimą vienam keliauti virš bedugnės.

Guru Guru ir likimo formulė. 93 ėjimas

Guru Guru mąstė apie Dravenį ir mistinius skaičius 23, 93 ir daugybę kitų.

„Kuo vienas skaičius mistiškesnis už kitą? Man, pavyzdžiui, trylika visada būdavo susiję su gerais dalykais, nors prietaringiems žmonėms tai blogas skaičius“, – niekaip negalėjo suprasti Guru Guru.

Jam taip pat buvo keisti sutapimai, kuriuos sunkiai buvo galima pavadinti sutapimais, nors įrodyti to niekaip nepavykdavo.

Kadaise Guru Guru buvo sukūręs likimo formulę, sudėtingą, ilgą, nes mokėjo šiek tiek matematinių manipuliacijų. Paskui visą storą knygą sudraskė į skutelius, o juos sudegino. „O jei mano skaičiavimai teisingi, kas nutiktų?“ – tuomet svarstė Guru Guru.

Galbūt dėl šių ir kitų kol kas nepamintų aplinkybių Guru Guru nelabai nustebo, kai vieną dieną gavo laišką. Nei kas jį įmetė į pašto dėžutę, nei kitų akivaizdžių detalių, galinčių padėti nuspėti laiško autorių ar autorę, nesimatė. Nei specifinio, tarkim,

kvepalų, kvapo, nei dar ko nors. Kompiuteriu ant popieriaus lapo gana dideliu šriftu buvo parašytas ir atspausdintas tekstas: „Ieškok lobio. Rasi.“

Guru Guru nusijuokė. „Jei jau rasiu, kam gi ieškoti.“

Vis dėlto nujausdamas, kad, kaip ir visur šiame pasaulyje, ir čia *esama papildomų sąlygų*, atvertė kitą lapo pusę. Joje buvo vienas žodis. Paprastas lyg iš vaikiškos knygutės: „Malūnas.“

„Tai dabar jau turbūt turiu bėgti į kažkokį malūną, kur rasiu lobį?“ – šyptelėjo Guru Guru.

Tačiau žinodamas, kad viskas, kas gali pasirodyti banalu iš pirmo žvilgsnio, žvelgiant giliau tampa gelme, Guru Guru vis dėlto surimtėjo.

„Lobis. Malūnas. Ir dar pranašystė, kad rasiu. Nieko nebus. Skambinu Draveniui. Jis mėgsta visokius rebusus, tegul pamedituoja.“

Dravenis buvo nusiteikęs žaismingai. „O gal čia anagrama? Gal koks šifras? Gal lobis ir malūnas – raktai į dar ką nors?“ – pateikė net keletą versijų.

Guru Guru vėl prisiminė savo likimo formulę. Ji irgi buvo su sąžaltais. Vadinas, į laišką derėjo žvelgti kaip į iššūkį. Tik kas išdrįso jį mesti?

Moulin Rouge. 16 ėjimas

Pinigus galima skaičiuoti. Aritmetika – galia, valdanti pasaulį. Suradus lobį, visada suskaičiuojamos auksinės monetos. Lobio neįmanoma padalinti pusiau, nes monetų skaičius visada nelyginis. Kitaip nebūna. Tai – klasika, žadinanti godumą, troškimą

atkąsti didžiausią kąsnį, praryti visą pasaulį.

Pašto dėžutė svajoja apie meilės laiškus ir bjaurisi reklaminėmis skrajutėmis, mokesčių sąskaitomis, šaukimais į teis-
mą. Pašto dėžutė pažįsta visus laiškanešius ir visada mandagiai
pasisveikina. Palinki laimingų laiškų.

Šią baisią naktį pašto dėžutė iš baimės vos nenukrito
nuo sienos. Tik tvirtos metalinės vinys išgelbėjo gyvybę. Juoda-
sis laiškanešys įmetė prakeiktą laišką. Tai buvo pragaro banderolė
apie lobį, kurio geriau neieškoti. Deja, Guru Guru atplėšė voką ir
perskaitė laišką. Galima išvengti spąstų duobės, bet neįmanoma
apeiti gilaus griovio, kurio kraštinės nutįsta į prieblandos zoną.

– Šį laišką į tavo pašto dėžutę įmetė Juodasis laiška-
nešys, – liūdnai tarė Dravenis.

– Kas jis toks? – paklausė Guru Guru.

– Demonas, velnias, akustinė pabaisa, slypinti pražū-
ties muzikos garsuose.

– Iš šis bausis tipas man siūlo ieškoti lobio malūne?

– Velnio malūne, – nusijuokė Dravenis.

– Gotika, – nudžiugo Guru Guru. – Sklinda kalbos,
kad tu nugalabijai Juodąjį laiškanešį.

– Tada aš buvau Nakties lordas, – nuliūdo Dravenis.

– Dabar aš esu niekas.

– Be titulo, be pinigų... – ironizavo Guru Guru. – To-
dėl tapki milijonieriumi. Tai progresyvu, šiuolaikiška...

– Milijonieriais mes netapsime, bet patikėk – bus
smagu, – pritarė Dravenis.

– Tai kur vyksime ieškoti lobio?

– Į gangsterio Laisvūno *Moulin Rouge*... – nusijuokė
Dravenis.

– Taip vadinasi naktinis klubas? – nustebė Guru Guru.

– Ne, tai neoficialus, bet gyvas klubo vardas. Kabareto vardas – „Velnio malūnas“. Beje, aš gerai pažįstu tą niekšėlį Laisvūną, kadaise jis į mano krūtinę suvarė net keturias pistoleto kulkas.

– Turbūt buvai apsvilkęs neperšaunamą liemenę?

– Man padėjo aukštesnės jėgos.

– Ateiviai?

– Ne, baltų dievas Kirnis. Jis suteikė man galių nugaleti Juodąjį laiškanėšį.

– Ir tu pasivadinau Nakties lordu, – juokėsi Guru Guru.

– Reikėjo *blogiukams* padaryti įspūdį, – susigėdo Dravenis.

– Puiku, šį vakarą vykstame į *Moulin Rouge* ieškoti lobio, – nudžiugo Guru Guru.

„Velnio malūnas“ buvo visai šalia Gedimino prospekto. Mokamoje stovėjimo aikštelėje sustojo legendinis Dravenio *Chrysler*.

– Ar verta išlipti? – suabejojo Dravenis.

– Nėra kelio atgal, – ryžtingai patvirtino Guru Guru.

– Mūsų laukia *face control* procedūra, – įspėjo Dravenis.

– Nuožvalga! Kalbėk lietuviškai!

– Stengiuosi... – sutriko Dravenis.

Pragaro prieangis, žemų instinktų fojė, geismų sfera. Pinigai ir aistra. Mirties taškas.

– Manychiau, ši vieta netinkama Jūsų Šventenybei? – įgėlė Juodasis laiškanėšys.

– Aš ne Guru, aš tik Guru Guru...

– Jokio šventumo! Tik psichodelika! – džiūgavo Juodasis laiškanėšys. – Atėjai pasiimti lobio? Teks pasirašyti sandėrį krauju!

– Aš ne daktaras Faustas, – atkirto Guru Guru.
– Bėkite, berniukai, pažaisti, o kai pristigsite pinigėlių, grįžkite pas mane, – atsainiai mostelėjo Juodasis laiškanešys.
– Mes privilegijuoti. Dabar ne kiekvienam suteikta galimybė parduoti sielą velniui, – juokėsi Guru Guru. – Daug norinčiųjų, pragaro *business* klesti, todėl nereikia nei prievartos, nei gąsdinimų, nei demagogijos, nei kankinimų.
– Tobulas amžius! Siaubas virsta farsu, – patvirtino Dravenis.

Kai miestą užlieja tamsa, parafino žvakė šviečia kaip saulė, o paprasti žodžiai spindi kaip išminties perlai. Nustebusi tamsa žvelgia į dangų ir mato žvaigždes, kurios niekada nekrenta ir nedegraduoja. Surandi kelią, kai eini į priešingą pusę. Kai pamiršti savo netikrą vardą, pastebi paprastą kopų smėlį, kurį pusto vėjas. Auštrinis laukia, kada tu išdrįsi pakelti sunkiausią akmenį ir drąsiai išgersi apeiginę liepsnos taurę.

Tada, pavirtęs žalčiu, tu išplauksi į žalias dykumas statyti medinių pilių.

Guru Guru susitinka su ČIA ir TEN. 死と誕生。ステップ。*

Guru Guru kartais pajunta, kad susitinka su ČIA ir TEN. Neklauskit, kas tai, nes net jis nežino. Tačiau kiekvienas susitikimas nepakartojamas, dažnai sunkiai įsimenamas, bet vieną dialogą Guru Guru prisimena gana gerai.

* *Shi to tanjō. Suteppu* (jap.). Mirtis ir gimimas. Ėjimas.

„Nepaisant tikėjimo ar netikėjimo, niekas nesikeičia. Vienas sako – Dievas yra. Kitas sako – Dievo nėra. O Dievas tuo tarpu tik žiūri, ką aniedu kalba.“

„Taip. Ir ne veltui turbūt jis sukūrė mus tokius, kad dalyvaudume Žaidime, kuris gyvenimu vadinamas.“

„O aš žinau, kad ten susitiksiu tuos, kurių neteksiu. Taip, skaudu jų netekti bus čia, vėliau džiaugsmas susitikti ten.“

„O aš tikiuosi, kad yra tas TEN. Kažkada labai pavargęs smigau ir miegojau be sapnų. Nebuvo jokio TEN ir jokio ČIA. Buvo NIEKAS.“

„Gerai, kad smigai. O kad miegodamas nieko nepameni, tai nereiškia, kad nieko nebuvo. Jei ko nesuvoki, tai nereiškia, kad to nėra. Tai puikiai žinai. Taigi teiginys NIEKAS gali būti klaidingas.“

„Tas NIEKAS tik mano protui turbūt tebuvo NIEKAS, o kas iš tikrųjų buvo / yra TEN, mes nè vienas nežinom. Tas nežinojimas ir džiušina, ir baugina. Bet aš irgi tikiu, kad yra. Kartais tik netikiu...“

„Žaidimas vyksta turbūt abiejuose gyvenimuose. Nes vien šį pasaulį vadinti gyvenimu, manau, klaidinga. Tik žinai, kur nuoskauda gali būti? Kad šiame gyvenime nieko nežinai apie aną. Po šio viską sužinai apie šį ir aną. O vėliau pamiršti aną ir viską pradedi iš naujo. Tai čia – užmušantis reikalas... Tai galime pavadinti Sielos kančia.“

„Taip, čia yra tik pusė (gal mažiau?) gyvenimo. Juk sapnai – tai gyvenimas, atseit „nerealus“, bet kodėl? Jei mes juos regime, juose gyvename? Sielos kančia – samsaros ratas. Buda sakė, kad jis nėra uždaras, iš jo galima išsiveržti.“

„Gal ir galima išsiveržti, bet kol kas neišsiveržėm. Tad, manau, liekam gyventi kaip dabar. Esmė, kad mirę susitiksime“

visi. O jei nieko nėra, tai niekas ir nerūpės. Viena vertus, šiame pasaulyje jau, regis, seniai neturiu ką veikti ir mirtis nebūtų tokia baisinga. Kita vertus, man patinka čia gyventi, krapštytis šio pasaulio smulkmenose. Knistis procese, kur jokios naudos Sielai. Tačiau tas smulkmenų džiaugsmas savaime turtina Sielą. Taigi tas ratas, kur tik pažvelgsi, sukasi. Ir apskritai viskas pasaulyje vyksta sukimosi akimirka.“

„Taip. Apie tai kalba net fizikai... O linksmasis ateistas George'as Carlinas juokėsi: iš kur tiek papildomų sielų atspausdinama, jei miršta milijardai, o atgimsta irgi milijardai?“

„Jei mąstysime kaip tas ateistas, ir taip siaurai, kad Žemė – vienintelė gyvybės vieta, tada jo teiginys teisingas. Bet čia tas pats kaip galvoti, kad tik mano kaime ir tik pas mane yra auginamos vištos. Tam linksmam ateistui atsakyčiau paprastai: o jei gyvybės visatoje daug ir visur, ar tau trūksta sielų? Tad jei mąstytume plačiau, manau, savaime atsiranda atsakymas, iš kur sielos. Atsižvelgiant, kad materija gimsta ir miršta, ir mūsų kažkada įvyksiantis sunykimas duos sielų kitai gyvenamai civilizacijai. Sielai nėra skirtumo, koks kūnas, jai svarbu pats kelias.“

Detektyvas. 108 ėjimas

Į dangų spoksojo aukšti senamiesčio stogai ir žema parko žolė. Aukštikalnių dvasia kvėpavo Šventaragio slėnis. Guru Guru saugiai žiūrėjo pro langą, žinodamas, kad ant galvos nenukris lubos. Arbatos puodelis. Mylimosios ikebana. Laimė. Namai. O gal tai tik įtaigos akimirka? Pilnatvė sapne? Paskutinė finišo sekundė?

Mėnulis kvietė į kelionę. Guru Guru žinojo, kad nuo

stogo tik vienas žingsnis į visišką laisvę, bet kojos sustingo ir jis vėl tapo filosofu, mąstytoju, abejojančiu... Ne lunatiku... Ir ne todėl, kad taip saugiau!

Suskambo mobilusis telefonas. Tyrėjas Drąsutis pranešė, kad suimtas Dravenis. Jis buvo kaltinamas žmogžudyste. „Velnio malūne“ nušauta kabareto šokėja, o skersgatvio konteineryje rastas Dravenio koltas. Balistinė analizė patvirtino, kad šokėja nušauta šiuo ginklu.

Reikėjo veikti nedelsiant. Skubiai atsisveikinęs su Mylimąja, Guru Guru nuvažiavo į priemiestį, į šamano Arvydo namus. Dravenis savo koltą visuomet saugojo seife. Ginklas buvo nepalietas. Guru Guru suprato, kieno čia darbas. Gangsteris Laisvūnas pasinaudojo palankia proga suvesti senas sąskaitas. Bet iš kur atsirado Dravenio kolto dublikatas? Tik Juodasis laiškanešys, piktasis genijus, galėjo sufabrikuoti tokį įkaltį.

Guru Guru nuvažiavo į policiją, tiesiai pas tyrėją Drąsutį.

– Štai Dravenio koltas, kuris teisėtai priklauso kaltinamajam. Štai licencija. Ginklas buvo saugojamas seife. Gali paliudyti Arvydas Katinas ir jo dukra Giedrė Katinaitė. Iš šio kolto nebuvo iššauta nė vieno karto.

Kitą rytą paskambino Drąsutis. Tyrėjas buvo sutrikęs:

– Abu ginklai identiški. Serijos numeriai ir balistinė analizė sutampa, bet iš Dravenio kolto nebuvo iššauta nė karto. Mano praktikoje tai pirmas ir visiškai nepaaiškinamas įvykis.

– Vadinasi, Dravenis nekaltas?

– Taip. Ant nusikaltimo vietoje rasto ginklo nėra Dravenio pirštų atspaudų. Nėra jokių įkalčių, bet tyrimas vyksta toliau. Man prireiks jūsų pagalbos. Dravenio advokatas jus rekomendavo kaip puikų ekstrasensą. Aš netikiu paranormaliais reiškiniiais, bet šis įvykis išskirtinis. Ar sutinkate man padėti?

– Pasakykite advokato pavardę.

– Adolfas Juodlaiškis, – kiek padvejojęs, pasakė tyrėjas.

Guru Guru pradėjo kvatoti.

– Ar sutinkate man padėti? – sutriko Drąsutis.

– Atleiskite už juoką. Tokį advokatą aš pažįstu. Tai suktas ir pavojingas tipas... Taip, be abejo, aš jums padėsiu, nors nesu nei ekstrasensas, nei Volfas Mesingas.

– Ačiū, – nudžiugo tyrėjas.

Iš areštinės Dravenis sugrįžo linksmas.

– Patiko areštas? Kalėjime – kaip namie? – ironizavo Guru Guru.

– Nepatikėsi, byla baigta! Pagautas serijinis žudikas ir surasti visi įkalčiai... – džiūgavo Dravenis.

– Džekas Skerdikas?

– Ne, „Velnio malūno“ savininkas gangsteris Laisvūnas. Gangsteris galabijo jam neįtikusias kabareto šokėjas... – keistai nutilo Dravenis.

– Ir tai viskas?

– Nusikaltimo vietoje rastas trečias mano kolto dublikatas.

– Atsikratyk originalo, – įsakė Guru Guru.

– Būtinai!

– Ir daugiau jokių ginklų!

– Gerai... – atsiduso Dravenis.

– Būsi vienišas reindžeris, tuščios rankos šalininkas, – neatlyžo Guru Guru.

– Taip! – beveik suriko Dravenis.

– Berniukai, nesibarkite, kviečiu arbatos, – pranešė Guru Guru Mylimoji.

Laisvės pokylis pasibaigė. Guru Guru uždarė kabine-

to duris. Reikėjo pabūti vienam, apmąstyti keistą situaciją.

– Kas aš toks – detektyvas ar ekstrasensas? Ar šie nauji vaidmenys nepakenks mano įvaizdžiui? Nesąmonė! Pradedu mąstyti kaip estrados žvaigždė. – Guru Guru užmetė kojas ant stalo. Nurimo. Užmigo. Ir jokių *bet...*

Guru Guru ir Katinų malūnas. 108a ėjimas

Guru Guru sapno metu buvo kito žmogaus sapne. Jame jis regėjo Katinų malūną. Pilkas, nelabai išsiskiriantis iš aplinkos pastatas, kuriame neabejotinai slypėjo daug paslapčių ir atsakymų į greičiausiai dar nė nepateiktus klausimus.

Katinų malūne buvo daug katinų (žinoma, ko gi daugiau). Gyvų, nors ir nelabai įprastų. Vienas katinas priminė žaisliuką, kurio galva buvo pritaisyta ant spyruoklės. Kad galėtų kvėpuoti ir išgyventi, paslaptینگasis katinas turėjo nuolat atlenkti galvą-spyruoklę. Net pasidarė gaila katino, kaipgi jis gali taip kvėpuoti. Vėliau Guru Guru prisiminė, kad žmonės kvėpuoja labai dažnai ir nieko baisaus nenutinka. Tada jis kiek aprimo.

Tarp katinų buvo ir paprastų murkių, drąsių ir baugščių, ir tokių, kokių net savo didžiulėje vaizduotėje Guru Guru nebuvo regėjęs.

Guru Guru suvokė, kad tai yra ženklas. Tačiau ką jis reiškė, nė nenutuokė. Galvoje jam sukosi Nicko Cave'o dainos „The Curse of Millhaven“ žodžiai: „My killer is Loretta and she lives across the street!“

Nejaugi žudikė – kaip banalu – yra moteris, ir dar gyvenanti „kitoje gatvės pusėje“, t. y. laiškanešys iš tikro yra laiška-

nešė? Kuo ji susijusi su katinu?

Dravenio minčių labirintai Guru Guru buvo sunkiai suvokiami, jie mąstė tarsi paraleliai, ir nors kai kurios mąstymo sruogos atrodė lyg augančios nuo tos pačios galvos, kitos labai skyrėsi savo struktūra ir spalva.

Miestelis, kuriame sapnuose gyvendavo Guru Guru, ir žmogus, patikėjęs jam savo sapnus, kažkuo priminė N. Cave'o Milheiveną arba Davido Lyncho Tvin Pyksą. Nors tikriausiai tokių miestelių yra visur.

Guru Guru prisiminė savo sapną, kurį regėdavo vaikystėje, kai sirgdavo gripu. Jam visuomet tekdavo bėgti M. C. Escherio kūrybą primenančiais laiptais.

Tačiau svarbiausias Guru Guru sapnas, lydėjęs jį visą gyvenimą, tiksliau, egzistavimą, kol jis sutiko Ją, buvo Kelionė. Sapnas atsikartojo begalę kartų. Apie jį žino tik Guru Guru ir Ji.

Guru Guru nuleido kojas nuo stalo, budo iš miego. Kaitėsi kavą. Galvojo, gal net mąstė. Suprato, kad sapnas – galinčiausia jėga, priverčianti tarsi lėlininkas judėti mus, marionetes. Kitaip kam kuriami sapnininkai?

Laimingas gyvenimas. 1234 ėjimas

Galima paneigti laikrodžių padalas, kurios matuoja gyvenimo trukmę ir ant pavargusių pečių užmeta sunkią štangą, kad būtų lengviau atsispirti nuo parko suolelio ir skristi įkandin metalinių karo lėktuvų. Nutūpti šalia prekybos centro ir kartu su taikos balandžiais lesti kruopas, pabertas švelnia filantropo ranka.

Tik atidžiai pažvelgus į keturis kampus galima paste-

bėti, kad jau atrakintos kameros durys ir troškus kalėjimas pavirto jaukiais namais. Interjero klaida netrukdo užmigti ant grindų. Nepasiekus lovos, sunkūs batai atsitrenkia į karštą radiatorių ir neišgertas vynas nuteka tiesiai į kanalizacijos šulinį. Tai labdara. Gerumo gestas. Alkoholio dozė žiurkėms, atsivėrusioms rūsių tamsai ir drėgmei.

Mirtinas spąstų mechanizmas neišsprendžia kulinari- nių problemų ir pamaldžioms žiurkėms tenka maitintis surūdijusi- siais dviračiais, fotelių gobelenais, alaus kamšteliais ir polietileni- niais maišais. Desertui – karšti vandens vamzdžiai kepa pernykštes sudygusias bulves ir paskrudina kritusių drugių sparnus.

Guru Guru ir Dravenis nusileido į šamano Arvydo namelio rūšį, nes į spąstus įkliuvusi didžiulė žiurkė mėšlungiškai spardėsi ir neketino pasiduoti. Dravenis uždraudė metaliniu strypu pribaugti graužikę ir pasiūlė paleisti į laisvę.

– Nakties lordai, paleiskite mane, – maldavo žiurkė.

– Niekinga žiurke, prisipažink, tai tu sufabrikavai kal- tinimus Draveniui, žudei „Velnio malūno“ šokėjas ir įkišai gang- sterį Laisvūną už grotų? – tardė Guru Guru.

– Visų pirma aš esu patinas, akustinė pabaisa, gyve- nanti kitoje gatvės pusėje, ir mano tikrasis vardas – Juodasis Laiš- kanešys. Paleiskite mane, nes aš esu totemas, kvailai įkliuvęs į už- burtus šamanų spąstus, – maldavo padaras.

Guru Guru išlaisvino žiurkę, ir ji akimirksniu atvirto Juoduoju laiškanešiu.

– Advokate, nepamiršk – esi mums skolingas, – įspėjo Dravenis.

Juodasis laiškanešys manieringai nusilenkė ir dingo. Liko tik tušti spąstai ir sieros kvapas.

Kur yra tamsa? Išjungti laimės prožektoriai. Sunku

surasti paslėptą šokolado dėžutę. Nepasiekiami saldūs saldainiai. Ar verta kovoti su naktimi? Spaudos kioske galima nusipirkti indulgenciją arba tuščią voką ir parašyti sau laišką, kurį į tavo pašto dėžutę įmes Juodasis laiškanėšys. Ieškosi lobio, atrasi mirtį.

Įkalintas mieste, Dravenis svajavo apie vienatvę, nes tyliai sudužo laimės pyragai, atsitrenkę į betono sienas. Akis užteršė aukšti dangoraižiai, troleibusų laidai pasmaugė debesis. Skaudžiai kandžiojosi skylėti batai, benzino ore ištirpo galva. It dinamitas Dravenio burnoje sprogo saldi spurga ir ant užasfaltuoto parketo nukrito dantys. Urano plombas sulesė varnos ir nuskrido į pietus bombarduoti stogų.

Atostogos. 5678 ėjimas

– Atostogos – tai fikcija, melas ir kelionių agentūrų demagogija. Dar niekas nesugebėjo nukirsti minčių apie darbą, namus, draugus ir panašiai. Pasigailėtina kelionė turistiniu autobusu. Spėriai keičiasi peizažas, bet akys jo nemato, nefiksuoja. Protas lieka mieste, jis niekur neišvažiuoja. Ne išeitis greitai ir pigūs skrydžiai: keleiviai nepakyla virš miesto – jie lieka namie, – aiškino Guru Guru.

Dravenis tylėjo. Jį pribloškė drąši hipotezė.

– Jokių komentarų, – užbaigė paskaitą Guru Guru, – aš kartu su Mylimąja vykstu atostogauti.

Dravenis dar giliau nutilo. Jo veidas likvidavo bet kokią išraišką, kuri galėjo būti suprasta kaip abejonė ar nuostaba. Guru Guru linktelėjo ir pradingo. Išėjo pro duris. Ne kiaurai pro sienas.

– Akivaizdžiai paneigti savo doktriną, viešai nusišpjauti į nepaneigiamus faktus galėjo tik Guru Guru. Niekas kitas, – vos girdimai dudeno Dravenis. – Nežinau, kokia muzika tiks šiai unikaliai situacijai. Be abejo, „The Psychedelic Furs“.

Neįprastai trankiai suskambėjo pirmasis kūrinys – „India“.

– *The Beautiful Chaos*, – angliškai tarė Dravenis. – Neįmanoma pailsėti, nukirsti minčių, atsipalaiduoti, pabėgti nuo rūpesčių, savęs...

Guru Guru išvyko ne į Indiją. Tai kur?

Ar išnyks krikščionybė? Žuvies ėjimas

Guru Guru kartą nuvyko į privačią valstybėlę, kurioje sakė kalbą. Jos klausėsi vienas keistai apsirengęs vyrukas.

„Pirmiausia noriu Jūsų visų paklausti. Ar Jūs – krikščionys? Kodėl? Kaip tai apibūdintumėte?

Kodėl Jūsų to klausiu? Juk dauguma mūsų šalies gyventojų sako, kad be jokių sąžinės priekaištų derina krikščionišką tikėjimą su tikėjimu burtais, okultizmu, dzenbudizmu. Netęsiu šio sąrašo. Ir nebeklausinėsiu Jūsų. Noriu kai ką pasakyti. Mano manymu, krikščionybė, juolab katalikybė, mūsų krašte kuo toliau, tuo labiau nustumiama į šalį. Pažvelkime, kaip tai daroma. Nemačiau, kad krikščionybės priešai yra pagonys, tiksliau, mūsų protėvių dvasioje glūdinčio baltiško tikėjimo išpažinėjai. Problemą matau kitur. Štai: prieš mūsų akis daugybė nesuprantamų tikėjimų. Tiesa, kai kurių net liežuvis neapsiverčia vadinti tikėjimais. Neminėsiu

žodžio „sekta“, nes daug ką jis erzina. Ir netiksliai atspindi tikrovę. Pavadininkime tai svetimšalių atneštu „turtu“, pagal įstatymus – netradiciniais religiniais judėjimais. Jie ir kelia didžiausią pavojų. Nesakau, kad religija turi būti nepajudinama kaip akmuo, nors čia gal apaštalas Petras ir paprieštarautų. Žinoma, ji turi kisti, įgauti naujų formų. Jeigu Dievas yra vienas, kaip mes (ne tik mes) tikime, tada ir tikėjimas Juo gali keistis, tobulėti. Bet vadinamieji naujieji religiniai judėjimai (iš tiesų jie ne tokie jau nauji, bent jau ne visi) – pripažinkime – yra verslo forma. Prekiaujame ne tik nafta, dujomis, elektros energija, yra ir prekyba „tikėjimu“. O tai jau nepriimtina mąstančiam žmogui, gyvenančiam pilietinėje demokratinėje visuomenėje.

Jaunuoliai, prekiaujantys gatvėje saldainiukais (toje šalyje, kur dabar esu, – guminėmis varlėmis). Kone svarbiausiais save Lietuvoje vadinantys „meditatoriai“. Nesąmones kalbantys glosolalijų mėgėjai, kurių vadovai – milijonieriai. Pažiūrėkite, kokios jų „avelės“ – skurdžios, ekstazėje sustingusios, išsižiojusios. Ir, deja, nesuprantančios, kad jomis manipuluojama.

Ar mūsų valstybė nori tokio gyvenimo? Ar tikrai kažkas nori, kad sužlugtų paprastas, žmogiškas tikėjimas? Kad Tėvo Stanislovo „Atsidūsėjimai“ virstų giliais atodūsiiais? Pagalvokime kartu.

Aš tik klausiu Jūsų. Ar Jūs krikščionys? Jei taip – ar priimsite Mamoną į savo namus?

Bet grįžkime prie mūsų temos. Ar išnyks krikščionybė? Norėdamas atsakyti į šį klausimą ar bent pasvarstyti, kokio ateitis laukia šio tikėjimo, visų pirma norėčiau pacituoti Jums Ekleziastą.

„Ir aš priėjau prie to, kad buvau nusiminęs dėl viso savo vargo, kurį vargau po saule.“ „Visam kam yra savo metas...

yra metas gimti ir metas mirti...“ Kodėl aš cituoju šią Biblijos dalį?

Atsakymas yra. Man atrodo, kad mes gyvename Imperijoje (*Imperium*). Blogio Imperijoje. Ją valdo savigrauža, neapykanta, joje niekinami kitaip tikintys žmonės. Oficialiai – ne. Bet jie nemėgstami.

Pasidalinkime mintimis. Kodėl krikščionybė praranda savo pozicijas vadinamojoje Marijos žemėje – Lietuvoje? Mano supratimu, pagrindinė priežastis tikrai ne ta, kad daugelis žmonių nusivylė krikščionybė. Tiesiog jie jos nebesupranta. Aš pats nesuprantu, kas yra krikščionybė. Pasakykite man, kas ji yra?

Aš manau, kad tai – tikėjimas Kristumi. Atgimimu. Tuo, kad gyvenimas skausmingas, bet jis yra šventė. Meskite akmenis į mane, jei meluoju.

Aš noriu, kad mes visi būtume krikščionys. Tuo metu, kai laikas sustoja ir gėlės vysta. Pačiu sunkiausiu laiku.

Tikėkime, kad mirtis šviesią dieną gali būti išgelbėjimas. Atgimimas. Ir tebūna mūsų tikėjimas tvirtas.

Kur dabar mūsų prabėgantys arkliai? Kur mūsų svajonės? Kur mūsų tikėjimas?

Į šiuos poetiškus klausimus pamėginsiu atsakyti paprastais žodžiais. Kokią Lietuvos ateitį norėtume matyti? Tarp demokratijos ir demagogijos, deja, vos vienas žingsnis.

Daugelis metasi į naujųjų religijų „rinką“, net nelabai suprasdami, kas tai yra. Būtent apie ją su jumis noriu pašnekėti.

Krikščionybės kritikai mėgsta šį tikėjimą vadinti sekta, prisimindami beveik 2000 metų senumo įvykius. Sufijus nemažai musulmonų taip pat vadina sekta, nors vargu ar jų veikla ir tikėjimas bei egzotiški derviškų šokiai kam nors gali pakenkti. Budistai net nesidrovi savo tikėjimo atmainų vadinti sektomis. Taip, sako jie, mes atskilome ir tapome sektomis, bet kas čia blogo? Visi

galvojame apie Budą, tik gal kiek kitaip. Krišnaistai pripažįsta, kad iš pradžių – prieš du su puse dešimtmečio – jie buvo sekta, vėliau išaugusi iš šių marškinių. Tiesa, nepamanykite, kad jaučiu ypatingas simpatijas minėtiems tikėjimams iš Rytų. Tik nemanau, kad jie nusipelnė ypatingos kritikos.

Tai kas tada yra tos „sektos“? Ar pavojingos jos? Ar kelia grėsmę krikščionybei?

Deja, mano atsakymas nelinksmas. Pavojingos. Kelia. Ir ypač pavojingos todėl, kad yra tarsi gyvatės (ne Žalčiai) užantyje, dažnai sušildytos tos pačios krikščionybės.

Štai – Jehovos liudytojai, vadinamieji munistai arba mormonai. Visi jie save laiko krikščionimis. Ir ne bet kokiais, o vieninteliais pasaulyje ir, aišku, pačiais tikriausiais bei tobuliausiais.

Tačiau tie, kurie artimiau susidūrė su tų žmonių veikla, supranta, kad ji pagrįsta melu, apgaule. Šį įtarimą sustiprina ir didžiulis jų užsispyrimas žūtbūt nusikratyti „sektos“ etiketės ir toliau garsiai šaukti, kad jie patys puikiausi.

Puikiai pamenu tą dieną, kai į duris paskambino mormonų atstovai ir rėkdami gynėsi: „Mes ne sekta!“

Pamenu, prieš keletą metų susižavėjau vienos britų muzikinės grupės žodžiais: „Ir Kristus atėjo kaip gėlės. Ir Kristus atėjo kaip akmenys.“ Pagalvojau – jei būsiu krikščioniu, dažnai prisiminsiu poetiškuosius sakinius. Tapau šio tikėjimo išpažinėju, tačiau ne dėl to, kad pasikrikštijau ar dažnai vaikštau į bažnyčią. Prisipažinsiu – retai vaikštau. Mano tikėjimas paprastas. Nors turto turiu šiek tiek daugiau nei Pranciškus Asyžietis, manau, kad būtent tai, apie ką jis kalbėjo prieš daugelį metų, išliks vertybėmis ir ateityje.

Dar norėčiau grįžti prie pasvarstymų dėl krikščionybės ateities. Juk šios dienos tema – krikščionybės posūkis margina-

lumo, o gal atvirumo link. Mano supratimu, gerai, kad egzistuoja ekumenizmas, tačiau nereikėtų jo painioti su marga eklektika. Tikėjimas turi būti tvirtas ir paprastas. Vos ne kasdien išdygstantys religiniai naujadarai jį tik susilpnina. Todėl, nepaisant sociologų signalo, kad daugelis Lietuvos žmonių yra tik kultūriniai katalikai, toli gražu ne visi priima vadinamųjų sektų parduodamą mentalitetą į savo širdis.

Tai, ką mums sako kai kurie save religijotyryniniais vadinantys žmonės, kuriuos pavadinčiau „sektų advokatais“, tėra nedidelių, bet turtingų grupelių interesai. Nors sakoma, kad statistika yra didis melas, nors truputį pasikliaukime ja. O ta statistika teigia, kad naujųjų religinių bendruomenių atstovų mūsų valstybėje ne tiek jau daug. Ir dažnai, mano ir, tikiuosi, jūsų džiaugsmui, tenka pripažinti, kad jų veiklos pastangos tampa fiasko.

Daugelis nemėgsta žodžių „verbavimas“, „manipuliacija“, „smegenų plovimas“, kai kalbame apie naujųjų religijų atstovus. Nemanau, kad šie terminai jau sulaukė senatvės, tačiau būkime tolerantiški vieni kitiems. Juk tai krikščioniška. Tuomet vadinkime tai, ką daro vadinamieji sektantai, tiesiog destrukcija. Tylia, dažnai nematoma žvalgyba, kuri, kaip sakoma, niekada nemiega.

Ir palinkėkime vieni kitiems būti budriems. Kad krikščionybė išliktų.“

Pažvelgęs į privačios valstybėlės rūmus ir nuobodžiaujančią klausytoją, Guru Guru pagalvojo, kad jis nėra krikščionis. Bet juk kažką pasakyti reikia, ypač tada, kai nuvyksti į tokią vietą. Ir paskambino Draveniui, trumpai atpasakodamas savo mintis. Ragelyje kurį laiką buvo girdėti tylą.

Kas išliks? 9012 ėjimas

– Išliks tik Dievas ir tikrasis Tu. Viskas keičiasi – ir doktrinos, ir institucijos, ir seni bei nauji religiniai judėjimai, – pasakė Dravenis.

– Tai kodėl tu medituoji? – paklausė Guru Guru.

– Jei nemedituosi, nepažinsi savo tikrosios prigimties.

– Ir tai viskas?

– O ko tu dar nori?

– Bijau, kad tu nepasakytum daugiau...

– Aš taip pat bijau... – prisipažino Dravenis.

Guru Guru pastebėjo, kad Draveniui iš burnos bėga kraujas.

– Aš laiku prikandau liežuvį, – paaiškino Dravenis.

– Tikrai verta būti kvailiu, – nusijuokė Guru Guru.

Dangorėžis. 9013 ėjimas

Po Dravenio žodžių apie meditaciją Guru Guru pajuto didžiulį norą patylėti. Ir, kaip kartais mėgsta, atsiversti bet kokį bet kurios po ranka pasitaikiusios knygos puslapį. Ką reišė šį duotybę, jis nežinojo, juolab kad buvo sapnavęs įdomų sapną (jame galerijoje prie paveikslų stovėjo moteris, kuri apie kiekvieną paveikslą ne pasakodavo, o dainuodavo). Tačiau nepacituoti negalėjo.

DANGORĖŽIS

„Augštas didmiesčių namas, kurio konstrukcijos

griaučiai yra plieniniai arba gelžbetoniniai. Nebeišsitenkant žemės ankštuose miestuose, teko statyti vis augštesnius namus. [...] XIX a. gale pradėtoji plieninių kolonų ir sijų gamyba atvėrė galimybes dangorėžius statyti. [...] Šis išradimas statyboje priskiriamas amerikiečių inž. William LeBaron Jenny, kuris 1885 pastatė pirmąjį dangorėžį, ir tai 10 aukštų. [...] 1954] Empire State dangorėžis (išaugo 1931) tebėra augščiausias pasaulio namas, 102 aukštų, 381 m nuo gatvės paviršiaus iki bokšto viršūnės, kuri elektriniu keltuvu pasiekama per pusantros minutės. Dabar kiekviename JAV, neretai ir Europos, Australijos, P.Amerikos didmiestyje yra 20–40 aukštų dangorėžių. [...] New Yorke yra daugiausia dangorėžių, nes ten geros natūralios sąlygos pamatams: uola prie pat žemės paviršiaus.

Rašė dr. inž. Jurgis Gimbutas. Šaltiniai: F.L.Wright, *Modern architecture*, 1937; L.E.Grinter, *Theory of modern steel structures I*, 1937. Lietuvių enciklopedija, IV t., Bostonas, 1954, p. 273–275.“

Guru Guru susirūpino. „Statome dangorėžius, babelio bokštus, bandome surasti savo prigimtį, globalizuotis, o gal nėra jokios vienos prigimties, gal visi iš esmės esame visiškai skirtingi, ir tai, kad esame kažkuo panašūs, tik iliuzija? Gal žmogus nesukurtas pagal Dievo paveikslą ir neturi jokios Budos prigimties? Juk tiek rasių, tautų, kalbų egzistuoja. Kam visa tai? Jei jau visi vieni, visi pagal vieną paveikslą, visi vienos prigimties, kam Dievui, Budai ar dar kažkam prireikė tos įvairovės?“

Dravenis, viešėdamas pas Guru Guru, kai šis tarė šiuos žodžius, išmintingai tylėjo. Tačiau matėsi, kad nori tarti žodį. Sunku buvo jam pripažinti, kad žino tiesą. Guru Guru suvokė – tiesa tartum instaliuota Dravenyje, tik kaip ją sužinoti?

Tikroji prigimtis – arbata. 4567 ėjimas

Dravenis gėrė arbatą ir tylėjo. Išgėręs puodelį, ilgai žiūrėjo į dugną. Tada prabilo atsargiai rinkdamas žodžius:

– Pirmiausia Tikroji prigimtis nėra daiktas, nėra substancija, Jos negalima nusakyti, nes Ji aukščiau sąvokų. Jei Tikrąją prigimtį būtų galima iširti, ji būtų materialinė, o mes tuomet būtume bedvasiai ir tuščiaaviduriai. Dulkių krūva, ir tiek.

– Tai filosofinis atsakymas, – tarė Guru Guru ir pripylė antrą puodelį arbatos.

– Galima atsakyti ir kitaip. Tikroji prigimtis nepavaldi nei gyvenimui, nei mirčiai, nei kaitai, nei stabilumui, Ji aukščiau vienovės ir įvairovės.

– Tai irgi filosofinis atsakymas, – atkirto Guru Guru, – kalbėk iš esmės.

– Guru Guru, tu esi prisirišęs prie savo proto... Tikrąją prigimtį galima pažinti tik meditacija. Palik visas mintis apie Dievą, kūrimą ir tikslą. Išsivaduo iš proto žabangų. Be jokio gailesčio atmesk visas doktrinas. Ir savas, ir svetimas. Labai sudėtinga, iškili indų filosofija nuėjo ilgą kelią iki Kinijos ir pavirto tik vienu *zen* šūksniu – HO!

– Koks bus kitas žingsnis? – pasiteiravo Guru Guru.

– Reikėtų apversti stalą, sudaužyti arbatos puodelį arba riebiai nusikeikti.

– Kas trukdo? – nusijuokė Guru Guru.

– Mandagumas, – sutriko Dravenis.

– Nesi Meistras.

– Ir nebūsiu, – nudžiugo Dravenis.

Guru Guru ginčijasi ir kalba apie Būtį. 4567+(x) ėjimas

Guru Guru turėjo Mokytoją, kuris buvo suvokęs Būtį. Tiesa, jis nepasakojo, ar tai arbata, ar kava, ar Dievas, ar Žaltys, ar dar kažkas. Jis išvis nekalbėdavo šia tema, o žodį „būtis“ pabrėžtinai rašydavo mažąja raide.

Guru Guru daug mąstė apie Būtį, iš pagarbos Jai rašydamas šį terminą didžiąja raide.

Ginče su Draveniu dėl to, kas iš tikro yra Tikroji prigimtis, Guru Guru gimė viena kita mintis. Žiūrėdamas į jau kažkeintą arbatos puodelį jis lėtai ėmė kalbėti:

„Būtis turi daug pavidalų, nors pati (ji / jis / bevardė giminė) yra Viena, Nedaloma, todėl vadiname tai Realiuoju, tebūnie Jis pašlovinas visais Savo vardais. Mūsų gyvenimas – duoklė Vieninteliam Realiam, padėka, malda, džiaugsmas, skausmas, liūdesys, linksmumas, nuo pradžios iki pabaigos, nes laiko nėra. Viskas, kas galėtų pasirodyti kaip istorija, tėra ta pati mažytė neegzistuojančio laiko smiltelė – amžinybės kaštonas, augantis ant bekamienio medžio. Tai, kas nutiko, nutinka ir dar nutiks, – magiško Kanto sapno apie septynis Karaliaučiaus tiltus uždavinio tąsa: ką daryti, kai visi tiltai pereiti? Eiti iš naujo, suktis tuo pačiu ciklu? Stovėti kaip žibintui? Tapti keliu, kuriuo važinėtų automobiliai? Atstumtojo kelias gali tapti pergalės keliu. Rašytojas dvasinėje tretyje, klonų ir klounų valstybėje ieško laiptų, kuriais galėtų pakilti. Ne, ne ant pjedestalo. Ant didelio smėlio laikrodžio, kad šis įtrauktų į vidų ir paverstų smiltele.“

„Kokie dar septyni Karaliaučiaus tiltai?“ – nustebo Dravenis.

„Buvo toks Immanuelio Kanto sapnas, mitas, o gal

nebuvo, tačiau žymus matematikas Leonhardas Euleris pagal jį sukūrė savo teoriją, padariusią didžiulį atradimą matematikoje“, – pasakojo Guru Guru.

Dravenis susidomėjęs klausė. „Tai gal važiuojam į Karaliaučių?“

„Prūsai jį vadino *Twanksta*“, – patikslino Guru Guru.

„Tebūnie. Bet gal ten rasime atsakymą?“

„O argi mes jo ieškome? Paulas Erdősas rašė apie menamą dieviškąją knygą, kurioje užrašyti gražiausi matematiniai įrodymai. Koranas yra Knyga-Visata, parašyta Dievo. Jeigu viskas yra čia, kam mums kažkur važiuoti?“

„Tai tu man pasakyk“, – Dravenis nekantravo sužinoti daugiau apie Kantą ir Eulerį, tačiau Guru Guru neskubėjo dalintis žiniomis ir įžvalgomis.

„Svarbiausia – neįsimylėk pačios idėjos“, – mįslingai tepratarė Guru Guru.

Septyni Tvankstės tiltai. 1736ėjimas

Apėjęs septynis Tvankstės tiltus, Guru Guru sugrįžo į pradinį tašką. Jį pasitiko Juodasis laiškanešys.

– Sveikinu, jūs paneigėte Leonhardo Eulerio įrodymą!

– Nėra tokio maršruto, kad pereidamas kiekvieną tiltą tik vieną kartą sugrįžtum į pradinį tašką, – pakraupo Guru Guru.

– Matyt, kad yra, – triumfavo demonas, – dabar aš jums sugrąžinau skolą.

– O kokia iš to nauda, – šturpo Guru Guru, – niekas tuo nepatikės. Visi mane laikys bepročiu.

– Jums pasisekė, nes mano kolegos paprastai „atsilygina“ kiek kitaip. Supraskite, aš negaliu daryti gerų darbų, nes tai prieštarauja mano prigimčiai. Patikėkite, aš labai sunkiai suradau abiem priimtinaį sprendimą.

Juodasis laiškanėšys manieringai nusilenkė ir dingo. Guru Guru stovėjo it musę kandęs – nežinojo, ar juoktis, ar pykti. Bejėgė logika sufleravo – juodas humoras geriau nei ešafotas.

Knypavos saloje – pas Sembos išminčių.

Sapnas. Labirintas. Ėjimas

Guru Guru dar paauglystėje yra susapnavęs gyvenimą lėmusį sapną, apie kurį niekam, išskyrus Ją, nepasakojo. Tačiau buvo ir dar vienas sapnas, kurį jis patyrė po pokalbio su Draveniu, kai šiedu nusprendė ieškoti septynių *Twankstos* (Tvankstės, prūsiškai *Twānksta* – „tvanka, užtvenkimas, tvenkinys, kūdra“; tiesa, viename XIX a. šaltinyje teigiama, kad tai dar reiškia ir „ąžuolų girią“) tiltų. Į šį sapną, „astralinę kelionę“, arabų vadinamą miradžiu (taip, iš šio žodžio kilo „miražas“), Guru Guru pateko vieno mokytojo dėka.

Tuomet Guru Guru kartu su Draveniu atsidūrė Knypavos saloje (vokiečiai ją vadino *Kneiphofu*, prūsai – *Knīpawa*), esančioje *Twankstoje*, apsuptoje Priegliaus (*Prēigara*) upės ir jo atšakos. Knypava – tai iš dalies apsemta sala, (žalčių) knibždynas, magiška vieta.

Knypavoje buvo senasis Karaliaučiaus universiteto pastatas, kuriame studijavo ir dėstė Immanuelis Kantas. Dabar Knypavą dažnai dėl to pavadina I. Kanto sala. Į ją vedė penki tiltai,

tačiau po Antrojo pasaulinio karo liko tik vienas – Medaus tiltas.

Mokytojas iš *Twankstos* buvo geranoriškai nusiteikęs ir Dravenis su Guru Guru džiaugėsi turintys tokį gerą gidą. Dar įdomiau – kelionė buvo sapne, tad nereikėjo skaičiuoti laiko ir erdvės parametrų, mokytojo pasakojimą lydėjo vaizdai iš įvairių amžių, per kuriuos miestas iš sembiško, prūsiško virto vokišku, rusišku, tačiau liko magiškas.

„*Twanksta* – tai piliakalnis Karaliaučiaus centre. Iš senųjų septynių Karaliaučiaus tiltų, kurie buvo Kanto ir Eulerio laikais, liko tik trys. Šalia Knypavos salos esantys Kanto maršrutai, tiltai, kuriais jis eidavo, buvo tam tikras labirintas. Kanto laikais ten iš tikrųjų buvo vandens labirintas. Jis gyveno rajone, kur pava-sarį visada buvo daug potvynių. Vėliau ten pastatė daug dambų. Ir žmonės klajojo. Ir tai buvo takai tarp vandens. Šios klajonės – tai tik archetipinis veiksmas, Karaliaučiaus sakralinio centro paieška“, – pasakojo mokytojas.

Mokytojas daug visko pasakojo ir rodė. Pamatė Dra-venis ir Guru Guru net Kauką, klajonių ir išbandymų „organizato-rių“, vandens labirinto vadovą.

Racionalizmas ir klasicizmas pakeitė *Twankstą*, ta-čiau magija iš jos neišnyko. Deja, apgailestavo mokytojas, miesto struktūra buvo pakeista – anksčiau energija jame ėjo vienaip, da-bar – kitaip. Kiekviena *Twankstos* gatvė – tai rodyklė, kaip juda energija.

Twankstos senamiestis per karą buvo visiškai išnaikin-tas, ir miesto širdis tapo nematoma. Neliko nė vieno Karaliaučiaus senamiesčio namo, tik vėliau buvo atstatyta katedra Knypavos saloje. Dingo daugiau kaip 3 000 namų, apie 100 ar net 200 gatvių. Dabar tai anomalija, vaiduoklis, konfliktuojantis su naujojo pavadinimo miestu. Šiuolaikinis miestas – visiškas absurdas, siurrealizmas, chaosas, ne-

kontroliuojamas astralinis miestas.

Prie *Twankstos* piliakalnio stovi „dom sovietov“, nebaigtas sovietinis dangoraižis, kuris visada buvo tuščias, kuriame vaidenasi. O senamiesčio vieta – tiesiog dykra. *Twankstos* piliakalnis 700 metų buvo Kryžiuočių ordino pilies priešpilis, vėliau – arklidė, prieš karą – reicho bankas. Kaip piliakalnis, *Twanksta* dabar niekam beveik nematomas, daugelis žmonių šio pavadinimo tiesiog nežino.

Taip pasakojo Sembos išminčius.

Guru Guru budo iš sapno viską gerai prisimindamas, užrašė šiuos žodžius ir kuo skubiau nuvažiavo pas Dravenį, kad šis juos pamatytų. Patyrusio medituotojo ir draugo nuomonė jam buvo labai svarbi. Guru Guru jautė, kad yra visai netoli atsakymo.

Guru Guru ir Einsteinas: (ne)atsitiktinumai.

E=mc² ėjimas

Ne, Guru Guru kaip Volandas, deja, nepusryčiaavo su Immanueliu Kantu, nestovėjo Poncijaus Piloto balkone, tačiau pažino Dievą savaip. Ypač jam patiko Albertui Einsteiniui priskiriama frazė: „Atsitiktinumas – tai Dievo būdas išlikti anonimiskam.“

Guru Guru tikėjo Dievą, tačiau jam patiko ir logika, kuri, pasak kai kurių radikalių metafizikų, pernelyg varžo žmogaus dvasią.

Guru Guru niekaip negalėjo suprasti, kodėl žmonės mąsto taip nelogiškai, kai sako, kad:

Dievo nėra (o iš kur žinot?);

visatoje mes vieni (o iš kur žinot?);

žmogus – visų daiktų matas (kur jau ne).

Guru Guru buvo įsitikinęs, kad To, kuris (vyriška galūnė čia rašoma tik dėl patogumo) neturi vardo, manifestacijos „Dievas“ ir „Velnius“ tėra amžina, dar Zaratustros nusakyta kova. „Velnius dirba savo darbą gerai“, – ne kartą pagalvodavo Guru Guru, matydamas tai, kas sunkiai tilpdavo į logikos rėmus ir puošdavo kriminalines naujienas (iš esmės visos naujienos kriminalinės, o visa literatūra – kriminalinių įvykių suvestinės).

Todėl Guru Guru labai mėgo muziką. Nepaisant to, kad muzika irgi turi ideologinį, kartais velnišką, kartais dievišką užtaisą, ji – itin veržlus menas, sugebantis pakylėti sielą.

Nebuvo atsitiktinių kelių Guru Guru gyvenime, pamąstė jis mintimis apžvelgdamas savo pastaruosius du dešimtmečius. Visi keliai „atsitiktinai“ kažkur vedė, kažką atskleidė, su kažkuo suvedė, galiausiai atskleidė tam tikras prasmes per sapnus ar „realybę“.

Dabar Guru Guru tvirtai žinojo vieną dalyką – jis yra:

Žmogus (galit patikrinti);

romano veikėjas (galit patikrinti);

ne atsitiktinumas (žr. anksčiau).

Kofeinas kalė į galvą. Guru Guru po rytinio kavos gėrimo ritualo paskambino Draveniui. „Jis tikrai turės ką pasakyti apie (ne)atsitiktinumus“, – būsimu pokalbiu mintyse jau mėgavosi Guru Guru.

Nekontroliuojamas astralinis miestas. 1781 ėjimas

Prabėgo mėnuo, o gal du. Guru Guru dingo be žinios. Jo telefonas buvo išjungtas, o namai tušti. Kai Dravenis paskambino į duris, kaimynas, literatūros profesorius Cezaris, abejingai konstatavo – Guru Guru kartu su Mylimąja išvyko nežinoma kryptimi. Dravenis, išgirdęs kvalifikuotą, bet nieko neteigiantį atsakymą, grįžo į priemiestį medituoti, klausytis muzikos ir Giedrės priekaištų.

Nebuvo jokių likimo ženklų, bet situacija pasikeitė. Dravenis apstulbo – varganas priemiestis tapo sala. Pakilo rūkas. Atvėso oras. Atšalo jausmai. Giedrė dažnai verkė, bet nepriekaištavo. Kas užgesino meilės liepsną? Nejaugi Dravenis buvo grubus ir įžeidė merginą? Kažin... Ne, kalta priemiesčio nuobodybė, monotoniya, saugus miesčioniškas gyvenimas. Verkiant reikėjo pavojų, susišaudymų ir lenktynių. Tik nuotykiškai gali pažadinti blėstančią aistrą, – reziuavo Dravenis.

Jei Giedrė būtų pagrobta ir Dravenis ją didvyriškai išvaduotų, it ugnikalnis išsiveržtų apsnūdę jausmai ir deginanti aistros magma užlietų drungną priemiesčio peizažą. Kvaila, bet tikra. Logiška nesąmonė? Ne, tai meilė. Dravenis vėl patikėjo savo jausmais. Gyvenimas turi būti sklidas pavoju ir nuotykių. Negalima nutolti nuo bedugnės krašto. Be apsauginių virvių ir specialios aprangos reikia kopti uolomis aukštyn. Tegul baimę praryja mirtinas smūgis, kurio niekada nebus. Kanjono tarpeklis pagaus drąsuolio šešėlį, o audros debesys nukirs mirtinam priešui galvą.

Dravenis ryžtingai atidarė seifą. Kolto nebuvo. Jis atsikratė ginklo, nes nedrįso prieštarauti Guru Guru.

– Velniop pacifizmą! Kur dingo taikysis Guru Guru? – sušuko Dravenis, pajutęs, kad jo kūnu prabėgo legionas skruzdėlių.

Dravenis pastebėjo Juodąjį laiškanešį, kuris į jo pašto dėžutę įmetė laikraštį.

– Ką vėl sumanė sumautas Žiurkius, – pyktelėjo Dravenis, – aš neprenumeruoju spaudos!

Paėmęs į rankas dienraštį, apstulbo: „Tvankstės žinios.“ Nuostaba greitai išblėso, kai perskaitė pirmojo puslapio rubriką: „Pagrobta poeto Dravenio mergina Giedrė Katinaitė.“

O ką gi veikė Guru Guru? Jis kartu su Mylimąja atostogavo Prūsijoje ir džiaugėsi saule, jūra, kopomis ir egzotiškais rusų valgiais. Atostogų idilę sužlugdė nelemtas Žiurkius, Juodasis laiškanešys, advokatas ir septynių tiltų specialistas.

– Atostogaujate, ilsitės, o jūsų draugas Dravenis nuobodžiauja varganame priemiestyje. Pastebėjau, kad jums nepatiko septynių tiltų eksperimentas. Nenusiminkite, aš jau organizuoju stulbinantį Žaidimą, spektaklį, kuriame Dravenis išgelbės ne tik savo merginą Giedrę, bet ir daug daug išprususių žmonių...

– Galite nevargti, pailsėkite, aš jums tikrai neturiu jokių pretenzijų, – bandė diplomatiškai derėtis Guru Guru.

– Būkite ramus, žus tik blogiukai, nė vienas padorus žmogus nenukentės – nei mediciniškai, nei finansiškai... Pažadu...

Juodasis laiškanešys tradiciškai nusilenkė ir dingo. Nealkoholinis kokteilis atnešė vėšą, bet nesumažino įtampos. Sutraškėjo ledas. Artėjo pavojinga banga. Guru Guru nuslinko į šaudyklą ir pataikęs į visus taikinius išlošė pliušinį aligatorių, o jį padovanojo Mylimajai. Truputį palengvėjo. Grįždamas iš šaudyklos, Guru Guru pamatė Dravenio namelį. Juodasis laiškanešys į Knypavos salą perkėlė dalelę Vilniaus priemiesčio.

Dravenis buvo sutrikęs, bet ryžtingas.

– Guru Guru, ką man dabar daryti? Advokatas Žiurkius iš kalėjimo ištraukė gangsterį Laisvūną ir jį apakino keršto

troškuliu. Laisvūnas pagrobė Giedrę. Nežinau, ar pareikalaus išpirkos, ar mano galvos...

– Nurimk, tradiciniai įkaitų gelbėjimo metodai neefektingi. Mums gali padėti tik Sembos išminčius.

Nušvito Dravenio kambarys. Nuvirto visa siena, bet namelis net nekrustelėjo. Į kambarį įžengė aukštas, pražilęs senolis.

– Nušauk Laisvūną! – suriko paskutinis Sembos krivis.

– Nenoriu smurto, – susigūžė Dravenis.

– Nusiramink, tai buvo tik išbandymas, – nusijuokė išminčius, – turiu geresnį planą. Nebus jokios naudos, jei gangsteris nukris nuo stogo ar nuo laiptų, užsimuš ar prigers... Dabar manoėjimas. Saugokitės, demonai!

Neprašė nė pusvalandis, o prie Dravenio namelio sustojo juodas BMW. Išlipo Laisvūnas, apsirengęs XVIII a. liokajaus drabužiais, ir, mandagiai atvėręs dureles, pagarbiai nusilenkė. Iš automobilio tarsi iš kariatos išlipo švytinti princesė. Tai buvo Giedrė. Dravenis, priklaupęs ant vieno kelio, ištiesė raudoną rožę ir meldė atleidimo.

– Kelkis, Nakties lorde, – švelniai paragino princesė.

– Palikime balandėlius vienus, – tyliai sušnibždėjo Sembos išminčius.

Už pasvirusio barako nuskambėjo kvailas Juodojo laiškanešio juokas. Laimė, įsimylėjęliai jo neišgirdo.

Interliudija. Dravenis ir stiklo karoliukai

– Aš atvykau iš Olsterio į gūdų užkampį, tarsi be jokio tikslo, tarsi bėgdamas nuo geresnio gyvenimo į skurdą, ir pats ne-

supratau savo, švelniai tariant, keisto poelgio priežasties, bet dabar tapo aišku, kodėl aš sugrįžau į Vilniaus priemiestį...

Dravenis iš lentynos ištraukė knygą, nupūtė dulkes, atvertė juostele pažymėtą puslapį ir perskaitė pabrauktas eilutes: „Staiga supratau, kad Žaidimo kalboje ar bent jo dvasioje viskas iš tiesų turi visuotinę reikšmę, kad kiekvienas simbolis ir kiekviena simbolių kombinacija veda ne kažkur, ne prie atskirų pavyzdžių, eksperimentų bei įrodymų, bet į centrą, į paslaptį ir pasaulio širdį, į pažinimo pradžių pradžią. Ir tos akimirkos nušviestas staiga suvokiau, kad kiekvienas perėjimas nuo mažoro į minorą sonatoje, kiekviena mito ar kulto transformacija, kiekvienas klasikinis, meninis formulavimas, tikrai meditatyviai žiūrint, yra ne kas kita, kaip tiesus kelias į pasaulio paslapties esmę, kur tarp įkvėpio ir iškvėpio, tarp dangaus ir žemės, tarp Inio ir Janio amžinai vyksta šventa misterija.“ [H. Hesse, *Stiklo karoliukų žaidimas*, 86–87 psl.]

– Dabar ir aš išgyvenu panašius jausmus ir supratau, kad mane pašaukė Žaidimas... – užbaigė kalbą Dravenis.

Guru Guru dėmesingai iš klausė citatą ir, neištaręs nė žodžio, atėjo prie lango, ir ilgai žiūrėjo į mišką. Dravenis nediršo trukdyti rimties. Guru Guru nugrimzdo į vidines gelmes. Gal jis meditavo, gal analizavo Dravenio kalbą? O gal ieškojo ryšio tarp klasikinio kūrinio ir dabarties? Kas jį žino... Lėtai temo, bet Dravenis nediršo įjungti sietyno.

O įvyko štai kas. Guru Guru mėgo šią knygą, bet visai neketino jos aptarinėti, todėl ieškojo tinkamo atsakymo, kuris padėtų Draveniui suprasti realią situaciją ir neišprovokuotų intelektualaus ginčo. Atsakymą pasufleravo nelaukta vizija. Guru Guru pamatė už lango stovintį Juodąjį laiškanešį ir nejučia krūptelėjo. Demonas ūmai pavirto didžiule žiurke ir dingo aukštoje žolėje.

– Draveni, tu laiku ir vietoje pacitavai Josepho Knech-

to, *Magister Ludi*, žodžius. Pasaulyje vyksta priešybių kova, kurią galima pavadinti Žaidimu. Ir nėra nė vieno, pakilusio virš gėrio ir blogio. Nušvitusių žemėje nėra – jie čia ilgai neužtrunka ir greitai pakyla į kitą, aukštesnę, Būties lygmenį, todėl dabar mums yra lemta žaisti šį Žaidimą, o ne užsidaryti jaukioje Kastalijos erdvėje, – pagaliau prabilo Guru Guru.

– Guru Guru, ar tu norėtum išvengti Žaidimo? – paklausė Dravenis.

– Uždek šviesą, jau tamsu, – atsakė Guru Guru.

Guru Guru ir neapykanta. Ne-ėjimas

Kinai kalba apie (*wú wéi*) neveikimą, nedarymą, nėjimą niekur, kartu einant. Guru Guru išgyveno sunkias akimirkas. Jį buvo užvaldžiusi neapykanta. Guru Guru buvo labai emocingas, todėl abejingumo tiems, kuriuos myli, jis negalėdavo pajusti. Arba mylėjo, arba nekentė.

Mylimas žmogus įžeidė.

Išmintis Guru Guru sakė: neik, nedaryk, viskas bus, kaip buvę, tiksliau, viskas bus gerai.

Kažkoks velniūkštis traukė už liežuvio sakyti ką nors nemalonaus.

Guru Guru tylėjo ir kaip vulkanas kunkuliavo viduje. Kaip pasielgti? Ar geriau tyliai nurimti, ar garsiai sušukti?

Guru Guru atsivertė (ne)atsitiktinį „Lamrimo“ puslapį.

*Kas, matydamas būtybes šio pasaulio,
nežinojimo, tamsumo dūmų apgaubtas,
bejėgiškai įpuolęs į didžiules kančių liepsnas,
stengiasi jas išvaduoti, tartum ugnį
užgesinti, užsiplieskiančių savuos plaukuos,
tas Žmogumi, arba išminčiumi, vadintis vertas.**

Guru Guru nežinojo, kas su juo nutiko, tačiau vulkanas rimo. Piktų žodžių aidas galvoje tilo. Širdis budo. Meilė, buvusi visada, niekur neišnyko.

„Vadinasi, viskas tikra. Be abejo. Tuo nė neabejojau“,
– atsiduso su palengvėjimu Guru Guru.

Dėžių skaičius nežinomas... XYZ ėjimas

Ne, Guru Guru, kaip ir kiti nelegalai, deja, nepusryčiavo su prižiūrėtojais, nestovėjo plantatoriaus Žiurkiaus balkone, nesimėgavo pusnuogėmis gražuolėmis, tačiau pažino gyvenimą savaip. Ypač jį erzino Dravenio frazė: „Darbas – tai būdas išlikti gyvam.“

Guru Guru patiko logika, bet jis niekaip negalėjo suprasti, kodėl žmonės ypač vertina ir saugo savo gyvybę atsidūrę lageryje, vergovėje, galeroje. Kodėl žudosi išlepe menininkai ir dvasios aristokratai? Kodėl aš kenčiu? Kodėl manęs neišgelbsti Dievas? Guru Guru bjaurėjosi buržuaziniu, kapitalistiniu ir feodaliniu menu,

* Džė Konkapa. Nušvitimo kelio etapai. Vidutinės apimties Lamrimas. – Vilnius: Sofoklis, 2013. – 220 psl. Iš tibetiečių kalbos vertė Algirdas Kugevičius.

todėl neapkentė muzikos, sklindančios iš vergvaldžio balkono. Parsidavusios gitaros žlugdė jo sielą.

Ir kas jį atsitiktinai ar dėsningai nubloškė į pragarą, kas jį suvedė su Juoduoju laiškanešiu? Ir galiausiai ar tai sapnas, ar realybė? Ne, tai ne sapnas! Užvirė kraujas, kai jis pamatė žolėje tysantį nuplaktą Dravenį. Prižiūrėtojas kalė rimbu į pliką Guru Guru nugarą.

– Nežiopsok! Judinkis, slunkiau!

Ne, tai ant nugaros užsoko padūkėlė katė. Guru Guru pabudo minkštame fotelyje ir po kavos gėrimo ritualo paskambino Draveniui.

– Dravenis išvažiavo į Ispaniją skinti apelsinų, – atsiliepė įrašas.

– Nugaišk plantacijoje, kvaily!

Guru Guru sviedė telefoną į baseiną.

Guru Guru ir profesoriai. Tiesiog ėjimas

Guru Guru vieną dieną susidūrė net su dviem profesoriais. Su jais kartais jam tekdavo susitikti dėl pasirinkto gyvenimo būdo.

Guru Guru, būdamas gana nepriklausomas, laisvo mąstymo ir nemėgstantis jokių viršininkų (nors ir ne anarchistas), vieną dieną išgirdo net dviejų „garbingų“ (pagal CV) profesorių šnekesius. Vienas jų labai rėkė, o jo pavaduotojas cypavo kaip šakalas (pats neturėjo jokių naujų idėjų, todėl novatoriškos Guru Guru mintys jam atrodė tikra erezija; eretikų naikinimo laikais

būtų pirmasis malkele įmetęs į laužą, ant kurio būtų degintas Guru Guru). Rėkė taip, kad net balsą prarėkė.

Vėliau kitas profesorius supyko, kad Guru Guru vieną gerą žmogų pavadino geru žmogumi. Taip supyko, kad pareiškė, jog „nebedraugaus“.

Guru Guru, šypsodamasis į ūsą, mąstė, kokia niekinga yra žemiškųjų profesorių kasta (nors joje yra daug puikių žmonių).

„Eisiu su paprastais žmonėmis pakalbėti į gatvę, į kiemą, į autobusą. Tik ne su profesoriais“, – apsirėngė Guru Guru ir iškeliavo.

Ir pirmą valandą po pokalbio su dviem profesoriais... Diagnostinis ėjimas

Kai nuo miražo išsivaduoja dykuma, sustingsta smėlis ir gelsvi toliai nusidažo žaliai. Vėjas ramiai sijoja smėlį ir laukia žaibų. Pavargsta akmenys ir karavanai, nuplaukė tik iki vandenyno pusės.

Sunku keliauti nežinant savo tikro vardo. Neatsigręši, kai pakvies namo. Ir kai sudegs inkvizicijos laužai, negirdėta kalba bus lengva nuslėpti klystkelių vingius ir išaukštinti senas klaidas. Pamaldžiai griūti ant sauso smėlio, kuris niekada nepavirs derlinga žeme.

Ir kai šešėlių kontūrai sustings į burinius laivus, teks sugrįžti svetur, paslėpus tikrą veidą mėnulio kauke. Gerti alų, atskiestą varlių kvarkimu, saugoti asfaltą ir lietu. Ilgėtis dangorėžių ir groti gitara be stygų.

Sunku suskaičiuoti visus šaligatvių žingsnius. Jau

auga nauji stalai ir seni servizai netinka šventėms. Dūžta veidrodžiai ir lėkštės. Tvistą šoka prietarai ir žinios. Žiema – už lango, vasara – už durų. Ant stogo – ruduo. Viduje – amžinas pavasaris, namai.

Guru Guru dykuma saugo laiką, kuriame praeitis, dabartis ir ateitis visada kartu.

Iš Guru Guru laiškų Broliui. Interliudija

(1)

Supratau vieną dalyką, Broli.

Mes gyvename tam, kad padėtume kitiems. Tik todėl esame labiau žinantys nei kiti. Tai ir duotybė, ir pareiga. Jau kalbėjom, bet pajutau tai ir užtvirtinu.

Visos mūsų kančios vardan to, kad kitiems būtų nors kiek geriau. Taip angelai elgiasi. Velniai dirba sau...

Tavo Brolis, visada, visur, visąlaik.

(2)

Iliuzijai

nuslinkus, lieka tik didelė srauni ašarų upė...

Brolis.

(3)

Egzistencinis klausimas – kiek ilgai aš taip gyven-
siu, ir kada ji pagaliau sutvarkys virtuvę?

(4)

Sveikas, Broli,
vėl kažkaip prasilenkėm...

Žinai, pagalvojau tokį dalyką... Kartais žmonės (daugybė žmonių!) nugyvena ištikus gyvenimus ar bent nemažus jų fragmen-
tus (net daugiau nei 7 ar juolab 3 metus) be laimės, džiaugsmo, inercijos, su priklausomybėm, nekęsdami... Ir dėl ko? Dėl viena-
tvės? Bet juk konstruoti gyvenimą su kitu žmogumi gali bent kelis ar keliolika kartų. Visgi čia esmė žmogus. Yra kas *ženijasi* po 4 kartus, tada turbūt pavargsta tai daryti ir nustoja. Yra kas iš baimės visai *nebesiženija*. Yra kas tai daro antrą kartą (ai, dabar bus gerai), nusvyra ir visą gyvenimą pratyli. O gal vieną dieną pratrūksta ir „išeina pas kitą“, nors ta kita nei jam rūpi, nei ką.

Kai paprastai, ūkiškai pagalvoji, čia lyg ir nieko *blatno*. *Byta-
vūcha*. Na, vyras, boba, netinka vienas kitam, išnaudojimas ir pan.

Bet kai pamąstai egzistenciškai, matosi, kad čia esama eg-
zistencinio siaubo. Matai, mūsų VISŲ didžiausia – mirties – baimė turi daugybę veidų ir pavidalų, ji lyg daugialypis veidrodis iš Bru-
ce'o Lee filmo *Enter the dragon*, kur jis bando kautis su „daugybe priešų“, kol supranta, kad kaunasi su savimi, savo atspindžiais iliu-
ziniuose veidrodžių atvaizduose.

Visų mūsų kelionės per gyvenimą nuo vienišo gimimo iki vienišos mirties, bardo ir vėl atgimimo yra tarsi kelionės traukiniu. Na, viename kupė prirūkyta, kitame bloga kompanija, trečiame pa-

leistuvė boba, ketvirtame *chujovai*, bet visgi duoda valgyt, ir taip toliau. Taip ir einame per vagonus, ieškome, o gal tame gyvenimo traukinyje rasime ramią vietą prie lango su gražiu vaizdu į tolius, kur, duok Dieve, šalia atsisės ir graži, kukli moteris, pasiūlys valgyt ir prisiglaus.

Iliuzija visa tai. Net jei ji prisėstų, tai būtų tik trumpalaikis sapnas, angelo sparno prisilietimas.

Visą gyvenimą mes gyvename tam, kad pabustumė iš miego, sakė Gurdžijevs. Į kokį košmarą kaskart pabundame, priklausomai nuo visatos dėsnių. Tačiau košmarų gali būti įvairių – jų formos begalinės...

Kur aš lenkiu? Visa, kas tikra, – tai mes, traukinys ir pati kelionė į nakties tamsiausias slapybes. Mes nežinome, ar bus tunelis, juolab ar ten sutaisyta lemputė. Galiausiai mes net nustojaime tikėti, kad tai traukinys, arba tiek prie jo įprantame, kad girtas kaimynas įtikina, jog tai lėktuvas. Ir pagaliau kartais iš nevilties užmirštame, kad esame tik laikini keleiviai šiame traukinyje, ir imame jame patogiausiai įsitaisyti, nelyginant būtume šeiminingai.

**

Štai ir atėjo Naujieji metai. Tuoju ketvirta ryto. Nešvenčiau, bet nemažai maščiau. Anokia čia šventė. Būtų kas nors užėjęs, kažką smagaus, nuoširdaus pasakęs. Tačiau pajutau tik tuštumą. Taip, tu skambinai – vienintelis. Ir suprantu, kad man tik to ir reikėjo. Džiaugiuosi.

O gyvenimas ne naujamečiais matuojamas. Gamta turi savo sezonus, o sausio 1-oji – dirbtinė data. Tačiau mano kaimynai to nežinojo ir darskart gerai prisispiego. Visą valandą už lan-

go pylė fejerverkus. Iš kur tiek energijos turi žmonės? Juk geriau savo vidinę ugnį kam kitam išnaudotų.

Bet aš jų nesmerkiu. Aš nesmerkiu nė vieno kvailio, kuris tiesiog gyvena, sąmoningai ar ne pasirinkęs vienokį ar kitokį gyvenimo būdą. O kodėl? Nes pats esu kvailys. Nors tu kartais, Broli, sakai, kad esu išmintingas. Ne, kvailys aš. Gyvenime – begalybė įvairiausių kombinacijų, scenarijai, kuriuos mums kažkas parašė ir patys rašome, sudėtingi. Atrodo, viskas nesiseka, o staiga – bac, ir gerai. Arba priešingai. Logikos čia nesama jokios (maždaug „po tamsos išauš šviesa“ – nė velnio niekas niekur neušta!).

Taigi, gyvenimas ir logika – nesuderinami dalykai. Žmogaus protas, ypač jei treniruojamas, prašyte prašosi logikos, nori rutinos, tampa priklausomas nuo daiktų, įpročių, maisto. O gyvenimas eina sau. Nevalgysi – numirsi. Tapsi asketu – kaltink save. Tapsi persiėdėliu – taip pat kaltink save. Gyvenimas tau nesūlo jokių alternatyvų, jis pats yra begalybė nelogiškų alternatyvų.

Mes gimstame, suaugame, ir vieną dieną mus, švarius ir gražius, dar nesugadintus degtinės, cigarečių ir moterų, gyvenimas pastato prieš didžiulį tornadą išbandymų. Jis įsuka, ir tik spėk atsilaikyti. Siela tamsėja, nebe tokie švarūs tampame. Paskui vėl apsilalome, apgailestaujame, o dažniausiai – ne. Bastomės po pasaulį ir savo kiemą nerasdami savęs.

Kodėl kiekvienas žmogus kartoja tą patį, atrodytų, klaidų ciklą? Ar negalime tiesiog imti ir to nedaryti? Ne, negalime. Kol savo „kailiu“ nepatirsime, vis vien nepatikėsime. Žinoma, yra retų išimčių, ir visos tos išimtys susijusios su didžiule baime, mums įskiepyta vaikystėje, arba egzistencine baime. Savisaugos instinktas liepia mums vengti ugnies ir mirties. Daugelis stichijų – ir gamtos, ir gyvenimo – susiję su šiomis dviem jėgomis. Moterys – tai ugnis ir mirtis: ugnies saldysybė, aistros slaptis, o mirtis

– ji visada šalia. Du skirtingi moters veidai: gyvos ir spindinčios, mirusios ir pamėkliškos. Ar tai buvo tas pats žmogus? Ar žmogus? Klaiku, bet negaliu atsakyti. Mano atsakymas liko išverktas ir palaidotas pusnyje šaltą ir girtą žiemą.

O visgi Naujieji metai, Broli, yra labai gerai. Tai iliuzijų dužimo metas. Mes nusiteikiame pozityviai, kad „dabar jau viskas bus kitaip“, ir tai padeda mums išgyventi. Tačiau jei slapčia nežinotume, kad sau žiauriai meluojame (niekas nesikeičia ir nesikeis – gyvenimas eina savo žingsniu, kartais per greitai), prasmės gyventi nebebūtų.

Melagiai ir teisuoliai, štai kas mes esame. Vienu metu ant mūsų pečių tupi ir gerieji, ir blogieji angelai. Ką jie ten šneka? Dažnai negirdžiu, bet žinau tikrai: jie nepanašūs į paukščius, ir kalba jų labai švelni (ypač tų, kurie blogieji, – jie juk viliojajai). O gerieji angelai paprastai pasirodo kaip pikti demonai, kad mus išgąsdintų ir „atvestų į protą“. Tik egzistencinės baimės apimtas žmogus atsiklaups prieš Kūrėją ir jį pagarbins. Kol išmokstama mechaninio dievobaimingumo, kai kuriems reikia metų, kitiems – vieno karto. Nuolankumas gimdo vidinį suvokimą: „nusižemindamas“ prieš Dievą tu kaip tik pakyli savo viduje. Taip tik parodai kūnui, kur jo vieta – žemiau, po siela.

Gerų mums metų, Broliuk, smagiai pamedžiosime dar. O mano traukinys greit išvyksta, poilsis ir naujametinis šventimas baiginėjasi. Laikas miegoti. Kaip sakydavo kažkokia anonimė bobutė – myžt, poteriaut ir gult.

Kitądien vėl riedėsime ilguoju maršrutu. Mūsų kelias netrumpas. Pervaziuosime visą didžiąją šalį, kol pamatysime Baltąjį kalną. Nėra kur skubėti – pakeliui turime daug ką apmąstyti. Telepatinis labanakt.

**

Nors šiandien buvo pirmoji Naujųjų metų diena, visai neturiu noro prisiminti praeitį, apmąstyti nuveiktus darbus ir pan. Kita vertus, noriu pašnekėti apie kažką panašaus, tik ne taip tiesmukai. Apie vaistus ir nuodus.

Vaistas ir nuodas niekuo nesiskiria. Kalbant ir apie vaistus kūnui, ir apie dvasinius vaistus. Kas vieną gydo – kitą su-sargdina. Kaip visuomet, keliaudamas pasiimu daug vaistų. Toks jau mano savisaugos instinktas. Gyvenu sveikai, o štai išsiruošus į (kad ir neilgą) kelionę atrodo, kad suplauks visos pasaulio ligos, kurioms būtinai reikės po ranka turėti vaistų, ir jau tikrai niekas jų neduos. Keista ir juokinga, Broli. Kai buvau išsiruošęs į tolimą, egzotišką šalį, mano vaistų dėžutė tikrai darė įspūdį. Tačiau peršalus nė vieni vaistai nepadėjo. Kodėl, vienas Dievas težino – juk tai nebuvo blogi vaistai. Vietinis žmogus nuoširdžiai ir operatyviai nuvežė mane į ligoninę, pas budintį gydytoją. Šis apžiūrėjo, nesu-prantama kalba kažką užrašė, ir jau netrukus mano bičiulis iš vais-tinės atgabeno tai, ko reikia. Tą patį vakarą jaučiausi daug geriau, netrukus pasveikau. Ar tai reiškia, kad manieji vaistai buvo nuodai, o egzotiškieji – tikri vaistai? Nemanau. Daug ko nesuprantu, bet čia akivaizdžiai suveikė stebuklo fenomenas. Tūkstančio ir vieno stebuklo šalyje turbūt ir ryžio grūdelis atrodo stebuklingas, o štai „savas, naminis“ skanumynas atsibodęs ir juo nebetikima.

Nuo šio gyvenimiško pavyzdžio norėčiau pereiti prie gilesnių dalykų. Tarkim, mes sergame dvasine „liga“. Turiu galvoje, sakykime, įsimylėjimą. Tai stiprus prisirišimas su haliucinacijomis, neva be kažko negalėsi taip gerai gyventi, kaip norėtusi. Iš esmės tai negalėjimas susitaikyti su savo fantazijos vaisiais. Sunkus atvejis, bet pagydomas. Ypač kai po kažkiek laiko pagalvoji:

gyvenau iki tol, gyvenu po to, ir ką? Argi kas nors pasikeitė? Ta moteris, kurią buvau įsimylėjęs, manęs visai nebedomina, kaip ir tada, kai jos nepažinojau. Taigi, kurioje mūsų kelionės per gyvenimą dėželėje yra tas įsimylėjimas? Ar tai buvo nuodas, ar vaistas? Ir taip, ir ne. Kadangi viskas kinta ir nieko nėra pastovesnio už kismą, tuo metu ji buvo vaistas nuo kito nuodo / vaisto, vėliau jos kaip vaisto galiojimo laikas baigėsi ir ji tapo nuodu.

Ir taip, Broli, turiu pripažinti, bus visada. Kad ir kiek stengtumės surasti vaistą nuo visų savo gyvenimo bėdų ir nesėkmių, jo niekada nebus. Išgydę kairįjį šoną, pajusime maudimą dešiniajame, ir taip toliau. Kodėl? Ar žmogus toks netobulas? O gal jam išvis nereikia tų vaistų / nuodų?

Būčiau pernelyg naivus, jei sakyčiau, kad žmogus gimsta tobulas ir jam nieko nereikia, kad išgyventų šį gyvenimą sveikai visomis to žodžio prasmėmis. Teoriškai taip būti turėtų, juk žmogus sukurtas *pagal* Dievo paveikslą. Tačiau įsiklausyk, Broli, į žodžio reikšmę: *pagal*. Tai nereiškia, kad žmogus 100 proc. atitinka Dievo tobulumą. Taip, mumyse daug Dievo, kaip ir vandens. Mes turime smegenų ir mums gyvenimą trumpina nervų sistema, be kurios negalėtume gyventi. Taip, mes, žmonės, esame paradokasai – mylime ir nekenčiame vienu metu, o vėliau metame viską ir užkasame po abejingumo velėna.

Bet juk Dievas irgi yra toks! Jis – paradoksalus, Jis – nenusakomas žodžiais, Jis – vaistas ir nuodas, ir tik išminčius (dvasios alchemikas) žino, kiek, kaip ir kada reikia bendrauti su Dievu. Melstis per daug nėra blogai, tačiau viskam reikalinga harmonija. Žmogus turi būti nuoširdus su savimi, ir tik tada jis pažins pasaulį ir prisilies prie Nepažįstamojo, *pagal* kurio paveikslą buvo sukurtas. Žmogus – tarsi nuodas, sukurtas *pagal* vaisto modelį. Žmogus – galingas ginklas, galintis sunaikinti milijonus, tačiau kartais,

kai niekas, išskyrus Dievą, nemato, tyliai verkiantis dėl kokio mažmožio.

Tokie mes visi. Mirtingieji.

**

Kartais ilgoje kelionėje taip gera stabtelėti, nemąstyti, pasisemti išminties. Nusprendžiau tai padaryti iš legendų. Mane sužavėjo indėnų mitai, apie kuriuos žinome tiek mažai.

Štai kad ir Arizonos gyventojai, kurių yra likę ne tiek jau ir mažai. Hopių tautelė, kaip ir gerokai nuo jų nutolę majai, sako, kad mes gyvename „ketvirtajame pasaulyje“, kuris, atėjus ciklo pabaigai (be abejo, garsiajai datai 2012-ųjų gruodį), pasikeis į penktąjį. Beje, actekai mano tą patį, tik kalba apie penktojo ir šeštojo pasaulių pasikeitimą. kažkas, atrodo, bus apsiskaičiavęs!

Visgi pranašystės, kuriose yra cikliškumas, gąsdina arba juokina mažiau. Nežinia, kiek teisūs hopiai, majai, actekai ir kitos indėnų gentys. Įdomus kitas dalykas. Hopiai sako, kad pokytis įvyks tada, kai į mūsų pasaulį ateis Pahana – dingusysis „Balta-sis Brolis“. Iš karto prisimenu musulmonų šiitų dvyliktąjį imamą Mahdi, kuris dingo 874 metais, tikima, kad greitai turėtų pasirodyti. Pahana ir Mahdi – gana panašūs pavadinimai, abiejuose – raidė „h“, abu dingo, bet turi atsirasti, o dvyliktasis imamas, palyginti su hopių indėnais, tikrai turėjo atrodyti baltaodis.

„Viskas – gamtos dovana. Būk kilnus su tuo, ką turi. Žemė – mūsų motina. Visi esame broliai“, – sako hopių išmintis. Įdomu, kad „pagonys“ indėnai hopiai, kaip ir musulmonai, krikščionys, judėjai ir kai kurių kitų religijų atstovai, tiki, jog Kūrėjas (*Taiowa*) – vienas. Nėra nei pradžios, nei pabaigos, o Kūrėjas – begalinė erdvė. *Taiowa* nebuvo „tėvas“, o greičiau „dėdė“, ku-

rio pirmasis kūrinys – sūnėnas Sotuknangas. Būtent jam patikėta transformuoti viziją į realybę, paversti begalybę baigtiniu pasauliu. Vadinas, ir pagimdyti mirtį. Sotuknangas sukūrė devynias karalystes – vieną Kūrėjui, kitą sau ir dar septynias. Iš keturių elementų – žemės, vandens, oro ir gyvybės (judėjimo) – gimė mes visi. Pirmajame pasaulyje Sotuknangas sukūrė Moterį Vorą (*Kokyang-wuti*). Ji davė pradžią žmonijai, kuri gimė keturių spalvų – juodos, raudonos, baltos, geltonos. Visos rasės gavo po skirtingą kalbą ir suvokimą, išmintį, kad ši žemė – ne jų, o jų motinos. Saulė – Kūrėjo veidas. Pirmajame pasaulyje žmonės gyveno harmonijoje su gamta ir kūrinija, jie taip pat gerai sutarė tarpusavyje. Kodėl žlugo pirmasis pasaulis? Žmonės „pamiršo“, kad kiekvienas žmogus yra ašis, pagal kurią vibruoja visatos energija. Jie nustojo gerbti Moterį Vorą ir Kūrėją. Pasaulį teko sugriauti. Sotuknangas pasirodė prieš „išrinktuosius“, kurie vis dar prisiminė Kūrėją ir jo planą, ir pasakė, kad šie išsigelbės, jei pasislėps po žeme pas Žmones Skruzdes, nes virš jos siautės ugnis.

Antrasis pasaulis buvo beveik toks pat gražus, kaip pirmasis. Visgi gyvūnai daugiau nepasitikėjo žmonėmis, gyveno atskirai. Tačiau ir čia žmonės pradėjo užmiršti Kūrėjo planą. Pasaulį vėl teko sugriauti. Išrinktuosius vėl išgelbėjo Žmonės Skruzdes. Pasaulio ašis pasislinko, atėjo ledynmetis. Po jo gimė Trečiasis pasaulis. Jame žmonių smarkiai padaugėjo. Jie sukūrė civilizaciją su dideliais miestais ir šalimis. Taip įgyvendinti Kūrėjo planą ir garbinti Jį bei Sotuknangą darėsi vis sunkiau. Žmonėms ėmė rūpėti tik jų žemiškieji reikalai. Civilizaciją Sotuknangas sugriovė – šįkart potvyniais.

Atsirado Ketvirtasis pasaulis. Jame žmonės ilgai ieškojo sau vietos, plaukiojo valtimis. Žmonės išsibarstė į skirtingas grupes ir plaukė po visą pasaulį ieškodami savo žvaigždės. Jie

keturis kartus apiplaukė pasaulį, kol galiausiai apsisusto pastoviam gyvenimui. Hopių simboliuose pavaizduotos šios kelionės. Dvasinė šerdis hopiams yra *Oraibi* kaimas, į kurį Lokio gentis atvyko iš vakarų. Kodėl hopiai pasirinko dykumą, kurioje sunku gyventi? Jie sakė: niekas iš mūsų šios žemės neatims, joje sunku gyventi. Taip ir nutiko.

Pasaulis yra geras, sako hopiai. Ir mes dėkingi, kad esame gyvi. Mes suvokiame, kad visi žmonės yra broliai. Taip pat jaučiame, kad esame susiję su visais gyvais padarais. Kas rytą, išeidamas iš namų, pažvelk į dangų, pamąstyk. Jei sutiksi kitą žmogų, pasisveikink. Laikyk protą švarų nuo blogų minčių, būk kilnus, kad ir kas nutiktų.

Tačiau pasaulis korumpuotas, miestai dideli, o sielos – menkystų. Sotuknangas tai mato. Jis žino, kad jūrų gelmėse yra daug tokių pat kadaise išdidžių, tačiau nuskandintų miestų, kuriuose išsikerojo blogis. Vieną dieną žmonės turės prisiminti tai, kad jie sukurti vieno Kūrėjo. Tada visa žmonija vėl taps broliais.

Broli, ši legenda man labai patiko. Joje daug prasmių, ji *geradūšė*, nepikto žmogaus sukurta. Ir su logika mažai prasilenkia. Taigi siunčiu tau tolimo pasaulio dalelę, kad prisimintum tai, ką visada žinojai.

*Tegul šilti dangaus vėjai
Švelniai pučia virš tavo namų.
Tegul Didžioji Dvasia
Palaimina visus, kurie į juos įeina.
Tegul tavo mokasinai
Džiugiai išvaikšto daug sniego.
Ir tegul Vaivorykštė
Visada liečia tavo petį.*

Būk palaimintas, Broli.

Guru Guru ir agāmā tirtā* (nesuprantančiųjų ironijos prašome teksto neskaityti). Vandens ėjimas

Guru Guru niekaip negalėjo negalvoti apie profesorius, kurie kuo toliau, tuo labiau jam atrodė apgailėtini. Vienas toks nurašė savo paties vadovėlį ir išleido jį kaip atskirą monografiją.

Mąstydamas plačiau, Guru Guru pagalvojo: o ar galima nurašyti savo gyvenimą, dalį jo, tą geriausiąją, ir gyventi tik ją? Ar nuodėmės atleidžiamos, išperkamos, atmeldžiamos, ištrinamos, ar amžiams lieka Kosmoso Vandenyse, Akašos Kronikose, Budos Prote, Allaho Minty?

Vandenys... Visur jie. Vienas Guru Guru draugas – taip pat išminčius (su jais jis mėgo bendrauti; išminčiai nebuvo *pasikėlę*, jiems nereikėjo tapti profesoriais, nes jie ir taip pralenkė visus profesorius savo žiniomis, išmanymu ir išmintimi) – pasiūlė apmąstyti paralelę tarp mitologinių vandenu, iš kurių sukurtas pasaulis, ir brastos iš samsaros į nirvaną perėjimą.

Profesoriai nuo išminčių skyrėsi dar ir tuo, kad nuo jų kaltinimai lašėjo kaip nuo žąsies vanduo, o išminčiai tiesiog vaikščiojo vandeniui.

Vienas Guru Guru draugas sakė: „Iš esmės didžiausi mistikai buvo pankai, kalbant *pistoletiška* (turint galvoje „The Sex Pistols“) terminologija, – šiek tiek anarchistai, o labiausiai tokie,

* *agama tirta* (arba *agama air suci* – šventojo vandens *tikėjimas*) baliečių ir javiečių kalbose įvardija vandens kultą, turint galvoje, kad तीर्थ (*tīrtha*) džainizmo religijoje reiškia brastą per upę, sakralinio apsiplovimo vietą, simbolizuoja perėjimą iš samsaros į mokšą (nirvaną). *Perėjusieji brastą* išminčiai, šventieji džainų vadinti *tīrthankarais*. Javiečių valdovas iš Balio salos Airlangga (990–1049) taip ir vadintas – „peršokęs vandenį“. Greičiausiai tai reiškė jo *ne profesorišką*, o metafizinę išmintį, akivaizdžias sąsajas su išminties vandeniui.

kuriems taip rūpi pasaulio likimas, kad dėl jo liūdėdami jie ryžtasi daryti save, idant parodytų, koks kvailas šis pasaulis.“

Profesorai, išminčiai, brastos, vanduo, pankai, galiausiai patriotais save vadinantys pikti žmonės (Guru Guru neįsivaizdavo tikro patrioto, kaip pikto žmogaus; ir jam buvo keista eilutė „lietuviams norime ir būt“ – ką gi tai galėtų reikšti: jei esi lietuvis, tai ir būsi visą gyvenimą, nors persidažyk, kaip galima norėti būti tuo, kuo jau esi?)... Tiek daug visko pastarosiomis dienomis Guru Guru gyvenime įvyko.

O juk iš tikro viskas paprasta. Ir viskas – apie brastą. Senovės Lietuvoje brastos (natūralios ar dirbtinės seklumos, skirtos perbristi upes, ežerus, pelkes) turėjo strateginę reikšmę, prie jų kūrėsi pilys, miestai. Slaptos brastos iš akmenų, žvyro ir šakų (kūlgrindos). Brasta – tai tilto pirmtakas, tik tiltas – jau modernus, postmodernus darinys, metafizika jo sumenkusi, nors Septyni *Twankstos* tiltai Guru Guru iki šiol nedavė ramybės.

Guru Guru nujautė, kad su brasta gali būti susijusi metafizinė žmogžudystė. Tačiau ką tai reiškę, galėjo žinoti tik Dravenis. Jis visada žinojo, kad nieko nežino, vadinasi, juo galima buvo pasitikėti.

Tada vėl atėjo laiškas. Prieš pat kelionę pas Dravenį. Ir šįkart laiškas visai nedžiugino. Jį puošė *baisiausias* pasaulyje simbolis – svastika.

Anapilio šešėlis. Mirtinas ėjimas

Guru Guru, įbridęs į prieblandos zoną, pateko tiesiai į sapnų ir vizijų sezoną, kuris prasideda vėlų rudenį, kai nepaliauja

lyti ir žemė pavirsta pelkėtu purvu. Sušlampa kopų smėlis. Sustoja visi smėlio laikrodžiai, o aprūdijusios ciferblatų rodyklės sukasi atgal. Nulūžta kompiuteriai, atsikerta mobilieji telefonai. Tik radijas nesiliauja pranešėti laiką. Dingsta žinios, reportažai, analitinės laidos, neskamba muzika – tik pavargęs diktoriaus (o gal diktatoriaus?) balsas monotoniškai informuoja: šešios valandos ir šešios minutės, šešios valandos ir septynios minutės ir t. t. Iki pat žiemos miega eteris ir pabunda tik tada, kai atskrenda baltos snaigės. Ant „Akropolio“ ledo vėl šoka puošnios gulgės ir betono giriose staugia geležiniai vilkai.

Tuo metu atostogauja ekstrasensai, šamanai, burtininkai ir žolininkai. Dirba tik pragaro paštas. Juodasis laiškanėšys į Guru Guru pašto dėžutę įmetė laišką. Nebuvo jokio teksto. Tik juodu, storu žymikliu nupiešta hitlerinė svastika. Ši teplionė buvo bjaurus pasityčiojimas iš šventos Budos svastikos, sakralios Žalčio pynės, baltų apeiginio simbolio, Švaistiko ženklo. Guru Guru pasijuto skaudžiai įžeistas. Ir ne tik... Draveniui atsitiko nelaimė. Reikia skubėti.

Guru Guru ant rašomojo stalo pamatė senovinę špagą ir laiškėlį, parašytą žąsies plunksna: „Tai legendinė D’Artanjano špaga. Su šiuo ginklu nugalėsi net ir velnią. Tavo vaikystės draugas – Aleksandras Diuma.“ Dvikova neišvengiama. Žiurkius metė iššūkį ir bus nubaustas.

Kietai suspaudęs aštrios rapyros rankeną, Juodasis laiškanėšys imponantiškai įžengė į šamano Arvydo namelį. Demonui kelią užtvėrė Guru Guru. Dvikova tapo neišvengiama, būtina, netgi sportiška ir patraukli. Dravenis tapo sekundantu, o šamanas Arvydas ir Giedrė – istorinio įvykio liudininkais. Palubėje kabojo erdvinė laiko kilpa. Svetainę prisotino Ragnaroko, Kurukšetros ir Armagedono batalijų aidai. Galbūt planetos likimas atsidūrė Guru

Guru rankose? O gal ir ne...

Tik dabar Guru Guru suprato, kad visai neatsitiktinai – jis net dvejus metus lankė fechtavimo treniruotes „Dinamo“ klube ir įgudo valdyti špagą. Juodasis laiškanešys manieringai nusilenkė ir grėsmingai sustingo kovos poza. Pirmas Žiurkiaus kirtis buvo baisus. Iš Guru Guru rankų vos neiškrito neįveikiama D’Artanjanio špagą, bet demono smūgis buvo atmuštas.

– Po velnių! – piktai nusikeikė Juodasis laiškanešys.

Atrėmęs velnišką ataką, Guru Guru smogė dvigubą apgaulingą kirtį. Špaga įsmigo tiesiai demonui į krūtinę. Graudžiai suvaitojęs, Žiurkius teatrališkai suklupo, susvyravo ir nuvirto ant nugaros. Pagal dvikovos kanoną šamanas skubiai pribėgo prie Žiurkiaus, norėdamas suteikti pirmąją medicininę pagalbą. Tai buvo didžiulė dėdės Arvydo klaida. Juodasis laiškanešys klastingai dūrė šamanui tiesiai į širdį.

Svetainę užliejo tvirta tamsa. Guru Guru kūnas sustingo. Jis išgirdo, kaip gailiai verkia Giedrė ir prakeiksmas svaidosi Dravenis. kažkas (Žiurkius! Kas gi daugiau?) kumščiu trenkė Guru Guru į nugarą ir nubloškė prie durų. Sulinkęs iš skausmo jis pagaliau išslinko į lauką ir pamatė ilgą laidotuvių procesiją. Minioje Guru Guru pastebėjo Dravenį, Giedrę ir gyvą šamaną Arvydą.

– Draveni, kas mirė? Ką laidojate? – pasiteiravo Guru Guru.

– Dvikovoje žuvo Guru Guru, – paaiškino Dravenis, – aš laidoju savo geriausią draugą.

– Ar aš galiu dalyvauti savo laidotuvėse? – paklausė apstulbęs Guru Guru.

– Taip, žinoma, – vos pastebimai šyptelėjo šamanas.

Guru Guru mirtis. Meilės ir mirties ėjimas.

Tamsa. Aušra. Gyvenimas

Guru Guru skendėjo visiškoje tamsoje. Tai buvo vienintelis dalykas, kurį jis kol kas suvokė. Paprastai filmuose panašiais atvejais herojus klausia savęs, ar tik nėra miręs arba panašios nesąmonės. Guru Guru neklausė savęs nieko. Jis tik bandė suvokti, ką jaučia, ką mato, ką užuodžia, ką gali (ir kiek gali) paliesti, kitaip tariant, nusprendė pasidomėti savo jutimais – pirmiausia penkiais.

Jautė Guru Guru tamsą. Matė tamsą. Užuodė tamsą. Paliesti nebuvo ko, jis tartum buvo beorėje erdvėje, arba daiktai buvo gerokai nutolę už jo (tačiau Guru Guru suvokė gulįs ant kažko nei labai kieto, nei labai minkšto – ir tai tikrai nebuvo vanduo). Visi įmanomi jutimai sakė – esi tamsoje.

Guru Guru šeštasis pojūtis lyg tyčia tylėjo, matyt, kažkur kamputyje tyliai kikendamas.

Vadinasi, nesu miręs. Jei visur tamsa, o aš galiu apie ją mąstyti, *cogito ergo sum*.

Guru Guru pasimuistė, pagrindas po nugarą savo faktūros nepakeitė, tačiau kiek sulingavo, o už tamsos (negalėjo gi ji būti begalinė) pasigirdo lyg ir vandens teliūškavimas.

Oho, kiek informacijos, sukosi kaip vilkelis įtemptos Guru Guru smegenys. „Esu nemiręs, bet ir nežinia, ar gyvas, galbūt kur nors ant vandens kažkokioje didelėje talpoje.“

Tolesnis muistymasis rezultatų nedavė. Niekas neki-to, tik tariamas vandens teliūškavimas pasirodė esąs tikras vandens teliūškavimas arba labai mikli apgaulė, jo imitacija.

Tada Guru Guru pasijuto labai pavargęs. Tamsa ir ramino, ir slėgė, kaip ir vanduo. Jis prisnūdo.

Sapnuose Guru Guru regėjo štai ką: pirmosios kaž-

kieno nakties paklodę, kalnus, traukinį, kompiuterį, ąžuolinį stalą, dideles gražias moters akis, *ryžq* didelį katiną, cigaretę. Buvo ir daugiau daiktų, tačiau jų Guru Guru nesugebėjo įsiminti. Tačiau jis juto, kad šis sapnas jam labai svarbus, ko gero, tam tikras *rite de passage*, tik kur link vedantis?

Didelių akių savininkė kažką kalbėjo telefonu nelietuviškai. Gal itališkai, gal rusiškai, buvo sunku suvokti, – sapne visa erdvė buvo labai klampi, kiekvienas garsas sklido tartum per vandens širmą.

Guru Guru bandė paklausti kažko, bet vos žiojosi kažką sakyti, lūpos pasidarė siaubingai sunkios, tad šios idėjos atsisakė.

Tuomet prieš akis iškilo nuostabiai gražios jaunos moters paveikslas. Vėl tas pats ąžuolinis stolas. Ji – pusnuogė, prie kompiuterio, tikriausiai kažką dirbanti, nes veidas – labai gražus, nors ir liūdnas, – buvo susikaupęs. Katinas ištikimai susirangęs tupėjo netoliese. Guru Guru stebėjo šią moterį ir žavėjosi ja kuo toliau, tuo labiau. Užsinorėjo keisto dalyko – pasiimti šį sapną tarsi failą, *užsiseivinti* jį ir perkelti į savo gyvenimą. Prieš akis išniro tartum kompiuteris, jis ir atliko panorėtą veiksmą. „Nieko sau vaizduotė“, – juokais savimi nusistebėjo Guru Guru.

Failas atsidūrė jo gyvenime. Visi matyti vaizdiniai dingę, palikdami malonų švelnių salsvų kvėpalų aromatą ir aiškiai tariamą frazę: „Labas...“

Tai buvo Mylintis balsas. Tai buvo Jos balsas.

Guru Guru pagalvojo: o vis dėlto gaila, kad turbūt miriau.

Ir tuomet daiktas, kuriame jis buvo, į kažką atsitrenkė, Guru Guru nuo nemenko smūgio išbudo, galvą skaudėjo kaip pagirių metu. Greičiausiai nuo deguonies trūkumo – viduje buvo tvankoka.

Pamatęs plyšelį, pro kurį švietė vienintelė žvaigždė, Guru Guru ištiesė ranką ir gana lengvai suprato, kad jį dengia į brezentą panaši medžiaga. Nustūmęs ją atsikėlė. Guru Guru, pasirodo, atsidūrė valtyje. Nei kaip, nei kur tiksliai buvo valtis, nei kodėl jis čia, nesuprato, bet tai jau nebuvo sapnas.

Guru Guru išlipo į krantą. Aušo. Saulė pasisveikino su juo. „*Sūrya namaskar*, mano Valdove“, – nusilenkė Guru Guru.

„Sveikas atvykęs“, – pasigirdo pažįstamas vyriškas balsas, netrukus Guru Guru pamatė ir gerai pažįstamą linksmai nusiteikusio Dravenio veidą.

„Ar gerai miegojai?“ – paklausė Dravenis.

„Kuo puikiausiai“, – į detales nesileido Guru Guru.

Jam reikėjo kiek laiko, kad susivoktų, kas įvyko, nors nujautė, kad praeitas kažkoks labai svarbus etapas. Nieko, laiko yra, dar pasikalbės su Draveniu apie viską.

Ir abu be žodžių nuėjo palei vandenį.

Guru Guru ir Rubiko kubas. Interliudija

Klausydamasis Eriko Satie muzikos, jos pakerėtas Guru Guru netikėtai prisiminė Rubiko kubą. Kadaisė susukdavo jį neįtikėtinu greičiu, net savotiškas čempionas buvo. O dabar neprišimena nieko.

Taip ir su gyvenimu. Atrodo, viskas juk čia ir dabar visada, amžinai, o kur, kur visa tai?

Tokia melancholija greičiausiai buvo E. Satie muzikos magijos pasekmė. O gal Guru Guru tiesiog nelabai žinojo, ką jam toliau daryti? Gyvenime atsirado kryžkelė. Ne ta, kai kažkas

blogai ar reikia rinktis iš dviejų blogybių mažesnę. Tiesiog nuojauta, kad viskas keičiasi pašėlusiu greičiu, pianino klavišai groja nepriliesti niekieno rankų, Rubiko kubas it pašėlęs sukasi pats, o padaryti nieko negali.

„Nei melskis, nei medituok, nei ant kelių klūpok“, – maždaug taip savo būseną bandė žodžiais išreikšti Guru Guru, kurio veide atsirado susirūpinimo raukšlėlės. Paprastai jis nesiraukydavo, nors ir nebuvo linksmuolis.

Ar kiekvienas atsakymas turi klausimą?

Ar kiekvienam klausimui būtinas atsakymas?

Kaip dažnai susitinka klausimas su atsakymu ir ką jie pas-
kui veikia?

Très perdu *.

Abejonės. Arbatos ėjimas

Dravenis ir Guru Guru pietavo kinų restorane.

– Draveni, ar tu žinai, kad Meistras arbatą geria kitaip nei profanas? – paklausė Guru Guru.

– Juos skiria neįveikiamas, gilus kanjonas, – patvirtino Dravenis.

– Ar Dievą ir žmogų skiria praraja? – smogė Guru Guru.

Dravenis lubose ieškojo žvaigždžių ir laukė, kada iš-

* *Visiškai sutrikęs* (viena Eriko Satie frazių, kurias jis mėgdavo rašyti prie savo kūrinų).

tuštės galva ir jis išdrįs leptelėti kokią nors kvailystę.

– Ar Dievas geria arbatą? – neatlyžo Guru Guru.

– Manau, kad geria... – nusprendė Dravenis. – Pažvelk, kiek pasaulyje kančios...

– Tai pirmoji taurioji tiesa, – patvirtino Guru Guru.

Dravenis norėjo išvardinti dar tris tauriąsias tiesas, bet nedrįso. Guru Guru jas žinojo. Guru Guru samprotavimų logika buvo kietesnė už plieną, bet jis žavėjosi absurdu ir paradoksaus, matyt, todėl mėgo su Draveniu diskutuoti.

– Mintys – tai eterio bangos. Minčių audra gali nuo žemės paviršiaus nušluoti valstybes ir miestus. Viską. Meistras turi sukurti minkštą vėją, – įspėjo Guru Guru.

– Nereikia bijoti audringų minčių, – prieštaravo Dravenis. – Iki ešafoto pakyls – išretėjęs takas ir oro duobės, todėl tiesos ieškotojas drąsus. Jo galva apvali, sferinė. Panaši į oro balioną. Mąstytojas skrenda...

Guru Guru patiko pokalbio viržas ir jis paragino:

– Draveni, nesustok...

– Žmonės kaltina Dievą, bet visos pasaulio nelaimės atsitinka todėl, kad žmonės neturi laiko arbatai ir atsigėrę sintetinio alaus atrajoja politines nesąmones, – tęsė Dravenis.

– Pasiilgę aukštikalnių šalčio, jie renovuoja svyrančias sienas ir trokšta būti saugūs, šilti, – pritarė Guru Guru.

– Pasiilgę miškų, žmonės ant nugarų tatuiruoja atominius grybus. Pamišta, kad po branduolinės atakos sudegs skambūs TV šoumenų baritonai ir išcentrinė progreso banga visus nublokš tiesiai į pitekantrų urvus, – aiškino Dravenis.

– Prie kruvinų altorių atžirglios mėšėdžiai dinozaurai ir paaukos medinius dievadirbius sliekams, – nusijuokė Guru Guru.

– Melodingai, skudučių rauda švilps bambukas. Bal-

tais pūkais pravirks geltonos pienės, nešdamos taiką nenukirstiems kelmams, – neprieštaravo Dravenis.

– Neatskris žali ateiviai. Ir niekam nepavyks suskaldyti uolų ir pastatyti piramidžių, – apgailestavo Guru Guru.

– Sukreivinti lietaus lašai prabadys aborigenų akis ir jų žvilgsniai taps skaidrūs. Akmeniniame ekrane šoks prieštvaničiai gyvūnai. Kulinarinių gudrybių nesužaloti veidai lengvai nupieš astronautų skafandrus, – pranašavo Dravenis.

Pagaliau Guru Guru nutraukė keistą diskusiją:

– Užteks skrajoti padebesiais, metas sugrįžti į arbatinę.

Bet ant sienos kabantis televizorius nepanoro užsičiaupti. Guru Guru sienoje pamatė *rozetę* ir nepastebimai ištraukė šakutę. Dingo garsas ir vaizdas. Liko tik pasaulis. Tikras. Nesume luotas.

– Žiniasklaidoje viešpatauja kosmetikos parduotuvės. Jos galanda atšipusius smegenis ir gazuotu vandeniu gaivina jaunystės griuvėsius, – pritarė Dravenis

– Politikai iki paskutinio varžtelio išardo genetiškai modifikuotas picas, kad lengviau būtų galima praryti į gabalus sukapotą asfaltą... – liūdnei pridūrė Guru Guru.

Padavėja atnešė arbatos. Draugai nutilo.

48 ėjimas. Testas

– Trys šimtai dvidešimt. Tiek puslapių yra šioje knygoje. Kitoje knygoje – du šimtai keturiasdešimt puslapių. Kiekviena knyga turi tam tikrą puslapių skaičių. Skaičiuotė neišvengiama. Ar galima parašyti knygą, kurioje nebūtų nė vieno puslapio? – pa-

klausė Guru Guru.

– Tai panašu į eilių rašymą ant sniego, ant pakrantės smėlio... – atsakė Dravenis.

– Ar kalbėtojas skaičiuoja savo žodžius? – paklausė Guru Guru.

– Supratau, reikia ne klausyti, bet skaičiuoti oratoriaus žodžius... – sukľuso Dravenis

– Kalbėjimo tematika bevertė. Emocijos – bejėgės. Išprusimas neturi jokios reikšmės... Ir jeigu bus pasakytas pirminis žodžių skaičius, šis žmogus – ne melagis, ne pažadukas, jį galima rinkti į Seimą... – aiškino Guru Guru.

– Aš sužavėtas, suvažinėtas, gatavas! – džiūgavo Dravenis.

– Kiek aš pasakiau žodžių? – paklausė Guru Guru.

– Nė vieno...

– Kodėl? – šyptelėjo Guru Guru.

– Todėl, kad tu samprotaudamas jau peržengei 48 Merseno skaičių, – atkirto Dravenis.

Guru Guru patiko atsakymas, bet jis nuslėpė šį faktą. Ir kodėl?

Žaltvykslė. 1983 ėjimas

Žaltvykslė – tai šventa sidabrinų pelkių ugnis, vaiduoklių palaiminta šviesa, vandens žvakė, valdovo Žalčio mylima dukrelė, laumių draugė ir pagalbininkė, mistikų gidė, lobių ieškotojų vedlė, haliucinogeninių grybų deivė, jonvabalių valdovė ir, be abejo, melioratorių žudikė. Guru Guru galėjo pratęsti Žaltvykslės

biografiją ir nuopelnus, bet nutarė patylėti. Žaltvykslė gerbia saugančius paslaptį ir pražudo plepius.

Maži, kuklūs, trumpi Žaltvykslės žingsneliai. Didelis, nepastebimas greitis. Neapibrėžtas magišku ratu. Neapribotas jokia kryptimi. Guru Guru žinojo, kad pavojinga be atodairos bėgti į lekiančias šviesas. Bet ir negalima pelkėje sustoti ar paniškai sustingti. Žaltvykslė greitesnė už baimę.

Pelkėse auga vešli, užburta žolė. Daug dilgėlių ir grybų. Galima užkąsti, išsivirti arbatos. Pailsėti ir kantriai laukti Žaltvykslės audiencijos, iškilmingo priėmimo. Kur dingo Dravenio *Chrysler*? Turbūt paskendo pelkėje. Vargšas Dravenis, jo gyvenimas buvo panašus į atsarginį automobilio ratą, kurio, net ir pasibaigus galiojimo terminui, negalima išmesti. Dravenis netiko net laidotuvėms. Jis turėjo ištirpti rūke. Matyt, todėl paskutines dienas Dravenis nutarė praleisti pelkėje ir ieškoti Žaltvykslės.

– Reikia surasti Dravenį, – tyliai pratarė Guru Guru.

Balų šalis tiesė kelius į miglą. Pelkė – tai debesų oro uostas. Čia iš tolimų planetų atvyksta raukšlėti grybai. Jie atsiveža mėtinius veidrodžius, kad rūkas galėtų pažinti savo tikrąją prigimtį. Galbūt mieste, šviesioje studijoje bedievis postmodernistas piešia šventus paveikslus ir svaiginasi aliejiniais dažais, bet čia, pagoniškoje pelkėje, Guru Guru džiaugėsi santūriomis, pastelinėmis spalvomis ir neabejojo, kad jo smegenų vingius aria žalvariniai išminties plūgai. Pelkėse ramu – nėra nei pramonės, nei žemės ūkio. Tik mediniai karklų malūnai mala akustines durpes ir kepa duoną, o ilgakojės gervės balose raugina svaigų alų svečiams.

Pelkėje galima pasukti vėją į kitą pusę, kad ant nugaros užaugtų sparnai ir po sunkia velėna nebeliktų vietos skeletui. Guru Guru brido žolė ir mąstė. Staiga Guru Guru pamatė Dravenį, kuris vadovavo kelmų brigadai. Girių veteranai iš pelkės traukė au-

tomobilį. Pagaliau tvirtos kelmų šaknys iš dumblo išvilko *Chrysler*.

Automobilis buvo žolėtas, aplamdytas, bet sveikas.

– Vargu ar pavyks užvesti variklį, – sunkiai atsiduso

Dravenis.

Staiga prie automobilio pribėgo Žaltvykslė. *Chrysler* suspindo elektrine neono šviesa. Po akimirksnio Žaltvykslė šoktelėjo ant kupsto.

– Ačiū, – padėkojo Dravenis.

Automobilis blizgėjo it naujas. Dabar jau galima grįžti namo.

Išvydęs gyvą Žaltvykslę, Guru Guru prisiminė, kad sunkiuose miestuose verkia dinozaurų griaučiai, o neišskleisti skėčiai nuolankiai dėkoja lietui. Maištauja troleibusai ir šaligatviai. Kiauri batai spardo balas. Kaminai ryja stogus ir graužia saldžias čerpes. Tik atviri kanalizacijos šuliniai vis dar saugo elektros lemputes, bet mieste visuomet tamsu.

Guru Guru ir paslaptingi ženklai. 11:11ėjimas

Guru Guru iš vidaus degė ugnimi, kokią kadais aprašė išminčiai ir apie ją pakartotinai kalbėjo kiti išminčiai. Jis regėjo paskutinius savo gyvenimo momentus, kaip viskas baiginėjasi, prieš akis bėgo vaizdų gijos, pirmasis tetris, Rubiko kubas, Ji, miškas, piramidės, sniegynai, lūšnynai, dykuma...

Guru Guru netikėjo ženklais. Jis juos regėjo.

Guru Guru nematė savo likimo. Jis jį žinojo.

Dabar – vienas svarbiausių etapų jo gyvenime. Paslaptingi ženklai ir vėl atėjo, kažką pašnibždėjo.

Guru Guru suprato – laikas į kelionę. Ten, kur jis seniai laukiamas, kur Tėvynė, kur pasiners į gelmę ir išnirs jau numetęs senąją odą.

Guru Guru po truputį virto reptilija. Čiodo meditacijoje kapojo daugybę vis ataugančių jos galvų, tačiau suvokė, kad tai beprasmiška, nes tėra vienas Žaltys, vienas Vanduo, vienas Dievas, vienas kažkas, kas neapsakoma žodžiais.

Guru Guru nežinojo, kuo baigsis ši kelionė, bet kad ji bus svarbi, jis neabejojo.

„Labai pavargau. Tad laikas į vandenį. Iš jo visi atėjom“, – Guru Guru, ištaręs šiuos žodžius, SMS žinute juos surinko ir išsiuntė į Dravenio mobilųjį.

„Girtas?“ – netrukus gavo atsakymą.

„Nebent gira“, – pajuokavo Guru Guru, ir tai buvo tiesa. Tačiau Dravenio nerimas nesiliovė.

„Kas nutiko, bro!“

„Nutiko. Laikas. Jei ką, neminėk bloguoju, o greičiausiai jau greitai susitiksim, tik visai kitokie, transformavęsi, nušvitę, vadink, kaip tik nori. Man laikas, laikas...“ – kartojo vieną žodį SMS žinutėje Guru Guru, kol pavargo rašyti.

Jis pavargo. Gyvenimas išgrynino spalvas. Liko tik meilė Jai ir džiaugsmas, kad pagaliau susitiks su Tuo, su kuo lemta susitikti.

Holistinis Guru Guru teatras. 1926 ėjimas

Scenoje prarandamas kalbėjimo greitis. Statiškas veiksmas sulėtina žodžius. Bevertės pauzės išduria dekoracijoms

akis. Prožektoriai mikliai keičia spalvotus filtrus. Viešpatauja ryški lingvistinė spalva. Daugiasluoksnė fanera stebi salę. Parteryje triukšmauja uodai.

Veltui išdalinti žodžiai teršia orą. Kvėpuoti sunku. Žiūrovams reikia kraujo. Atrakcijos. Mirčių. Bet aktoriai lieka gyvi, nes niekas nenori garbingai užgesti, kol dar dega aksominė rampos šviesa. Galbūt todėl tuštėja teatrai. Artistai nepakelia Anapilio vienatvės. Tuščios salės neteikia vilčių užsidirbti. Tik prisidirbti.

Skandalai netenka prasmės. Atstumia maži pinigai. Neįkvepia variokai. Į kanalizacijos šulinius rieda apskriti centai. Jeigu scenoje viešpatautų tikra, nesuvaidinta mirtis, būtų išparduoti visi bilietai. Estetiška žiūrėti, kaip scenoje miršta tinkamai paruoštas artistas, kaip magistras ar bakalauras praranda didžiausią turtą – gyvybę.

Trapūs grožio kontūrai. Meno akademija drąsiai ruošia specialistus. Visi bus įdarbinti. Niekas beviltiškai nemindžios ilgų darbo biržos koridorių.

Mecenatas Žiurkius finansavo spektaklį. Guru Guru tapo siaubo režisieriumi, o Dravenis – scenos žvaigžde. Dravenį pasiekė antroji įkvėpimo banga, kai juodas filantropo Žiurkiaus šešėlis uždengė pliką viršugalvį.

Pražūtis šleifas išardė debesų tiltus ir į kaukolės duobes nuvirto oro pilys. Neliko vietos svajonėms. Tamprūs scenarijus lynai nutįso į tikrą mirtį. Augo įtampa. Dravenio gyslomis tekėjo elektros srovė, o rankose švietė nepajungta elektros lempučių. Neliko jokio atokvėpio. Arbatos pertraukėlės buvo panaikintos. Amžina repeticija. Iki pat žūties.

Mecenatas Žiurkius parašė trumpą scenarijų. Tik šeši žodžiai. Dravenio šokis ir mirtis elektros kėdėje. Beje, taip vadinosi ir spektaklis.

Biologinė, cheminė, socialinė, mentalinė idėja... Priešingybė, sistema, procesai, reiškiniai... Požiūriai, chaosas, mokslas... Kryptis, interpretacija, elementai... Įranga, veikimo principas, paskirtis...

Dravenis trypė klibančias parketo lenteles ir staugė. Plojo dėkingi žiūrovai. Girtas bosas rėkė – bravo! Šaunu! Nutįso ilgos skalbinių virvės. Dravenis šlapiais skudurais lopė pakartą dangų.

Sausi fasadų veidai, palinkusios tvoros, apgauti kaštonai. Palangėse drebėjo fikusių kaulai, pamerkti į šlapių skiedrų vazonus. Sukapota žemė. Ne žemė. Plastmasė. Greiti lėktuvų sparnai pakeičia vaišių stalus. Šokiui nereikia nei duonos, nei degtinės. Greitiems scenos judesiams atrenkami idiotai. Taurūs Dostojevskio herojai. Atgailos pranašai. Savigraužos. Mulčiai.

Režisierius Guru Guru tikrai netroško Dravenio mirties. Ir kiek dar Dravenis galės šokti? Tuojau kris į elektros kėdę. Ir pradės nuo lubų byrėti pinigai. Guru Guru nutarė pakeisti scenarijų visuotiniu tvanu, o mirtį – impregnuota ugniagesių žarna.

– Tegul aptakūs debesys paspringsta lietumi ir vandeniui kosėja dangus! – sušuko Guru Guru.

Guru Guru svajojo būti ugniagesiu. Įkvėpė blizgantis vario šalmas. Aišku, vaikystėje. Dabar Guru Guru norėjo pribaugti, nugalabyti, pasiūsti į pragarą prakeiktą Žiurkių.

Dravenis vis dar šoko, bet silpo breiko judesiai. Artėjo elektros kėdė. Žiurkius džiugiai trynė rankas ir persistengė. Tiesiai į kipšo krūtinę smogė stiprus statinis krūvis. Trenkė žaibas ir ant scenos nukrito velnio iltis. Atšokęs rikošetu, dantis atsitrenkė į elektros kėdę. Užsidegė egzekucijos staklės.

Negalima gaminti net ir paprastų kėdžių. Reikia sėdėti ant kilimo sukryžiavus kojas. Nereikia austi kilimų, reikia sėdėti

ant žolės. Reikia stebėti vabalus, drugelius ir negalvoti apie mirtį. Medituoti? Nebūtinai.

– Šiandieną svirplių koncertas! – sušuko Dravenis. – Aš – teisėjas Linčas! Aš išteisinu save!

Bet publika nepanoro taikos. Šį vakarą užkietėję teatralai nutarė nugalaboti Dravenį. Patys. Be jokio scenarijaus. Ant scenos. Be jokio ginklo. Dravenis turėjo būti suspardytas. Mirtinai.

Snobų minioje Guru Guru pastebėjo Laisvūną. Gangsteris buvo ginkluotas deimantais inkrustuotu platinos kaste-
tu. Taurus ginklas. Niekingas padaras. Dvikova. Antras neplanuo-
tas veiksmas. Žiūrovai ploja. Dar ne viskas prarasta. Teatras gyvas. Atradimais. Praradimais. Pinigais.

Scenoje – gangsteris Laisvūnas ir poetas Dravenis. Šešėlinis verslas ir nedarbas. Kičas ir menas. Jei kraujo nėra – nėra žiūrovų. Ir viskas pabodę. Ir tortai prarado saldumą, o parakas kve-
pia vanile... Nereikia kovos. Reikia beprotybės.

Laisvūnas jau du kartus buvo nudėjęs Dravenį. Dabar padovanojo prabangų kastetą. Gal atminčiai. Gangsteris pamiršo kodėl. Ir niekada neprisiminė. Taip lengviau gyventi. Visiems.

Finalas. Pirmos Žaidimo dalies pabaiga

Kai atėjo vakaras, nutilo didžiulės garso kolonėlės ir lubų balose pasislėpė akustinės varlės. Muziką pakeitė baltas triukšmas. Erdviame Guru Guru kabinete besvoriai šešėliai lengvai stumdė sunkius baldus ir iš presuotų plokščių drožė lengvus sapnus.

– Draveni, ką tu veiktum, jei nebūtų Žaidimo? – paklausė Guru Guru.

– Neišmokytas gyventi teisingai, laukčiau, kada akis užlies tamsa. Noriu pažvelgti į savo tikrąjį veidą, atspindėtą veidrodyje, kurio nėra.

– Ir kai pamatysi šviesą, tau teks vėl atsigręžti smūgiui į veidą, išspjauti kiaurus pieninius dantis, – įspėjo Guru Guru.

– Būk ramus, man pakaks drąsos prie protėvių laužo šokti be galvos, tinkamai pasiruošti ilgai kelionei ugnies takais, – užtikrino Dravenis.

Guru Guru į židinio liepsną sviedė pluoštą eilėmis išmargintų lapų. Poetiškai suvaitojo liepsna. Džiugiai šoko ilgi liepsnos liežuviai.

– Kasdien žiūriu į knygų nugarėles... Keisti romanų vardai... Netikiu, kad mane išlaisvins spausdinti žodžiai... – atsiduso Guru Guru.

– Tu žinai žodį, kurį bijai ištarti, – tarė Dravenis. – Tiesa paprasta – tau baisu gyventi, nes visi gyvi.

– Galbūt... Man baisu, nes negaliu bendrauti su mirusiais, sužinoti, kas vyksta anapus scenos. Kai tik ištrūkstu iš minčių tinklo, prisimenu save ir vėl tampu gyvas, – pritarė Guru Guru. – Realus gyvenimas – ne išėitis. Slegia butis. Žaisti taip pat sunku. Išvargintas vingiuotų veiksmo vingių, noriu užmigti zoologijos sode ir laukti, kada ilga žirafos ranka ištrauks iš iliuzijos liūno...

– Žirafos ranka? – apstulbo Dravenis.

– Ateiviai kartais gerus žmones paverčia gyvūnais, – paaiškino Guru Guru.

– Išėitis visada yra. Sausame žvyro karjere surasime surūdijusį ekskavatorių. Reljefiškai užvesime dyzelio variklį, – pasiūlė Dravenis, – nuo ateivių invazijos mus saugos techninis progresas.

– Kodėl gi ne... Buldozerių pakilimo takuose jau vyksta potencialių žaidėjų atranka, – ironizavo Guru Guru.

– Artėja lemiamas finalo akimirka. Mes galime būti paversti bet kuo ir perkelti bet kur, – pašiurpo Dravenis. – Ketvirtoji ir penktoji (ateivių!) valdžios manipuliuoja žmonių gyvenimais. TV ekranuose jau atgijo lėkšti stileivų šokiai, auga gardumynų kalnai, prasidėjo saldžios tortų lenktynės. Virš miesto stogų apniuko apgautas horizontas ir agresyvios ateivių lėkštės jau nusitaikė į senus monolitinius namus.

– Ar gali planetos likimą pakeisti tik vienas virtuoziškas žaidėjo gestas? – retoriškai paklausė Guru Guru.

– Gali! – prabilo nebilus Kosmosas.

– Gali! – patvirtino dievaitis Perkūnas.

– Gali! – pritarė vasalas Žaibas.

Į miestą skubėjo kosminis šaltis. Naktis atrakino dar nenugriautų barakų duris ir į tamsą išslinko skurdo adeptai laisvoje tarpuvartėse gerti neišverktos švino. Racionalios skardinės neužkliūna už neišgalastų dantų. Laimę pakeičia apskrita metalinė plokštuma. Alus – dvasinio duslumo riba, atsitrenkusi į skaidrų svajonių kupolą.

Guru Guru ir Dravenis stovėjo ant stogo ir laukė starto signalo. Keistas nerimas skverbėsi giliai į kaulus. Švelniai detonavo praloštas dangus. Nitroglicerino lietus sprogdino čerpes. Svyravo stogas. Nebuvo jokios atramos. Sunku kopti į debesis. Neliko jokios alternatyvos. Apačioje – ankštas skersgatvis, mirtinas asfaltas. Neverta kristi.

Guru Guru pakėlė metalinį stogo dangtį ir draugai pateko į gana erdvią patalpą, tvarkingai užgriozdintą nesuprantamais prietaisais. Ant sienos kabojo stiklinis ekranas.

– Ant tiltelio kapitonas! – Žiurkiaus balsu sugriaudėjo

kompiuteris.

– Kompiuteri, apibūdinkite erdvėlaivį! – įsakė

Guru Guru.

– Žalčiaus karalystės kreiseris – „Žaltys“, – raportavo demonas.

– Noriu žinoti karo situaciją, – pareikalavo kapitonas.

– Žemės pasipriešinimas palaužtas. Ateiviai ruošiasi invazijai, – mėgavosi Žiurkius.

Nušvito ekranas. Prie planetos artėjo nenugalima ateivių armada.

– Ar aš galiu įveikti ateivius? – paklausė Guru Guru.

– Taip, žinoma, – triumfavo Žiurkius, – jeigu gražiai paprašysi.

– Man nereikia velnio pagalbos! – pasipiktino Guru Guru.

Ekrane pasirodė besišypsantis demono veidas.

– Susitiksime pragare! – kvatojo Žiurkius.

– Eik po velnių! – cenzūriškai nusikeikė Guru Guru. – Aš – ne lošėjas, aš – žaidėjas.

Lošėjus apakina laimingos pabaigos mirażas. Trokštamas, bet nepasiekiamas milijonas pakerta nervus, amputuoja logikos pradmenis, sulaužo protą...

– Svaigina pražūtingas, atominis revanšo grybas. Pralaimima, kai krenta kortos, nudažytos padirbtų eurų spalva, kai žvakes pakeičia elektros lemputės ir pagaliau kai nenustojama lošti iš pinigų, – aiškino Dravenis.

– Tikras žaidėjas niekada nepralošia, nes žaidžia bet kur. Jis nesiekia naudos, bet kuria naują veiksmą, nekreipdamas jokio dėmesio į velniškas transformacijas, – užbaigė Guru Guru.

Dingo kosmosas ir erdvėlaivis. Guru Guru ir Drave-

nis atsidūrė prie didžiulio ežero, pilno gėlo vandens. Kažkur toli rugių lauku plaukė senos, supuvusios valtys. Varlių prielaukoje praradusios saiką vešėjo piktžolės. Aštrios, nuodingos, kandžiai laimingos. Akino žalsvas ežero vanduo. Šlubavo Dravenio akių raiška. Sunku buvo sufokusuoti žvilgsnį į tolimą salą. Pasiiekti tolimą žemę. Gal ten užkastas piratų lobis? Slaptas baltų artefaktas?

– Draveni, atsipalaiduok. Pastoralinis peizažas – tai tobulas interjeras. Šventė. Baltą debesų servizą patikslina gyliai ir musės. Negalima greitai dairytis į šalis. Taip pat kvailai spoksoti į dangų. Akys – ne gražtas. Neįmanoma išgręžti paralelinės kiaurymės, pažvelgti anapus, – patarė Guru Guru.

– Galbūt mano žvilgsnio dugne tūno neatvertas vidinis grožis, – tęsė Dravenis, – bet aš nieko nematau. Tamsu, net juoda. Mano galvoje užgeso elektros lemputė.

– Tamsiuose skersgatviuose smagu piktinti blaivius vaiduoklius ir laukti naujos vizijos, – abejingai pasakė Guru Guru.

Nelauktai pasikeitė dekoracijos. Draugai atsidūrė prie kažkokios šventyklos. Didžiulėje aikštėje slampinėjo marga publika.

– Ateistai dosniai pigiomis bandelėmis šeria balandžius, kurie dergia šventyklų sienas, stogus, – nusijuokė Guru Guru.

– Veltui stengiasi. Šuns balsas į dangų neina, – pritarė Dravenis. – Baisu pažvelgti į mirtimi alsuojančias freskas.

– Nenusimink, Draveni, seni dažai saugo ašaras ir lietu. Mes neištirpsime, netapsime bejausme spalva. Mums pažadėtas ilgas žaidimas.

– Guru Guru, tu pirštu nusitaikei į debesis, bet šovei pro tvoros strypų tarpą. Nori, kad neiškiltų krikščoliniai rojaus obuoliai, kad nenulūžtų atraminiai debesų vamzdžiai ir į išsvajotą dangų lietis kasdien pumpuotą distiliuotą vandenį?

– Slibino griaučiams vis dar trūksta betono, – nekreipdamas dėmesio į repliką, ramiai aiškino Guru Guru. – Nepasiekiamai tolsta aukšti gotikos pažadai, tik naivuolius vis dar dosniai svaigina puošnūs baroko ornamentai.

– Viltis padalinta į begalę lygių dalių, kad visiems užtekėtų jėgų ridenti senas padangas ir svajoti be ratų, – nepasidavė Dravenis.

– Draveni, nesivargink. Tu kvadratiniame apskritime, kubiniame rutulyje rikiuoji metaforas, užtamsindamas ausis sekliomis chaoso balomis, nes bijai paslysti ant vaškuoto parketo.

– Laureato prizas – rapyros dūris į nugarą, kurioje slepiasi neperšaukama tyła. Įkvėpimo riba – žaliosios arbatos stiklinė ir tuščio troleibuso kelionė į parką. Nėra įlipančių, nėra išlipančių, tik girgždančios, automatinės durys, – atsiduso Dravenis.

Pagaliau draugai atsidūrė biliardinėje. Tyliai užgeso klubo sienos. Bejausmiai krovėjų siluetai tyliai išnešė biliardo stalus. Slapti žaidėjai paliko konspiracinio klubo sienas. Neliko žalios spalvos, tik baltos lubos. Alkanai vorai pratęsė slėpynių žaidimą. Blaškėsi prasilošusios musės. Neliko baldų, fotelių, stalų. Nieko. Tik vienas darbininkas.

– Ko ieškote, pone? – paklausė Guru Guru.

– Aš ne ponas, aš – krovėjas, – girgždančiu balsu atsiliepė logistikos specialistas.

– Žiurkius! – paklaiko Guru Guru.

– Parduodu Mėnulį! Tik už vieną litą! Kosminė akcija! Žvaigždžių valanda! – reklaminiu balsu graudeno demonas.

Staiga velniūkštis pavirto tikslia Guru Guru kopija ir sušuko:

– Nupirkta!

– Parduota! – varžytinių administratoriaus balsu patvirtino Žiurkius.

Kaukštelėjo įkaušęs plaktukas. Į baltas lubas? Ne, tiesiai į Guru Guru pakaušį. Mirtiną smūgį užblokavo dar neišloštas nimbas. Dravenis susvyravo, nors smūgis teko ne jam. Guru Guru pažvelgė pro didžiulės tamsintos vitrinos stiklą. Pastoralinis Mėnulio peizažas, o gal rūgštūs Veneros kriokliai? Bet kas.

Dravenis stovėjo sustingęs, paralyžiuotas. Reikėjo specialių batų nuslinkti prie lango ir įsitikinti, kad Mėnulis nepargrobtas, neparduotas, neužstatytas lombarde už kelis litus. Žiurkius suįžulėjo. Jis tiesiai į Dravenį sviedė batą. Paskui kitą. Pataikė du kartus. Dravenis raitėsi iš skausmo, bet nesiskundė. Parketas turi duobes, o akys – tamsą. Bus kur pasislėpti. Nuo velnio ir nuo savęs.

Kosmosas negerbia prarastų žmonių. Sunku, beveik neįmanoma tobulėti. Užblokuota trečioji akis ir smegenys dirba minimaliu pajėgumu. Jokių prošvaisčių. Tik į naivias akis smogia aukšti dangorėžių kumščiai. Šalta neono šviesa patikslina kreivas lošėjų orbitas. Dosniai sprogsta aukso puodai. Bedvasius nevykėlius smaugia brangūs Saturno žiedai. Negelbsti plačios kazino palangės. Išsekinti prastų kortų, materialistai griežia dantimis ir ieško pigių kokteilių.

Guru Guru reikėjo ne tik skubiai patikslinti žvilgsnį, demaskuoti apsimetėlį Mėnulį, bet ir žūtbut surasti raudoną gesintuvą. Užgesinti Dravenio širdies gaisrą. Neviltį.

– Draveni, ar tu basas? – paklausė Guru Guru.

– Jau ne... – atsiliepė Dravenis.

– Ar tu degi?

– Ne! – pyktelėjo Dravenis.

Guru Guru atlaidžiai šyptelėjo. Sunku Mėnulyje valdyti jausmus, kai nevairuoji visureigio, kai stovi tuščio cirko viduryje, kai laimi retrogradinę vinilo plokštelę. Bet nėra grotuvo. Ir nebus. Akustinė apgaulė – ne sapnas, nes jau miega žadintuvai,

prariję elektros lemputes. Tamsu. Tylu. Šalta. Saulėje, planetoje, palydove, kometoje, asteroide... Visur.

– Pralaimima visada, – kostelėjo Dravenis, velnio baltais spardydamas Mėnulio akmenukus.

Guru Guru galvoje (o gal kitur?) į priešingą pusę sukosi mintys. Be atmosferos kaito matinė šviesa. Saulė priešė naują Guru Guru veidą. Įdegusį, kurortinį, atostoginį. Be skafandro ilsėtis sunku. Sausa Mėnulio jūra. Sūri. Nejmanoma nuskęsti.

Dravenis spardė Mėnulio akmenis. Kilo dulkės. Guru Guru atkimšo butelį ir išgėrė gurkšnį *Narzano* (itin retas, klasikinis mineralinis vanduo!), jokio pavojaus apsvaigti, prarasti pusiausvyrą, įkristi į Mėnulio griovį.

– Geriu aukštikalnių kokteilį, skystas ledo planetas. Nedega deguonimi atskiestas oras. Šalta, – kostelėjo Guru Guru.

– Atominės malkos kertamos Mėnulio slėniuose, kuriuose auga nepastebimi stikliniai medžiai, – tarsi rekomendavo Dravenis.

– Ant mano atvirų delnų krenta skaidrūs Saulės spinduliai. Įžvalgesni už krištola, tvirtesni už plieną. Jie it patyrę chioromantai mano delnuose ieško spąstų, laipsniškų kosmoso užgro-bimo takų, agresyvių griovių, nutįsusių kopėčiomis į debesimis neapgintą dangų.

Dravenis nieko neatsakė, tik piktai spyrė į akmenų sieną.

– Draveni, liaukis, – paprašė Guru Guru, – tu keli dulkes, sunku kvėpuoti...

– Apsauginiai akiniai ir respiratoriai bus atvežti prie kazino durų, – pranešė Dravenis.

– Reikia dujokaukės... Verčiau nešdinkimės iš klubo, – apsisprendė Guru Guru.

Žaibiškai pasibaigė vasara. Ne tik klube, bet ir Mėnulyje.

Prie durų laukė rogių taksi. Lojo pakinkyti šunys.

– Greičiau! – ragino Dravenis.

– Kur važiuosime? – nė kiek nenustebo Guru Guru. –

Pas Kalėdų Senelį! Dovanų?

– Taip! Išlošėme „Žaidimą 2“, – it mažas vaikas džiūgavo Dravenis.

Guru Guru paragino šunis:

– Į Šiaurės ašigalį!

Antra dalis

ŽAIDIMAS 2

Guru Guru trokšta pastatyti medinę aisčių pilį

Kai dirizablio sraigtas užgožė ankstyvą rytą ir aligatoriai dykumoje augino braškes, kai tolimose Lietuvos giriose noko molinės žemuogės ir kai Guru Guru jau ketino pasukti šturvalą, Dravenis tarė:

– Ar verta sugrįžti, jei Lietuvoje siaučia tyli miražo audra? Ar tikrai nutūpsime ant realios žemės?

– Praskrisime labai žemai, vikriai laviruosime tarp monolitinių namų, stebėsime, kaip tvoros imituoja dinosauro griaučius ir saugo varnalėšas, saulėgražų kepures, raudonas varles... – aiškino Guru Guru.

– Kai išvykau, manęs niekas nepasigedo, kai atvyksiu – nepastebės. Esu mažesnis už atomą, todėl būsiu tvirtas ir stiprus – „Akropolyje“ krausiu sunkias dėžes, – atsiduso Dravenis. – Ir policija nekreips dėmesio, jei aš ant švarios (ką tik nudažytos!) sienos

užrašysiu keiksmožodį.

– Sutinku, perspektyva niūri... – pritarė Guru Guru. – Bet aš noriu namo, negaliu skristi bet kur.

Dirižablis nenusileido ant pievos. Iki žemės liko tik metras. Paskutinė laisvės atkarpa. Įveikiamas, lengvas atstumas – galima nušokti nesusilaužius kojų.

– Lengva buvo pakilti į orą, kai sunkus abejonių akmuo prislėgė daug kartų perskaitytas akis, kai neįkvepiamai išretėjo oras, kai miškai pavirto mėlynais ledkalniais. Jeigu nepakilsime dabar, gyvenimas pavirs vienatvės sala ir jau nebeliks tolimų horizontų, nepaskandinamų pakrančių ir laisvų žuvėdrų, – abejojo Dravenis. – Mes riedėsime plačiu taku į golfo duobę, vis mažiau pastebėdami svajingų, debesuotų pušų.

– Deja (o gal ačiū Dievui!), teks žaisti čia ir dabar, – tarsi save padrąsindamas, tęsė Guru Guru. – Nelauksime, kol pro adatos skylutes pralįs neteisėtai pralobę kupranugariai ir naivūs naktiniai drugiai žvakių liepsnoje atras saugius kelius į šviesą.

Kai draugai iš dirižablio kabinos nušoko ant žolės, auštrinis užpūtė mieguistą saulę, o Guru Guru spustelėjo pultelio mygtuką ir orlaivis tapo nematomas. Miražas nepakito. Nenugriuvo ką tik pastatyti dangorėžiai, nenuvirto stiklinės sienos, išsaugodamos metalinių karkasų vientisumą ir prabangų kambarių interjerą.

Guru Guru mostelėjo ranka. Iš miško nuolankiai atriedėjo stori medžių kamienai. Nauja, neatskleista metodika. Moderni, įslaptinta technologija. Nuo vitražinio plaktuko smūgio geležinės galvas pamaldžiai nulenkė aukštos viny. Pamirštas giesmės giedojo žalvariniai saulėlydžiai. Sklidini metalo apgulties, į dangų kilo netašyti sienojai.

– Draveni, svarbu nesiliauti stačius medinių pilių. Visi brėžiniai sunaikinti ir man tenka improvizuoti skambiais rąstų sku-

dučiais. Sėkmei atviri dar nenugriauti piliakalniai. Nepaliaujamai auga žalia žolės abėcėlė ir išprusę žiogai jau gieda senas sakmes, – aiškino Guru Guru.

Dravenis apdairiai pastatė didžiulę palapinę. Pradėjo lyti. Reikia įsikurti jaukiai, klausytis tobulai atliktų sutartinių ir gerti čiobrelių arbatą, nes nepastebimai sušlampama, kai statomos medinės pilys. Permirkstama iki pat kaulų, kol nepavykta restauruoti praeities. Lietus – ne priešas. Jam trūksta aiškumo. Išprotėjęs nuo šalto vėjo, lietus gali pasiūlyti tik kelionę į hadronų kolaiderį. Kol kas... Todėl neverta nusiminti. Naujas Žaidimo sezonas prasidėjo.

Lubų duobės

Tamsų maratoną bėgo naktis. Dravenį slėgė dangorėžių gausa ir vienintelis civilizacijos vis dar nepaliestas mėnulis. Akino milžiniška, svaigi pilnatis. Nemiga, matyt, turėjo slaptų tikslų. Deja, Dravenis nenugrimzdo į gilią meditaciją, nors šio įstabaus meno jį mokė Korėjos *zen* meistrai. Realybė tik pasitraukė į antrą planą. Liko tik atgrasus minčių srautas, neįveiktas, neapvaldytas, nenukirstas... Štai jis.

Lubų duobes dubliuoja grindys. Lubų duobės dubliuoja grindis. Visi nori kilti tik aukštyn, negalvodami apie teisingą kryptį. Ekonominę, geografinę, astronominę. Bet kokią, tik ne dvasinę. Beveik vienodi individai lipa sraigtiniais laiptais ir nežino, kad pasibaigs žingsniai ir jau nebus kur kilti. It kilimas bus suvyniota grindų plokštuma, o debesys pakeis lubas. Liks tik sienos. Galbūt su kirtikliu pavyks pramušti pertvaras, skiriančias vienodus kambarius, ir žengti toliau, kol išsisklaidys svaigūs ciga-

rų dūmai ir išseks viskio atsargos.

Euforija pasibaigs, kai neliks sienų. Teks kristi žemyn ir sunkiai įveikti laiptai neapsaugos nuo smūgio. Asfaltas paslaugiai išties juodą pagalbos ranką, bet sugaus ne kūną, o kažką svarbesnio, amžino, nepanašaus į lavoną ir drastiškai leis kilti aukštyn, be jokių laiptų ar lifto.

Šoks medžiai. Grieš svirpliai. Sulūš vikrios šokėjų kojos. Grius ilgi batų lieptai, užges žvakių švyturiai. Patvins nematomi muzikos takai, akustinius klonius apsems džiazų vanduo. Atrakinę akių šliuzus, pravirksime surūdijusiomis baržomis, bet virš improvizacinio dumblo jau bręsta degi tyla, gausmas stulpų, troleibusų ir varlių lenktynių.

Apgraubomis surasime duris, nes juodi akiniai išsaugo tamsą visai dienai. Ieškosime aptemusių duobių, kuriose saugomi dilgėlių raktai ir uždelsto veikimo trąšos. Nenorėsime dairytis į šalis, nes dienos augš tiesiai į dangų ir tylos cenzūra, atmetusi visus žodžius tarp neišspausdintų eilučių, paliks tik vilkų staugimą.

Nenunyks abejinga lemtis. Giltinė itin greitai maišys kortų malką ir, praradę proto pusiausvyrą, pavirsime popieriniais tūzais, ir parketo lenteles prikalsime ant lubų. Praradę visas judėjimo kryptis, keliausime į sutemas žvejoti rūkų. Kursime miglotus svajonių laužus ir dingusį miestą pakeisime nespalvotu XIX amžiaus atviruku.

Guru Guru džiazuoja

*Dravenio verbalinė Guru Guru koncerto stenograma.
Be abejo, galimos ir kitokios interpretacijos*

Ant scenos užlipo Guru Guru. Pasigirdo plojimai. Aštrus prožektorius nubrėžė magišką apskritimą. Blykstelėjo saksofono auksas. Nutįso ilgas Johno Coltrane'o šešėlis. Pirmoje eilėje sėdėjo Guru Guru Mylimoji, Dravenis ir Giedrė. Guru Guru pagarbiai nusilenkė ir pradėjo groti. Muzika turi savo kalbą, artimą poezijai, baltosioms eilėms, nesumeluotoms išpažintims vėjui ir atviroms jūros pakrantėms.

Pirmi instrumento garsai prašneko apie nuskriaustą ir nuo baro pakylus nustumtą surūdijusį, vielomis suraišiotą saksofoną. Guru Guru švelniai susvyravo, nes neabejojo, kad ant scenos visuomet krentama virtuoziskai, išlaisvinus kojas, bet ne rankas, kad ore nesudužtų auksinis varis, nenutrūktų saksofono gaida.

Guru Guru sunkokai atsitiesė. Nenukrito. Kas kaltas? Demonas! Prožektorių valdė Žiurkius, apsimetęs scenos darbininku. Apšvietimas buvo tik apgaulė. Prožektorius it vampyras siurbė Guru Guru energiją.

– Demone, tu esi kvadratas, ne apskritimas, – rėkė įsiutęs saksofonas. – Tau nėra vietos alaus skardinėje. Tu esi išger-tas iki dugno, nutekėjęs į kanalizacijos šulinį. Į dangų tu gali pakilti tik antisanitariniu dvoku.

Mirtinam koncerte ilsėjosi girti (o gal pagirti, išgirti?) snobai. Salėje buvo tiek daug teisingų žmonių, namuose skambinančių išderintais fortepijonais, bet niekas nepanoro padėti Guru Guru. Dravenis pakilo nuo kėdės ir nubėgo ieškoti Žiurkiaus. Demonas keršijo Guru Guru, nes jo saksofonas sumenkino prekyvie-

čių aktyvumą ir balagano triukšmui nesuteikė akustinės svarbos.

Jau degė paradinės durys ir visi langai buvo užkalti – nebeliko vietos iš kartono iškirptiems peizažams. Guru Guru neketino trauktis iš scenos, reikia groti saksofonu, net kai į kaktą skrieja kulka. Ribinė situacija neišmatuojamai išplečia proto ribas. Kai nebelieka laiko palenkti galvą, galima žaibiškai išmokti japonų kalbą ir padeklamuoti visų laikų, visų poetų visas eiles.

Kai nebelieka laiko surinkti ant parketo nukritusius klavišus ir dusliu saksofono riksmu pralaužti abejingų klausytojų ausis, į pagalbą skuba tik pasvirę stogai. Blizgi skarda laukia lietaus ir lunatikų šokio, o sekliose upėse skęsta baržos, pasiilgusios dykumos smėlio švaros. Į krantą šoka maištautojai delfinai, kad į dailylentes sukapti medžiai galėtų prabilti šakota vėtros kalba.

Siaubo koncerte jau buvo atkąsta per daug akustinio lako, todėl snobai pamiršo pasigirti vestibulyje išgertu šampanu. Sustingo materialių siekių atbukinti veidai. Užsimerkė smurtui lojalios akys. Į sieną įmūryti akmenys netroško aristokratiškų monoklių. Niekam nereikia tiesos. Guru Guru, sutelkęs paskutines jėgas, iškart paspaudė du mygtukus, nupieštus ant renovuoto saksofono korpuso.

Pagaliau Dravenis nuo tarnybinio balkono nustūmė Žiurkių. Užgeso apskritas prožektorius ir klausytojai nutilo, užkime be siaubo riksmo. Sprogo grindys. Į pragarą prasmego demonas. Dravenis atsitokėjo, atgavęs pusiausvyrą ir švarų protą. Koncertas baigėsi, o gal ir neprasidėjo. Niekas to nesužinos.

Klasinis priešas

Švietė aštri saulė, bet Guru Guru ilgėjosi šlapių langų, ilgo lietaus, kuris okupuoja miesto aikštes ir įprasmina buvimą namuose. Staigiai ir netikėtai apsiniaukė. Tolumoje sudundėjo Perkūnas. Smogė lietus, bet Guru Guru nepanoro likti namuose, vidinė jėga jį stūmė laukan. Neperšlampamas apsiaustas, platus skėtis ir galingi batai suteikė patikimą klimatinį prieglobstį. Guru Guru ėjo tarsi be jokio tikslo, bet kryptis jau buvo numatyta, gal iš aukščiau, gal karmiškai nulemta. Kas žino?

Pagaliau Guru Guru pasiekė turgelį. Reginys jį nustebino ir sukrėtė. Poetas Dravenis, ant nugaros užsivertęs, tempė sunkų bulvių maišą. Jo veidą slėpė juodi akiniai, o pakaušį – kaubojiška skrybėlė. Iš paskos žingsniavo Žiurkius, demonstratyviai nusitaikęs revolveriu tiesiai į Dravenio nugarą. Guru Guru pasislėpė už metalinio kioskelio ir susimąstė.

Kai pila lietus, turgelyje nusipirkę pigius juodus akinius, melomanai tempia bulvių maišus, nes jau neliko laiko begarsių filmų peržiūrai. Purvini šaligatviai stokoja dangorėžių dėmesio. Reikia sunkiai dirbti už MMA.

Tik vienas posūkis į dešinę, ir prarandama kairė. Rūsti verslo logika. Žingsnis į šoną – tai pabėgimas. Pavijimui kulka. Nepaspruksi. Bet dar galima svajoti. Žvilgsnis į debesis neutralizuoja, panaikina duobę ir laisvas kritimas pakeičiamas pikiruojančiu skrydžiu į bedugnę. Nepastebimai šypsosi veja, kai dailiai nuplautą žolę dergia kilmingi šunys. Nelieta laiko sentimentams, kai kinkomasis transportas lenkia PC vilkikus.

Draveniui buvo uždrausta dairytis į šalis – reikia nešti sunkų maišą ir žiūrėti tiesiai, nes visos kryptys klaidingos ir pasirinkimo laisvė apribojama aukšta vienatve, skurdu.

Guru Guru atsargiai išslinko pasižvalgyti. Dravenis vis dar tempė sunkius maišus ir krovė į sunkvežimį. Guru Guru trūko kantrybė. Jis greitai pribėgo prie Žiurkiaus ir smogė jam į pažiaunę. Nespėjęs atsitokėti demonas nuvirto į balą.

– Guru Guru, mielas drauge, – švelniai prabilo Žiurkiaus, – gyvenimo trukmė sutrumpinama iki gaiduko paspaudimo, kad revolveris sugebėtų atsakyti į pagrindinį būties klausimą. Taiklus šūvis – tai horizonto atskirtis ir nauja žvilgsnio paskirtis. Trinkteli parakas. Nutyla daina, aimana, rauda. Laikas, it užkietėjęs kontrabosų grobikas, sunaikina tariamą harmoniją ir tvarką.

Demonas, patogiai gulėdamas baloje, tęsė savo apmąstymus:

– Nuo pirmapradžio chaoso žmonijos nebeišgelbės spiritistų balsai. Nepatariu paskęsti nuogirdose, okulistai sraunioje paskalų upėje bando atrasti lyną, kuris it girtas politikos balsas skelbia netikrą pavojų ir tempia sunkų lagaminą į save.

Įpykęs Dravenis sviedė sunkų bulvių maišą tiesiai į Žiurkių.

– Draveni, pyktis – tai nederlinga, neišakėta, dirvnuojanti laimė, liūdesio kontrastas. Pasaulis – tik kelių spalvų apgaulė, nepatvirtintas velnio kontraktas. Nėra jokių grožio kontūrų, tik verslo ranka, nugrimzdusi į svetimą rankovę, į kiaurą valkatos pirštinę. Don Kichote, nusimesti našta sunkiau nei pasmaugti vėjo malūną, – pamokslavo demonas ir švelniai sviedė maišą atgal.

Nepataikė. Ant žemės pabiro bulvės. Žiurkiaus pavirto krokodilu ir ėmė jas godžiai ryti. Nežinia iš kur nukrito (tik ne iš diržablio, nes jo nėra!) TV filmavimo grupė, subėgo minia žioplių. Guru Guru ir Dravenis skubiai pasišalino iš įvykio vietos.

– Elitas valgo zenitą, o vargdieniai – granitą, – eiliavo Dravenis.

– Klasinis priešas neleistinai kietai užveržė gyvenimo viražus. Bedarbiai bakalaurai išakėjo senus šaligatvius ir prekybos centrai nuėmė iki pat kapinių, – pridūrė Guru Guru. – Jau nebeliko laiko keistis, senu adatiniu spausdintuvu tiražuoti marksizmo klasikų portretus, fiksuoti priešmirtinius buržujų krustelėjimus.

Kelionė per lietu buvo ilga. Pagaliau draugai pasiekė šamano Arvydo trobelę. Giedrė išvirė arbatos, o Dravenis užmetė Milesio Daviso diską „A Tribute To Jack Johnson“. Kai visi sočiai atsigėrė arbatos, Guru Guru pasakė:

– Džiazmenai eliminavo natas, palikdami tik pauzes, ir jų spalvotos nuotraukos neieško prabangių sienų, nes tikri muzikantai nebėga nuo likimo smūgių, nuo taisyklingos kritikų rašliavos, nuo klaidų, kurios giliai įsiskverbia į nerevizuotą atmintį.

Džiazas upės tekėjo atgal į debesų sales. Degė artėjančio rudens žvakės, nebluko sparnuotų žalčių dažai.

Laikas

Rytas. Trumpa sapno peržiūra. Patikrinamos laikrodžio rodyklės. Jos trys. Viena sukasi greitai, kitos – lėtai, nepastebimai. Pabundama be garso, be žadintuvo. Metalinis žarnynas sklidinas rašalo. Dar neparašyti jaunystės memuarai. Nutylėta bevėrtė praeitis. Troleibusų riksmas skrodžia tylą. Visi kažkuo sotūs.

Nedingsta lova ir baldai. Lentynos pilnos knygų. Galima sugriebti storą knygos nugarą, atversti paskutinį puslapį ir ieškoti sakinio, kuris atskleistų naujos dienos tikslą, bet atsibundame ne tam, kad skaitytume knygas. Kodėl mes atsibundame? Niekas negali atsakyti.

Galima nueiti į biblioteką, kur knygų aiškiai per daug ir nėra jokio šanso perskaityti jas visas, o sudeginti pritrūksta drąsos. Tuomet galima išgerti puslitrį degtinės ir sunaikinti protą, loti šunimi, laukti, kol atvažiuos speciali tarnyba ir ant kaklo užverš plieninę kilpą ir bakalauras šungaudis mostels lotynišką sentenciją, kurią dar suspėsi išgirsti.

O gal geriau pabusti krokodilo narkomano narve. Atiduoti jam radioaktyvią pižamą. Krokodilui turėtų pakakti šios dozės. Pradžiai. Ir nuogam bėgti namo, kol dar nepabudo miestas.

Dinamito namai

Autoriai priversti (niekieno neverčiami?!) pranešti, kad pasikeitė Žaidimo sąlygos, situacija ir žaidėjai. Ir nieko nuostabaus. Pasaulis keičiasi, ir ne į geresnę pusę. Šlubuoja progresas, žiaurėja žaidimas. Dabar jau neliko sportinės žaidimo laisvės ir prie apvalios, panašios į žemės gaublį šachmatų lentos sėdi mirtini priešai. Iš vienos pusės – demonas Žiurkius, iš kitos – Guru Guru ir Dravenis. Žmonijos likimą dabar lemia tik šis žaidimas, ir niekas daugiau.

Guru Guru pašto dėžutėje rado juodą voką. Nebuvo nei adreso, nei gavėjo vardo. Reikėjo voką išmesti, bet Guru Guru drąsiai atplėšė laišką. Viduje buvo mažytė skrajutė: „Jums labai pasisėkė, nes esate pakviestas į Dinamito namus. Jūs laimėjote stambų prizą ir būsite pagerbti iškilia detonacija. Galite atvykti bet kada. Mūsų adresas – Parako 13.“

Guru Guru pasiuntė žinutę Draveniui ir nuskubėjo į Parako gatvę. Nereikėjo blaškytis, ieškoti – už kampo stovėjo

atominę bombą primenantis stiklinis dangorėžis. Guru Guru iki dantų ginkluotam sargybiniui įteikė skrajutę. Šis atidavė pagarbą ir įsakmiai automato vamzdžiu parodė salės duris. Guru Guru, ne-
uždavęs nė vieno klausimo, suskubo į salę.

Salė buvo pilna žmonių. Skudurinėje pirkti drabužiai išdavė, kad čia susirinko žemiausio socialinio sluoksnio atstovai. Ant aukštos pakylos, apsirengęs kamufliažine uniforma, stovėjo Žiurkius.

– Karas, karas, karas! Kraujas, kraujas, kraujas! Mirtis, mirtis, mirtis! – krikė demonas.

Ši „paskaita“ neturėjo jokio ideologinio turinio, politinės pakraipos, jokios pasaulio „pagerinimo“ potekstės. Nebuvo įvardinti nei draugai, nei priešai.

– Kliesdysys! – garsiai nusišaipė Guru Guru.

– Mieli Lietuvos žmonės, pas mus atvyko ypatingas lektorius, kuris patikslins mano abstrakčias ir ne visiems suprantamas tezes, – džiugiai pranešė Žiurkius.

Du ginkluoti pakalikai sugriebė Guru Guru ir užtempė ant scenos. Nebuvo kur trauktis. Reikėjo kalbėti.

– Taika, taika, taika! Gėlės, gėlės, gėlės! Meilė, meilė, meilė! – drąsiai deklamavo Guru Guru.

– Tai provokacija! – sušuko demonas.

Ginkluoti pakalikai nustūmė Guru Guru nuo scenos. Nenušovė. Nebuvo įsakymo. Prie Guru Guru prisėlino Žiurkius.

– Aš jūsų pasigailėjau, nes esate ligonis. Jūs sergate pacifistine paranoja. Sunkus, klinikinis atvejis. Pažvelkite į pasaulį blaiviomis akimis, sveikite, – palinkėjo demonas ir dingo.

Ant scenos, minų lauke, striptizą šoko sekso bombos. Guru Guru apsidairė ir prie baro pastebėjo Dravenį.

– Keistas asortimentas: CL-20 žlėgtainiai, „Moloto-

vo kokteiliai“, parako chalva, atominiai grybai... – Dravenis piktai nusviedė valgiaraštį.

– *Welcome!* – iš pasalų išniro Žiurkius. – Jauskitės kaip namie! Tik nebandykite pasprukti iš mano vakarėlio. Viskas užminuota. Ir, be to, laikrodis jau sukasi, tik jūs nematote skaičių ir nežinote, kada sprogs visas pastatas. Sveikinu! Žaidimas prasidėjo! Pažiūrėsiu, ar jums pavyks padaryti saugų ėjimą!

Draugai atėjo prie lango ir praskleidė sunkias užuolaidas. Jokio stiklo, tik dailiai sumūrytos dinamito plytos. Dravenis paskambino Giedrei. Telefonas neveikė. Jokio ryšio su pasauliu.

– Na štai ir atėjo lemiamą galimybę sužinoti, kas bus po mirties... – susimąstė Guru Guru.

– Turi būti kažkoks sprendimas, – nepasidavė Dravenis.

Draugai pastebėjo ant švediško stalo didžiulę varną, kuri gardžiai lesė kulkas.

– Atleiskite, ar galima iš šio vakarėlio išeiti gyvam? – tiesiai šviesiai paklausė Guru Guru.

– Aš jus pažįstu... Vadinkite mane Aksomine Varna. Mes dar ne draugai, bet jau sąjungininkai. Mielas Guru Guru, tu neseniai sugrižai iš tolimos Žalčios. Gal pameni burtažodį?

– Žinau, kaip galima pavirsti žalčiu... – prisipažino Guru Guru, – tik nepamenu, kaip vėl atvirsti žmogumi.

– Geriau būti žalčiu nei lavonu, – apsisprendė Dravenis.

– Teisingas sprendimas, – pagyrė Aksominė Varna, – tik paskubėkite, nes jau tiksi paskutinės sekundės.

Guru Guru užsimerkė ir pašnibždomis, kad neišgirstų Žiurkius, ištare slaptą Žalčios burtažodį.

Draugai pavirto žalčiais ir pro sienos plyšius iššliaužė į lauką.

Interliudija Z2

Žmonėms atimta prigimtinė teisė būti žaidėjais. Pagrindinė, svarbiausia užduotis – paviešinti, pagarsinti, pranešti itin kruopščiai slepiamą tiesą, kad gyvenimas – viso labo tik Žaidimas. Kitos prasmės nėra ir negali būti.

Tik šaligatviai. Tik namai ir gatvės. Bekraštės betono dykumos sujungė, suvienijo ir urbanistinei izoliacijai pasmerkė žmones. Kur eiti? Į mišką? Civilizacija išlepino, nuginklavo žmones. Niekas nenori gyventi gūdžioje girioje. Niekas jau nemoka pavirsti nei vilku, nei pelėda. Galima tapti tik valkata, pitekantropu, konteinerių žmogumi. Nejaugi tai progresas? Pažanga? Kažin... Miestas suvartoja vis daugiau elektros energijos, galbūt todėl, kad sparčiai temsta protas. Vis sunkiau mąstyti, bandyti suvokti save, ieškoti gyvenimo prasmės, t. y. žaisti.

– Ar aš esu žmogus? – nusistebėjo Dravenis.

– Tu esi žaidėjas! – nusijuokė Guru Guru.

Miestas gudriai slepia Žaidimą ir virtuosiškai sėja neviltį ir skurdą. Ar augantys sąvartynai gali kompensuoti Žaidimo stoką? Ar gali modernūs automobiliai užblokuoti kelius į Žaidimą? Matyt, kad gali. Niekas neturi pastebėti Žaidimo. Žmonės turi sunkiai dirbti ir skaudžiai, beviltiškai numirti, nesužadę nė vienos partijos.

– Guru Guru, ar tavęs nestebina tas faktas, kad pats Žiurkius skatina mus žaisti? – vėl paklausė Dravenis.

– Demonas yra žaidėjas. Žiurkius – juoda figūra, ir niekas negali jo apgauti, nes jis pats yra didžiausias apgavikas.

– Ar mes turime nugalėti demoną? – suklušo Dravenis.

– Mūsų užduotis – įtraukti žmones į Žaidimą. Žiurkiaus mirtis bereikšmė, nes jis nemirtingas.

Galbūt pasakyta viskas, o gal tik tiesos dalis, bet tiesa negali būti padalinta į dalis, net ir į lygias. Todėl šis klausimas yra tikras, nes nereikalauja jokio atsakymo.

– Guru Guru, ar tu vis dar žaltys? – paklausė Dravenis.

– Mes visi esame žalčiai, laikinai gavę žmogišką pavidalą, – paaiškino Guru Guru.

Dravenis suprato, kad atvirkštinė transformacija jau tapo nereikalinga.

Haubica ir varlė

Kai tik smėlyje nubrėžiama linija, atsiranda šalia kita, lygiagreti, karštligiškai balta. Į atominę šachtą smenga smėlis, išlaisvindamas apkasą, ir matomą, ir ne. Taiki, niekada nekirpta žolė nuplaukia į laisvą pievą auginti kanapių. Dabar ramu. Šviežiai iškastame (t. y. prasmegusiame) griovyje galima gerti karo pojūčiu apkartusią arbatą ir pailsėjus patirti, kad visada pritrūksta miego, aptemdančio žalsvus akių tolius vingiuotu svajonių rūku.

Ant Guru Guru kojos užšoko didžiulė varlė. Subraškėjo kaulai. Tai – įspėjimas. Metas ruoštis puolimui. Tuoj prasidės karo žaidimas. Neprivatizuotame lauke jis kasė griovį be įrankių, nežinodamas nei užduoties, nei tikslo. Pagaliau Guru Guru pavargo, kilnodamas sunkius akmenis, gaudydamas drugelius ir skruzdėles. Pamėlo akys, pažvelgusios į nedebesuotą dangų. Neramu. Aptemo oro ežerai ir visi gaivūs šuliniai nugrimzdo į dykumų dugną.

Guru Guru suminkė keraminę molio bombą, agresy-

viu kibiru iš balos išsėmęs surūdijusį dumblą, ir, prislėgtas dykumos troškulio, mažais gurkšneliais gėrė šaltus lietaus lašus. Nebus nei vazos, nei servizo. Apkasus puolė šlapias smėlis. Pagaliau pasirodė ir Žiurkius. Demonas nešė didžiulį kastuvą. Pikti kelmai staiga pavirto juodomis figūromis. Žaidimas prasidėjo.

Kvadratinėje plynėje, pasiilgę haubicų riaumojimo, sproгимų ir švino lietaus, senų, išblukusių prieškarinių nuotraukų, kurias nematomi palydovai siuntė tiesiai į internetą, lauko šachmatais žaidė Guru Guru ir Žiurkius. Guru Guru nė kiek negąsdino prizas. Jis žinojo, kad laimėtojo nugara nudažoma auksine spalva, kad žaibiškai pasikeičia dislokacijos vieta ir iš mūšio lauko žaidėjas perkeliamas į kavinę „Haubica ir varlė“, kurioje barmenas rėkia garsiau už vilką, o gitaros elektriniais pjūklais pjauna sienas ir dailios merginos šoka striptizą.

Kas nežaidžia, tas dirba. Kai salotoms pritrūko prinokusių pomidorų, Draveniui teko atnešti sunkų maišą, kuriame spardėsi išsigandęs katinas.

– Smurto nebus! – sušuko Guru Guru. – Jau paskertos apylankos į paskutinį metalo kioską, prie kurio skardiniai išminčiai gurkšnoja alų ir šnekasi su dievais. Niekam nereikia atsakymų. Visi teisūs! Laukiniams katinams į didmiesčio džiungles nereikia žemėlapių. Visi maršrutai patikslinti meteoritų trajektorijų.

Dravenis numetė maišą ant grindų. Jis buvo tuščias. Katinas nepastebimai paspruko.

– Draveni, – tarė Guru Guru, – smok galva į sieną, neapsidraudęs stambia eurų suma.

Smūgis į tuščią sieną. Nesudužo Dravenio galva. Į šiukšlių dėžę jis išspjovė kandų liežuvį. Nebus piktos replikos. Užgeso ironijos liepsna. Dravenis prisėdo prie stalo. Dabar jis galėjo ramiai atsigerti arbatos.

– Bet koks laukas gali virsti mūšio lauku. Bet kur gali mirti žmogus. Kai žūstama nuo kulkos, skeveldros ar bombos sprogo, atsiveria dangus ir visi kareiviai įbrenda į debesų jūrą. Jie laukia žuvėdrų, sparnuotų žalčių ir balto lietaus, kuris nuplaus kraują, skausmą ir atmintį, – liūdnei teisinosi Dravenis.

– Apgaulės kaina – virtuali gamta. Moderniame ekrane – skaidri jūra ir geltonos persirengimo kabinos, kuriose dingstama be pėdsakų, – patikslino Guru Guru.

(Ne)nukritusi Budos galva

Guru Guru grįžo iš tolimos kelionės. Žalčiava pamatyta. Gyvenimo kelionė įvykdyta, bet toli gražu nebaigta.

Guru Guru suprato tai, ką jam jau seniai reikėjo suprasti.

Kai po ilgos kelionės išėmė iš kuprinės Budos statulėlę, jai netikėtai nukrito galva.

Guru Guru rūpestingai ją uždėjo, nes klįjais klįjuoti atrodė kažkaip nepadoru.

Vieną vakarą jau grįžusį namo Guru Guru apėmė pyktis ir nevilts. Jis stipriai trenkė per stalą, ant kurio stovėjo Budos statulėlė. Budos galva liko vietoje, nė nesujudėjo.

Guru Guru nieko netrokšta

Guru Guru paskendo buities bedugnėje. Pribaigė bergždžios darbo paieškos. Smaugė mokesčiai. Finansinė aklavietė. Žiauru, kad žmogaus gyvenimą reguliuoja banko popieriukai, plastikinės kortelės, seifai, kuriuose turi gulėti auksas, sidabras, platina, deimantai. O jei viso to nėra? Bejėgis bet koks išprusimas, diplomai, mokslo laipsniai.

Sunku žaisti, kai krenta prastos kortos. Bet negalima atsainiai pakilti nuo stalo, sviesti kortų tiesiai Žiurkiui į veidą ir eiti link tilto. Pasiruošti šuoliui. Ne! Toks sprendimas buvo nepriimtinas. Guru Guru nutarė aplankyti Dravenį.

– Draveni, iš ko tu gyveni? – paklausė Guru Guru.

– Iš santaupų, – nuliūdo Dravenis. – Iš Olsterio atsi-vežiau svarų sterlingų. Gyvenu lūšnoje, už nuomą moku skatikus, negeriu, nerūkau, kukliai maitinuosi.

– O kai pasibaigs pinigai?

– Jei plauksiu tokiu stiliumi, nepaskęsiu, – nusijuokė Dravenis.

– Ar nebandei ieškoti darbo? – neatlyžo Guru Guru.

– Šansų – be! Prieš išvykdamas į Olsterį trejus metus ieškojau darbo.

Guru Guru nutarė daugiau neklausinėti. Dravenio gyvenimo būdas jam buvo nepriimtinas, bet jis negalėjo draugui rėžti į veidą, kad jis nevykėlis, autsaideris, niekas. Dravenis buvo poetas, Lietuvos rašytojų sąjungos narys, menininkas, turintis meno kūrėjo statusą.

Ši apklausa nė kiek neįskaudino Dravenio. Greičiau priešingai! Sužibo prigesusios Dravenio akys ir Guru Guru nutarė užkirsti kelią puolimui.

– Tik nepradėk, Draveni, mėgautis mano akademinio pranašumu. Puikiai žinai, kas aš esu, – pyktelėjo Guru Guru.

– Gerai jau, gerai, – teisinosi Dravenis, – bet pabandykime įsivaizduoti priešingą variantą. Mes abu esame pralobę niekšeliai, užkietėję materialistai, lovio vergai. Ar tave patenkintų toks variantas?

– Turbūt, kad ne, – karčiai atsiduso Guru Guru. – Ar tu bandei melstis, prašyti pagalbos Dievo?

– Aš nežinau, kas yra Dievas, – atsiduso Dravenis, – bet aš noriu žinoti, kas esu aš. Kokia mano tikroji prigimtis? Ar aš tik mėsos gabalas, ar kas nors daugiau? Ar mano sąmonė – tai materijos evoliucijos rezultatas, ar savarankiškas Mendelejevo lentelės elementas?

– Kurio ten nėra, – šyptelėjo Guru Guru, – bet sklinda legendos, kad jis turėjo būti šioje lentelėje.

– Tu esi filosofas ir viską žinai.

– Bet kaip tu, nebūdamas filosofu, žadi išspręsti šiuos klausimus? – atakavo Guru Guru.

– Šių klausimų sprendimas pranoksta intelekto ribas, – paaiškino Dravenis.

– Vadinasi, situacija beviltiška...

– Greičiau priešingai, – triumfavo Dravenis.

Guru Guru labai patiko toks diskusijos posūkis.

– Draveni, tu kažką slepi?

– Nieko aš neslepiu ir jokio lobio neturiu.

Guru Guru nutilo. Draugas pradėjo slapukauti.

– Išėitis yra... – pagaliau pasiryžo Dravenis. – Mūsų pagrindiniai smegenų centrai yra užblokuoti ir neveikia. Reikia aktyvinti šiuos centrus.

– Kaip tai padaryti? – sukľuso Guru Guru.

– Reikia milijoną kartų pakartoti mantrą: *om-ma-ni-pad-me-hum*, – ryžtingai tarė Dravenis.

– Ir viskas?

– Viskas, – tarė Dravenis.

Guru Guru prisiminė nuotyki su Budos statulėle, kurią atsivežė iš Žalčiaus, ir mandagiai atsisveikinęs suskubo namo.

Suvalgykite mane...

Neišsipildo svajonės, nes ant naivaus, atviro veido lipa aštrūs stogai ir debesys nepastebimai pakeičia kopėčių ilgį. Atsargiai, kad niekas nenukristų, likviduojami betono laiptai. Galima tik atverti šulinio dangtį, pasemti kibirą vandens ir surūdijusiame dugne ieškoti paskendusių žvaigždžių.

Neverta paremti nugara tvoros, verčiau nugriūti pačiam, nes dar liko laiko pažvelgti į laisvą žolę ir augti į dangų be jokių trąšų.

Gamta augina maistingas daržoves, bet suvalgo žmonių ir lieka tik kaulai, kurie negali dubliuoti suvirškintos asmenybės. Svarbu išvengti kaukolės žvilgsnio, todėl padangių kirai stato aukštas šventyklas ir niekada nesimeldžia.

Pamerkti į sausas ikebanų vazas, geriame saldžią arbatą ir laukiame, kada bus patvirtinti leidimai atgimti vapsvomis.

Guru Guru nutilo, nes į medaus stiklainį įkrito bitė. Nespėjo Dravenis pasiruošti gelbėjimo operacijai, kai kilnus vabzdys pakilo į orą ir išskrido pro langą.

Laukiniai Vakarai. Guru Guru tampa šerifu

Guru Guru garsiai svajėjo:

– Ar verta išvykti į tolimą, beveik tuščią kaimą, užsidaryti senoje pirkioje ir ilgai, labai ilgai rašyti sensacingą nuotykių romaną?

– Manau, būtina, – pritarė Mylimoji, – aš tau kepsiu bulvinius blynus ir virsiu lietuviškus barščius... Vakaraš mes klajosime pievomis, svajosime ir lauksime danguje gimstančių žvaigždžių.

Guru Guru tyliai susimąstė ir pradėjo modeliuoti būsimą romano siužetą: „Gangsteriai, turto prievartautojai, aferistai, narkotikų prekeiviai susivienijo į politinę partiją ir per juodąsias technologijas laimėjo Seimo rinkimus. Nepranokstamu lyderiu tapo demonas Žiurkūs. Prasidėjo pribloškianti recesija. Nedarbas pasiekė 95 nuošimčius, atlyginimai buvo panaikinti, dingo elektra, niekas nevežė šiukšlių. Prasidėjo suirutė ir gaujų karai. Iš miestų į kaimus bėgo alkani žmonės. Suklestėjo natūrinis ūkis, neaprėpiamuose laukuose ganėsi bizonai, sulaukėję arkliai...“

Guru Guru išblyško it vaiduoklis. Jo veidas pamėlo ir tapo violetinis. Autoriai, nenorėdami traumuoti skaitytojų, sąmoningai neužrašė visų šiurpių Guru Guru reginių ir apsiribojo tik vizualia veido diagnostika. Mylimoji sunerimo, bet nedrįso nutraukti kūrybinio minčių srauto, nes pasekmės galėjo būti tragiškos ir nenuspėjamos. Nežinia, kuo būtų pasibaigusi ši kraupi kontempliacija, jei ne netikėtas Dravenio vizitas. Draugas atėjo ne vienas, su viešnia.

– Guru Guru, aš nedelsdamas atskubėjau į pagalbą. Kiekvieną akimirką į tavo namus gali įsiveržti kraugeriai plėšikai. Visa laimė, mano senas pažįstamas, o dabartinėje situacijoje geras

draugas Laisvūnas sutiko ištraukti mus iš pragaro... Atleisk, kad nepristačiau damos, – tai panelė Gudrė, – nervingai aiškino Dravenis.

– Ponai, ne laikas demonstruoti aukštuomenės manierų, – reikliai paaiškino viešnia, – kieme laukia sunkvežimis *Ford*, neimkite jokių daiktų, paskubėkite, jūsų gyvybė kabo ant plauko!

Guru Guru (aišku, tik jis vienas) kambaryje pastebėjo iš juoko susirietusį Žiurkių.

– Atsargiau, svajokli, tavo svajonės jau pildosi! – šaipėsi demonas.

– Visi į lauką! – įsakė Guru Guru.

Sunkvežimį *Ford* vairavo Gudrė, šalia įsitaisė ir Guru Guru Mylimoji, na, o vyrai kėbule surado medžioklinius šautuvus, dėžę šovinių, granatų ir dvi aštrias mačetes.

– Aš turiu koltą! – pasigyrė Dravenis.

– Nenoriu į rankas imti ginklo, – nuliūdo pacifistas Guru Guru.

Nespėjo sunkvežimis įsibėgėti, kaip iš posūkio išnirė du automobiliai. Pasigirdo šūviai. Dravenis nedvejodamas čiupo šautuvą ir pradėjo pyškinti. Sunkvežimio kėbule vėl pasirodė Žiurkius. Dabar jį matė ir Dravenis.

– Guru Guru, čiupk šautuvą! Ko spoksai, kaip katinas į lašinius? – paragino Žiurkius.

Guru Guru abejojo.

– Jei nešaudysi, susitiksime pragare! – kvatojo demonas.

Pagaliau Guru Guru apsisprendė – jis privalo ginti savo Mylimąją ir draugus. Pasirinkimo nėra. Pirmasis Guru Guru šūvis buvo taiklus. Sprogo besivejančio automobilio padanga. Liko tik vienas persekiotojas. Dravenis žaibiškai ištuštino visą koltą apkabą. Plėšikų automobilis susvyravo ir atsitrenkęs į troleibuso stulpą užsidegė.

– Šaunuolis, – pagyrė Žiurkius, – Draveni, tegul tavo koltas visada būna sotas!

– Žiurkiau, ar mes draugai, ar priešai? – paklausė Guru Guru.

– Žaidėjai! – paaiškino demonas ir dingo.

Gatvė buvo užgriozdinta sudaužytais, apverstais automobiliais. Zujo beisbolo lazdomis ir metaliniais strypais ginkluoti žmonės. Aidėjo sprogimai, vitrinų dūžiai, vaikų verksmas. Gudrė virtuiziškai laviravo suniokota gatve.

Pagaliau Guru Guru atsitokėjo nuo šoko ir pradėjo klausinėti:

– Draveni, kas ta Gudrė, kur mes važiuojame ir kas, po velnių, čia vyksta?

– Gudrė – tai Laisvūno draugė, pašėlus mergina. Mes vykstame į Labanoro girią, ten būsime saugūs. Na, o kas vyksta Lietuvoje – tai didžiulė mįslė ir galvos skausmas Europos Sąjungai. Briuselio biurokratai sunerimę. Lietuvos sienos uždarytos ir visi laukia, kada nurims mūšiai, tačiau niekas nenori mums padėti. Kariškiai kariauja prieš policiją, o likimo valiai palikti žmonės su gaujomis kovoja vieni. Turčiai bando prasiveržti pro sienas, miestai sparčiai tuštėja, viskas išgrobstyta, neveikia nei radijas, nei televizija.

– Gali daugiau nebeaiškinti, viską supratau, – karčiai atsiduso Guru Guru. – Tik tu neužpyk, matau, kad esi keistai pakylėtas, laimingas.

– Įspėjau, – patvirtino Dravenis, nustūmęs nuo borto kažkokį niekšeljį.

Sunkvežimis sustojo. Kelią užtvėrė barikada. Dravenis nedvejodamas sviedė granatą, po to kitą, ir kelias tapo vėl laivas. Sužviegė *Ford* variklis. Pagaliau jie išvažiavo iš miesto. Gu-

drė iš pagrindinio kelio pasuko į šunkelį. Plentu važiuoti buvo labai pavojinga. Keleiviai galėjo tapti lengvomis snaiperių aukomis.

– Gerai, kad nereikia eiti pėsčiomis, – ironizavo Guru Guru.

– Greitai prireiks, – ramiai pasakė Dravenis.

Sunkvežimis sustojo. Kelią užtvėrė taiki, beginklė minia. Guru Guru nušoko ant žemės. Prie jo pribėgo verkianti moteris. Prie krūtinės ji buvo priglaudusi miegančią mergaitę.

– Padėkite mums! – maldavo minia.

Staiga kelią tarp vaikų, moterų ir vyrų prasiskynė efektingai ir labai įtikinamai susenęs Žiurkius. Velniška kosmetika. Jėga.

– Būkite mūsų šerifu! – įkalbinėjo vaikai.

Demonas iškilmingai prisegė auksinę žvaigždę ant Guru Guru džinsinės striukės. Antroji žvaigždė atiteko šerifo pavaduotojui Draveniui. Guru Guru norėjo spirti Žiurkiui į užpakalį, bet susivaldė, nes minia neabejotinai klaidingai įvertintų tokį kilnų poelgį.

– Dėkojame už pasitikėjimą! – choru patvirtino ką tik iškepti pareigūnai.

Žiurkius jau ketino sprukti, bet Guru Guru suspėjo jį nutverti už skverno.

– Pasakyk, kas vyksta?

– Žaidimas! – nusijuokė demonas.

Tik dabar Guru Guru atsitokėjo. Lietuva nenugriuvo – nėra nei aukų, nei griuvėsių. Visi laimingi, nes nematė siaubo spektaklio. Tik Guru Guru tapo gatvės (miško?!) balagano auka ir privalėjo šiems keistuoliams vaidinti.

Guru Guru nutarė nesupykti, nes prisiminė, kaip kartą vaidino Kalėdų Senelį ir dalino vaikučiams dovanėles. Dabar

teks pabūti šerifu. Dravenis nediršo artintis, nes jautėsi kaltas. Vis viena Guru Guru nepatikės, kad ne jis organizavo šį spektaklį, kuris, beje, dar nesibaigė. Guru Guru pagailo Dravenio. Jis tikrai čia niekuo dėtas.

– Kodėl vyksta šios nesąmonės? – paklausė Guru Guru.

– Kodėl? Kodėl? – pyktelėjo Dravenis. – Tu priminei man motiną, kuri visur ieškodavo priešasčių. Pradedu kosėti ir jau klausinėja: „Kur peršalai?“ Ir neatstodavo tol, kol rimtu veidu suskiesdavau apie šiurpų skersvėjį, kuris mane suprakaitavusį perpūtė kiaurai... Nežinau, nežinau, kodėl gyvenimas toks, o ne kitoks.

Staiga Dravenio akys sužibo ir jis klastingai paklausė:

– O ką tu veikei, ką galvojai, kai prasidėjo Žaidimas?

– Kai mintyse pradėjau rašyti nuotykių romaną, pakilo nematomos užuolaidos ir manyje pabudo vidinis teatras...

Dravenis palingavo galva.

– Kaip miela ir stilinga. Bet režisierius – Žiurkuis, na, o mes tik artistai, negaunantys jokio honoraro... Guru Guru, aš noriu, kad tu būtum režisierius.

– Bus padaryta! – kariškai patvirtino Guru Guru. – Rašytojas – tai režisierius ir artistas. Jis privalo suvaidinti visus vaidmenis ir padėti tašką – užbaigti vidinę dramą, sustabdyti minčių audrą.

– Nepamiršk, tu vis dar šerifas, – paprieštaravo Dravenis.

Guru Guru pažvelgė į džinsinę striukę. Nebuvo jokio ženklelio. Nebuvo nei Dravenio, nei sunkvežimio *Ford*, nei Labanoro girios, nei vaikų, nei pagalbos reikalaujančios minios. Buvo tik namai ir Mylimoji. Ji verkė.

– Guru Guru, aš taip pat regėjau tavo košmarą.

– Pasaulis baisus, ir tik Meilė gali išgelbėti žmoniją, – atsiduso Guru Guru.

Guru Guru dovanoja *Titaniką*

Kai Dravenis atvyko į Rygą ir išlipo iš autobuso, prie jo prisiartino kažkoks purvinas valkata ir latviškai paprašė paskolinti eurą alui. Dravenis ištiesė girtuokliui blizgančią monetą ir krūptelėjo, nes pažino Žiurkių.

– Ačiū, Draveni... Neliksiu skolingas, – pažadėjo demonas.

Skubiai temo ir tik dabar Dravenis pajuto, kad jam būtų saugiau miške, prie skautų laužo, ar namie, prie monitoriaus ekrano. Žavus senamiestis spėriai prarado spalvas. Viešbučiuose ir kruiziniuose laivuose ištirpo turistų minios. Tuščia. Tik augo grin-dinio akmenys ir smailėjo stogų gotika. Reikia judėti. Bet kur? Susitikimas su Žiurkiumi tarsi ištrynė Dravenio atmintį ir jis pamiršo, kokių tikslu atvyko į Rygą. Intuicija paskatino sustoti prie Švedų sienos kampo. Prabėgo tik akimirka ir atsivėrė rūke paskendusios durys. Dravenis pažino Guru Guru siluetą.

– Išlindai iš po žemių? – juokavo sutrikęs Dravenis.

– Vėluoji, pamiršai, kad metas išplaukti, – pyktelėjo

Guru Guru.

– Į Nidą? – pasitikslino Dravenis.

Guru Guru nieko neatsakė, tik paragino Dravenį lipti į taksi.

– Planai nepasikeitė... – tarsi patvirtino Guru Guru.

Uoste buvo šviesu. Jachtų priepilaukoje virė gyvenimas. Dravenis smalsiai dairėsi į šalis.

– Čia ne filmavimo aikštelė! Užteks pozuoti, išplaukiam tuoj pat. Negalima delsti nė sekundės, – įsakė Guru Guru.

– Klausau, kapitone! – šūktelėjo Dravenis.

– Nerėkauk! – sudraudė Guru Guru.

Dravenis kažkodėl prisiminė legendinį *Titaniką*, bet visai netroško tapti tobulo kino siužeto bejėge auka. Bevertė mirtina šlovė. Niekam nereikia negyvų herojų. Skenduolių. Lavonų. Nebent legendinei grupei *Ir Visa Tai Kas Yra Gražu Yra Gražu*. Kaukolės viduje sukosi nemirtingos grupės kultinė plokštelė – *Lavonai*.

Įpusėjus kompaktiniam diskui, Dravenį apniko abejonės. Ar *Guru Guru* jachta (toks buvo laivo vardas!) išskirtinė, ne *tokia*, ne iš filmavimo aikštelės (balos, baseino?!), ne iš žiaurios antimeniškos realybės? Tai kiti laivai išplaukia ir nuskęsta kažkur kitur. Tai kiti laivai, priplaukę pasaulio kraštą, nukrenta į kosmoso bedugnę ir ištirpsta Andromedos ūke. Tai kiti laivai pakyla į dangų ir nardo debesyse... Ar *Guru Guru* laivas kitas? O gal toks pats, kaip visi?

– Guru Guru, ar tavo jachta išskirtinė? – tarsi abejingai paklausė sunerimęs Dravenis.

– Nepaskandinama... – nusijuokė Guru Guru.

Kajutėje iš nuostabos Dravenis žagtelėjo. Prie stalo sėdėjo Guru Guru Mylimoji ir Dravenio mergina Giedrė. Ant sienų kabojo Artūro Rožkovo paveikslai, tyliai skambėjo Žydrūno *Hidros* Augulio albumas *Meressin*, garavo žalioji kinų arbata. Skanu ir gera. Jokios įtampos, streso... Negirgždėjo laimingi sausainiai. Nealpo obuoliai ir persikai. Nesvyravo prinokę bananai. Tik valgis. Blaivus ir sveikas.

Jūra – tai palaima, bet ne dovana. Dravenis jau neabejojo, kad kelionė bus smagi, linksma, be rūpesčių, bet bangų ir debesų gelmės jau ruošė staigmenas, planavo netikėtumus, kliūtis. Dravenis pajuto, kad jachta švelniai supasi.

– Išplaukiame, – tyliai sumetė ir garsiai pridūrė:
– Štai ir aš!

Merginos pradėjo juoktis. Dravenis paraudo.

– Išgerk arbatos, atsigaiivink, – paragino Giedrė.

– O kur kapitonas? – paklausė Dravenis.

– Štai ir aš! – pasirodė Guru Guru.

Dabar juokėsi visi. Draveniui palengvėjo, nes nuo jo veido nukrito klouno kaukė. Guru Guru neteikė jokios reikšmės savo įvaizdžiui, todėl kvatojo kartu. Pagaliau visi nutilo. Juoktis tapo beprasmiška ir kvaila.

– Autopilotas įjungtas, vėjas labai silpnas, mes švelniai dreifuojame ir jachtą valdo kompiuteris... – paaiškino Guru Guru.

– Technika valdo, o žmogus paklūsta, tik jūra nesugeba paskęsti, ji visada išplaukia į krantą. Ši tiesa paguodžia, bet aš negaliu perprasti šios kelionės tikslo, – samprotavo Dravenis, skaudamas arbatą, – nepajėgiu įvertinti visų pavojų. Jaučiu, rizika didžiulė. Kiekvieną akimirką galime būti užpulti.

– Piratų? – nusijuokė Guru Guru.

Pasigirdo duslus garlaivio sirenų gausmas. Visi išbėgo į denį. Šviesdamas it Kalėdų eglutė, pro šalį praskriejo didžiulis garlaivis.

– *Titanikas*, – pašiurpo Guru Guru Mylimoji.

– Keturi pasvirę kaminai, – patvirtino Dravenis.

– Juodi dūmai, – ironizavo Guru Guru.

– Tai ženklas! – tarė Giedrė.

– Raganaitė, tikiuosi, kad geras, – šaipėsi Guru Guru.

– Blogas, labai blogas, – nuliūdo Giedrė, – pavojaus akimirką neverta dėtis drąsuoliu.

– Geriau – bailiu, – įkando Guru Guru.

– Garlaisvis jau nuplaukė, – tarė Dravenis. – ...

– ...ir problema išspręsta, nes nuskęsime ne mes... – pertraukė Guru Guru. – Naivu galvoti, kad už horizonto linijos, ten, kur susilieja oras ir vanduo, yra laisva erdvė, dubliuojanti dan-

gų ir pratęsianti jūrą. Visa tai melas. Tariama horizonto linija – tai scenos kraštas, už kurio yra parteris ir balkonas, t. y. žiūrovų salė. Ir viskas! Nereikia vaikiškai fantazuoti. Įmanoma tik išplaukti, bet niekur neįmanoma nuplaukti. Sužinojus šią paprastą tiesą, gyvenimas praranda aksominį žavesį ir blyškios akvarelinės spalvos jau negali paryškinti imitacinio herojų kraujo, todėl galima drąsiai svaidytis atominėmis bombomis ir pyškinti iš visų ginklų, bet aš jums dovanuju *Titaniką*.

Guru Guru diskutuoja apie tikėjimą, Mendelejevą, Kardaševą ir Leonardą

Guru Guru mėgo pasiginčyti su visokio plauko žinovais. Pastaruoju metu, grįžus iš Žalčiavos, jam labai rūpėjo tikėjimo, išdavystės ir Tėvynės klausimai. Ypač po to, kai Dravenis papasakojo apie Mendelejevą ir tikrąją, pirmąją jo periodinę cheminių elementų lentelę, kurioje buvo cheminis elementas, reiškiantis sąmonę.

Guru Guru pabandė surinkti savo ir smalsaus pašnekovo Henriko minčių nuotrupas. Rezultatas jį apstulbino.

Guru Guru: Be Dievo valios niekas nevyksta, nė plaukas nuo galvos nenukrenta. Religijų daug, Dievas Vienas.

Pašnekovas: Bet trijuose asmenyse? Tai jei gali būti trijuose asmenyse, tai gal ir penkiuose? O gal dvidešimt keturiuose? Ar 127-iuose? O gal net 7 milijarduose? Na, gal išties mes esam dievai?

Guru Guru: Nėra jokių trijų ar dar kažkiek asmenų, yra tik transcendentinio Dievo aspektai, būdai išsireikšti materijos pasaulyje, „kalbėti“ per bet ką. Mes nesam jokie dievai, nors taip,

kiekviename mūsų yra prabudusysis. Civilizacijų jau buvo daug, yra daug ir bus daug, jos nyko, nyksta ir nyks, ir taip bus visada, kol ši Saulė sudegs, o tai tik vienas nuostabus pasaulis iš begalybės kitų.

Pašnekovas: Nuskambėjo kaip baisulinė pranašystė iš kokio papiruso. Kardaševo schemeje pasakojama apie civilizacijų išsivystymą. Trečiojo tipo civilizacija – tai beveik dievai.

Guru Guru: Bet kuris rimtas jogas yra gerokai pažengęs toliau nei minėta „Type III“ civilizacija.

Pašnekovas: Vadinasi, jis gali užgesinti kokią supernovą?

Guru Guru: Gal ir gali, o gal ir daugiau dar net gali, čiodo ir kiti ritualai labai rimti.

Pašnekovas: Na, jei jogas negali užgesint supernovos, tai jis nėra toks pat kietas ar kietesnis nei trečiojo tipo civilizacija pagal Kardaševo skalę.

Guru Guru: Skirtumas tarp mokslininkų ir mistikų tas, kad pirmieji giriasi tuo, ko nepadarė, o antrieji nesigiria ypatingais savo sugebėjimais. Giriasi tik šarlatanai.

Pašnekovas: Vadinasi, kompiuterį sukūrė mistikai, o ne mokslininkų dėka sukurtos technologijos leido jį sukurti, tobulinti, greitinti toliau?

Guru Guru: Leonardo muziejuje, kuriame esama daugybė paviešintų jo išradimų, esama ir kompiuterio, ir skafandro, ir ginkluotės, ir vaizduoklio, ir daugybės kitų išradimų prototipų. Vieni pirmųjų ir esminių išradėjų iki jo buvo persai, arabai, berberai. Europiečiai ne kažin ką išrado, tik sifilį indėnams ir degtinę perdavė, pradėjo masinius genocidus ir kolonizacijas, bankus, manufaktūras – įteisintą vergiją.

Pokalbis buvo netrumpas, tačiau ir šių jo prisiminimų Guru Guru pakako, kad suvoktų, kiek daug paslapčių esama visai šalia, netgi „banalioje“ Mendelejevo lentelėje.

Diskusija

Vejos žolė pavirto gyvatvore ir it žaltys nusirangė iki Guru Guru sodybos. Kambarį užliejo kvapi uogų banga. Ant lubų augo braškės ir prinokusios krito tiesiai į burną. Guru Guru per daug lengvas Žaidimas atrodė kaip apgaulė, reginys naiviems žiūrovams. Guru Guru gulėdamas ant sofos apsivertė ant šono, nes nenorėjo iškristi pro tariamos šlovės langą ir sudužti ant minkšto, aksominio asfalto. Ant kilimo snūduriavo katinas. Jis buvo ramus, nes žinojo, kad galima šimtą kartų sudrausminti gandrų, bet varlėms tikrai nebus lengviau.

Žaidimas vis skaidrėjo, keitėsi, transformavosi ir Guru Guru pasivaideno, kad jis jau nebe žaidėjas. Ir kai jau beveik neliko azarto, laimėjimo džiaugsmo ir pralaimėjimo kartelio, teisėjas Žiurkius (demonas tarėsi esąs toks!), atėmęs lazdas ir kamuoliukus, išvijo Guru Guru ir Dravenį iš golfo aikštelės. Tik diskvalifikacija galėjo patvirtinti naują žaidėjo statusą.

Išvytas iš pievos Guru Guru nė kiek nesikrimto, tik Dravenis pradėjo šlubuoti. Mėšlungis sutraukė kojų raumenis. Nervai. Stresas. Nuoskauda. Bjaurus kokteilis.

– Kas atsitiko? Ar tu sergi? – suserimo Guru Guru.

– Aš sveikas. Norėčiau tik trumpam prisėsti.

Guru Guru pastebėjo grybo formos pavėsinę, kurioje galima buvo atsigaiivinti kava, arbata, limonadu.

– Draveni, ką gersi? – paklausė Guru Guru.

– Arbatą. Žaliąją arbatą, – atsakė Dravenis.

Nedelsdamas prisistatė Žiurkius, vilkintis baltą padavėjo uniformą. Užsakymas priimtas. Ant stalo garavo arbata.

– Ar palengvėjo? Nenusimink, pats ne kartą sakei, kad gyvenimas – kančia, – tarsi provokavo Guru Guru.

– Taip, – patvirtino Dravenis. – Samsara – tai ne Nirvana.
– Jos tapačios, – nukirto Guru Guru, – tai parašyta
Kanone.

– Ar tu žinai, *kuo* jos tapačios? – pyktelėjo Dravenis.
– Norėčiau, kad tu paaiškintum, – nepasidavė Guru
Guru, – apšviesk mane.

Žiurkius stebėjo pokalbį ir džiūgavo. Jis norėjo išprovokuoti pikta diskusiją, sudrumsti žaidėjams protus, stebėti pažiūrų ir nuomonių susikirtimą, galimą oponentų kivirčą ir galbūt net ir konfliktą. Demonas žinojo, kad beprasmiškai ginčai užtemdo protą, todėl svajėjo apie Guru Guru ir Dravenio dvikovą, be abejo, prisilaikant Laukinių Vakarų kanono. Žiurkius neabejojo, kad Guru Guru pirmas iš dėklo išsitrauks revolverį ir paties Dravenį. Kraujas ir smėlis. Bus smagu ir pamokoma. Reginys bus įtrauktas į sostinės prestižinių licėjų edukacinę programą. Būtinai.

Dravenis susikaupė, norėdamas atsakyti į sunkų klausimą. Tik viena poeto susimąstymo akimirka prilygo bedvasei buities amžinybei. Dravenis tylėjo. Stojų ilga, nejauki tylą. Guru Guru pagailo filosofiškai neišprususio, stokojančio akademinio išsilavinimo Dravenio.

– Draveni, nesivargink, aš pats žinau atsakymą, todėl tavęs nekankinsiu.

– Ačiū, Guru Guru... – susigėdo Dravenis.

– Draveni, baik kompleksuoti, tu esi gana išmintingas, nes pripažįsti savo neišmanymą. Man įdomu su tavimi žaisti, nes nesi snobas, – šyptelėjo Guru Guru.

– Tik nereikia manęs menkinti, – pasišiaušė Dravenis.

– Esi poetas ir niekas to nepaneigs, – užtikrino Guru Guru.

Diskusija pasibaigė taikiai. Iš nevilties Žiurkius sugraužė savo uodegą, ir ši akimirksniu ataugo. Lengviau atsikvė-

pė gamta. Dabar vėl galima vaikiškai šėlioti. Ant naujo visureigio nuvirto supuvęs medis. Sužalotas neteisėtai įgytas turtas. Neverta jaudintis.

LSD. Lucy In The Sky With Diamonds

Klaidingai manoma, kad Žaidimo variklis – tai gėrio ir blogio kova. Dabar sunku, beveik neįmanoma įvardinti, kas yra gėris, galime tik stebėti apsukrias blogio apraiškas ir jo vidines kovas dėl valdžios, pinigų, įtakos sferų. Todėl Žaidimas tampa baisus ir diskredituoja pats save, tapdamas bereikalingas ir žalingas. Guru Guru vis dar abejojo, ar verta iškelti drąsią hipotezę, pagal kurią tobulas žaidėjas turi ignoruoti Žaidimą ir liautis žaisti. Ir kas tada nutiks, kai žaidėjas nustos žaisti? Ogi vėl prasidės Žaidimas – ir tas pats, ir kitas. Todėl neverta liautis žaisti. Ši išvada nuramino Guru Guru, todėl jis nutarė žaisti bet kada ir bet kur, nors širdies gilumoje slėpė iškalbingas J. Cage'o pauzes.

Guru Guru buvo nepatenkintas pirmąja diskusija. „Kodėl Dravenis vengia atskleisti savo pažiūras ir dedasi analfabetu? Gal jis nori pademonstruoti garsiąją *zen* tylą? Nepanašu... Paklausiu Dravenio. Tiesiai ir šviesiai. Prispausiu prie sienos slapuką“, – nutarė Guru Guru.

– Nenoriu diskutuoti todėl, kad esu nemokša, – prisipažino Dravenis. – Aš perskaičiau tris metrus filosofinės pakraipos knygu, daug ko nesupratau ir nieko nesužinojau. Bandžiau medituoti, bet man nepavyko aktyvinti trečiosios akies, pažadinti snaudžiančių smegenų rieviių, iš nevilties ragavau haliucinogeninius grybus, klausiau daug psichodelinės muzikos, bėgiojau basas

žarijomis, naktimis slampinėjau stogais, ieškodamas šviesiosios mėnulio pusės...

– Ir viskas veltui? – suabejojo Guru Guru. – Manysčiau, kad tu esi pažengęs žmogus.

Dravenis paniuro.

– Ir paskutinis klausimas tau, kaip mistikui, ne kaip mokslui: ar filosofija yra tik suktas kludiesys? Intelektualus, sisteminis, analitinis... bet koks... Manau, tu supranti, ko aš tavęs paklausiau? – tarė Guru Guru.

– Nežinau... Be to, ar tai yra svarbu? Galiu tik drąsiai pasakyti, kad Buda atmetė bet kokią galimybę intelektualiai, filosofiskai paaiškinti, kas yra Būtis. Tai ne tik mano, tai viso pasaulio tragedija. Kai indų filosofija pasiekė Kiniją, metafizika pavirto kovų menu. Praktiškai kinai rado pritaikymą budizmo scholastikai. Na, o aš, „proto bokštas“, sugebėjau tapti tik žaideju, žonglieriumi, lunatiku, poetu... – teisinosi Dravenis.

– Kas yra Žaidimas? – paklausė Guru Guru.

– Man realūs tik šachmatai, futbolas, golfas, kortos, krepšinis, kompiuteriniai žaidimai... Bijau bet kokių išvadų. Manau, visi apibendrinimai – migla ir dūmai, o mąstytojų išmąstytos sąvokos – tik fikcija. Tikrovėje nėra filosofinių kategorijų. Tikri tik konkretūs daiktai, reiškiniai, fenomenai, kuriuos tūli mąstytojais bando apibendrinti, tikėdamiesi viską paaiškinti, surasti visus atsakymus.

– Nepamiršk, Buda mokė, kad ir realus pasaulis – tik iliuzija, – patikslino Guru Guru.

– Būk ramus, tvirtai žinau, kad bet kokiai filosofijai – šakės! – šūktelėjo Dravenis.

– To ir siekė Buda, – šyptelėjo Guru Guru.

Lauke, kuriame stovėjo pavėsinė, įsiviešpatavo visiš-

ka rintis, nutolo miesto gaudesys, sustingo vėjas, atsargiai atsirėmęs į švelniai pasvirusį beržą. Kariškai pasitempė arbatinės sienos, o skardinis stogas pavirto branduoliniam smūgiui neįveikiamu kupolu. Jau niekas negalėjo sudrumsti arbatos gėrimo ceremonijos.

– Taigi, kas yra Žaidimas? – dabar paklausė Dravenis.

– Išsisukai... – šiek tiek nuliūdo Guru Guru, – bet man patiko tokia diskusijos baigtis.

– Ir man... – džiugiai pritarė Dravenis. – Taigi, kas yra Žaidimas?

– Norėčiau išgirsti poetinę mūsų Žaidimo interpretaciją, – paprašė Guru Guru.

Dravenis staigiai atsilošė ir kartu su kėde nuvirto ant grindų. Pribėgo padavėjo uniforma vilkintis Žiurkius ir padėjo Draveniui atsikelti.

– Tuoju atnešiu šachmatus, – pažadėjo demonas.

Dravenis pralošė tris partijas.

– Džiugu, kad nedarai man nuolaidų... – sunkiai versdamas liežuvį, padėkojo Dravenis.

– Aš niekam nedarau jokių nuolaidų, net ir sau pačiam, – patvirtino Guru Guru, stebėdamas, kaip šachmatų figūros virsta kubeliais, piramidėmis, cilindrais.

Dravenis nelauktai pasviro ir jo veidas atsitrenkė į šachmatų lentą. Kai Dravenis atsitiesė, ant jo veido buvo prilipę keturi žirgai, ir visi juodi.

– Kokia spalva žaidžiau? – paklausė Dravenis.

– Skaidria, permatoma, aiškia... – suglumo Guru Guru.

Dravenis pakilo nuo stalo ir norėjo kažką pasakyti, bet nespėjo. Jis nuriedėjo nuo laiptų ir atsitrenkė į dekoratyvinį akmenį. Postmodernus luitas priglobė nelaimėlį.

– Gatavas! – džiūgavo Žiurkius. – Dabar atėjo jūsų eilė!

Guru Guru labai nustebo pamatęs, kad prieš jį stovi dramblys ir trimituoja straubliu. Prabėgo leopardas, praskrido pelikanas... Prie pavėsinės į dangų stiebėsi liekna palmė.

– LSD! Niekše, tu įbėrei narkotikų! – sušuko Guru Guru.

– Tai mano firminė arbatėlė! – džiūgavo Žiurkius.

Pagaliau nuo vejos sunkiai pakilo Dravenis. Iš jo nosies bėgo kraujas. Dravenis spyrė Žiurkiui į pilvą, bet nepataikė, todėl, praradęs blaivią pusiausvyrą, nukrito tiesiai į dilgėlių krūmą.

– Dabar jūsų eilė! – grasinimą pakartojo demonas.

– Nemėgstu kartotis, – atšovė Guru Guru. – Pragaro filosofe, prieš mane nudėdamas, pasakyk, kokia gyvenimo prasmė? Bent mirdamas norėčiau žinoti atsakymą.

– Žaisti! – kvatojo demonas. – Ir sunaikinti pasaulį.

Guru Guru spyrė Žiurkiui į pilvą ir pataikė. Demonas artistišškai susiritė iš skausmo.

– Jūsų viršus! Jūs nugalėjote! – džiūgavo Žiurkius. – Jei norite, galite smogti dar kartą! Velniškai dievinu smurtą!

Guru Guru iš dilgėlių ištraukė Dravenį.

– Kaip matai, filosofija atneša tik nelaimės, – nusijuokė Dravenis.

– Aš tikrai nesiekiu, kad mūsų Žaidimas pavirstų filosofine diskusija, – teisinosi Guru Guru.

– Žaidimas yra Žaidimas! – vapėjo Dravenis.

– Koks kvailas ir svaigus atsakymas, – nudžiugo Guru Guru. – Nepamiršk, LSD poveikis išliks ilgam.

– Norėčiau visą gyvenimą regėti haliucinacijas, – samprotavo Dravenis. – Būtų įdomu gyventi... prasminga ir miela... šiuolaikiška...

– Žiurkius persistengė – tau nereikia jokių narkotikų... – ironizavo Guru Guru.

– Gal aš ir esu trenktas, bet tau ši dozė, manau, yra būtina, – atrėžė Dravenis.

– Tik vienam kartui, – šyptelėjo Guru Guru.

Šalia pavėsinės stovėjo legendinis Dravenio *Chrysler*.

– Kur važiuosime? – paklausė Dravenis.

– Į seržanto Pipiro vienišų širdžių klubą, – įsakė Guru Guru.

– Supratau, važiuosime į kapitono Vadulio angarą, – nudžiugo Dravenis. – Bet nepamiršk, kad kapitonas yra neprilygtamas *The Beatles* gerbėjas.

– Žinau! – patvirtino Guru Guru. – Bet tai man nesvarbu.

– O kas tau rūpi? – paklausė Dravenis.

– Man neduoda ramybės, kodėl Žiurkius griebėsi narkotikų. Nejaugi jis negali *kitaip* mūsų įveikti? – garsiai mąstė Guru Guru.

– Manau, demonas nesivadovauja nei garbės kodeksu, nei moralės normomis, todėl angare mūsų laukia siurprizas, – pašiorpo Dravenis.

– Haliucinogeninė dovanėlė, – nusijuokė Guru Guru.

Chrysler skriejo Savanorių prospektu. Staiga Guru Guru pastebėjo rodyklę su užrašu: „Kapitono Vadulio angaras – 1 km.“ Sužviogė stabdžiai, vos neatsitrenkęs į troleibuso stulpą, *Chrysler* nėrė į neasfaltuotą šunkelį. Duobės, žvyras. Mažytis akmenukas atsitrenkė į priekinį stiklą, bet langas nesudužo, net neįskilo. Tik nusidažė rožine spalva. Pagaliau automobilis sustojo prie legendinio angaro. Guru Guru nedvejodamas pravėrė sunkias, girgždančias duris, ir draugai įėjo į vidų. Angaras buvo visiškai tuščias. Šis vaizdas pribloškė Dravenį.

– Kaip žaisti tuščiam stadione, aikštėje, angare? Ma-

nau, kad Žiurkius, it mažas vaikas, panoro žaisti slėpynių! Ar tuščiam kambariui yra demonas ar poltergeistas? Klasikinė literatūra teigia, kad ant adatos smaigalio galima pasodinti tūkstantį velnių...
– linksmai svarstė Guru Guru.

– Žinau atsakymą, – paširpo Dravenis. – Mes tuoj atsidursime vakuume, atvirame kosmose, ir be skafandrų.

Arktinis šaltukas surakino rankas ir kojas, bet draugai sugebėjo atverti angaro duris ir pasprukti į lauką. Nukritę į balą, jie džiūgavo it žvirbliai prieš lietu. Šalia stovėjo išdidus ir pasitempęs Žiurkius. Jis paslaugiai ištiesė didžiulę picos dėžę ir plastikinį butelį giros.

– Atsigaiivinkite, atgaukite jėgas, mieli kolegos!

– Nevalgysiu aš tavo picos, negersiu velniškos giros!

– pasipiktino Guru Guru.

– Puiku, liks man daugiau! – džiūgavo Žiurkius.

Demonas prarijo kartoninę dėžę ir plastikinį butelį giros. Atsiraugėjo ir nusispjovė. Pasmirdo siera.

– Dabar aš supratau, kodėl tu kreti kvailus pokštus, gundai, erzini, piktini. Tu nori būti reikalingas, svarbus. Tu sieki, kad vyktų Žaidimas. Viso, seni! Lauk iš smėlio dėžės. Susirink savo žaisliukus, mes galime žaisti ir be tavęs.

– Guru Guru, nebūkite naivus, – liūdnai tarė demonas.

– Manai, kad man labai patinka žaisti ir krėsti šunybes? Pragare auga nedarbas, aš noriu išsaugoti darbo vietą ir nebenoriu grįžti prie katilo *smalos*. Aš viso labo tik artistas, neverta kaltinti manęs, tai kažkokie (labai nemėgstu šio žodžio!) paslaptingi žiūrovai inspirouoja ir stebi mūsų Žaidimą. *Jiems* tai pramoga.

– Gal malonėsite paaiškinti, kas tie *Jie*?

– Kodėl gi ne! Galiu atsakyti į šį klausimą, nes tai bus smūgis poniai filosofijai tiesiai į auksinius dantis, – delsė, keldam

mas informacijos kainą, Žiurkius.

– Nekantrauju išgirsti atsakymą, – susidomėjo Dravenis.

– Tai – vaiduokliai, paprasti, kasdieniški, kartais matomi, kartais – ne. Tai jie stebi mūsų Žaidimą, – atsivėrė demonas.

– Tu ne tik niekšas, bet ir idiotas, – nusikvatojo Guru Guru.

Itin skaudžiai užgautas ir įžeistas, demonas prasmego tiesiai į pragarą. Pagaliau pasibaigė ir LSD poveikis. Draugai sugrįžo į pavėsinę, iš kurios niekada ir nebuvo iškeliavę. Juos aptaravo pagyvenusi padavėja.

– Gal pas jus dirba *toks* nuožmios išvaizdos vyrukas? – pasiteiravo Guru Guru.

– Ne, mūsų arbatinėje dirba tik merginos, – pasakė moteriškė.

Guru Guru ir 4

Guru Guru žinojo, kad japonams ir kinams skaičius 4 nelaimingas, nes tariamas taip, kaip žodis *mirtis*. Negalima sakyti, kad Guru Guru nebijojo mirties, tačiau, mėgdamas peržiūrinėti senovines nuotraukas, suvokdavo, kad tie žmonės jose buvo gyvi, o dabar jų nėra. Taigi, kur ta mirtis? Ar ji nugalėjo fotografiją, kiną, literatūrą, muziką? Jei ji tokia silpna, kad gali nugalėti tik nestiprias būtybes (o žmogus išties silpna būtybė), galbūt tikrai neverta bijoti mirties?

Prieš ketverius metus Guru Guru ištarė žodžius, kurie pakeitė jo gyvenimą. Ir mirties baimė buvo užantspauduota ir padėta ten, kur jai ir priklauso – į skyrelį „mirties baimė“, tačiau

ne į kokį nors panikos kambarį ar paskirstyta po visus įmanomus gyvenimo skyrelius.

„Nėra kito Dievo, išskyrus Dievą...“

Guru Guru, grįžęs iš Žalčios, vis mažiau kalbėjo, rašė, vis daugiau galvojo, mąstė, liepsnojo viduje. Jis pasikeitė. Tai matė ir Dravenis. Guru Guru ėmė sau kalbėti tokius dalykus, apie kuriuos sunku kalbėti žodžiais ir kuriuos greičiausiai galėjo suprasti tik koks Tesla (ne, Guru Guru nesilygiavo į tokius genijus kaip jis, tiesiog tik tokioje draugijoje būtų sutikęs tyliai pasėdėti). Dravenis buvo tylusis genijus – mažai kalbantis, daug žinantis.

Guru Guru pasitikėjo Draveniu, šis papildė jį.

Guru Guru žinojo. Mirtis ateis. Todėl dera nugyventi gyvenimą taip, tarsi eitum styga (panašiai rašė Rerichai). Garbingai.

TŽTK. Tikrųjų žaidėjų tikrasis klubas

Žaidėjai jungiasi į draugijas – slaptas ir visuomenines, į klubus – uždarus ir atvirus. Bet tikri žaidėjai žaidžia slėpynių, nes jų niekas neieško.

– Draveni, ar mes priklausome kokiam nors klubui? – paklausė Guru Guru.

– TŽTK – Tikrųjų žaidėjų tikrajam klubui, – nusijuokė Dravenis. – Mes – patys galingiausi, nes neįmanoma sunaikinti organizacijos, kurios nėra, beviltiška ieškoti jos būstinės, įstatų ar registracijos numerio savivaldybėje.

– Kaip mes galime būti, egzistuoti, jei mūsų nėra? – tęsė mintį Guru Guru.

– Tavo klausimas gali iš nežinios dumblo ištraukti

burlaivį, pilną nuskendusią lobių... – aiškino Dravenis. – Tikri tik tie dalykai, kurių tarsi nėra. Visi (sąmoningai ar ne) ieško Dievo, kurio niekas (neskaitant kai kurių išrinktųjų) nematė, negirdėjo.

– O kas surado mūsų klubą? – gerokai patylėjęs, paklausė Guru Guru.

– Deja, tik Žiurkius... Piktos jėgos ieško dorų žmonių... – nuliūdo Dravenis.

– Taip, Draveni, mes ištraukėme lobį, kurio niekam nereikia... Tikrosios vertybės – tai paprastumas, nuoširdumas, atjauta... Visa kita – tik tuštybė.

– Na, o Tikėjimas? – paklausė Dravenis.

– Tikėjimas turi pabusti ir Jį pažadinti gali tik šios mano išvardintos vertybės, – pasakė Guru Guru.

– Daryk gera, venk blogo, skaidrink širdį – toks Budos kelias, – papildė Dravenis.

– Po tokio pokalbio reikia ilgai tylėti, – užbaigė diskusiją Guru Guru.

Draugai gėrė arbatą, klaidžiojo siauromis Vilniaus gatvelėmis, nepratarę nė vieno žodžio. Pagaliau nusileido saulė ir užsidegė gatvių žibintai. Guru Guru dūrė pirštu į dangų. Ir netrenkė žaibas, nenukrito atominė bomba – tik beprotiškai lekiantis greitis autobusas lietaus balų vandeniui aptaškė draugus. Autobusą vairavo Žiurkius. Dravenis jau norėjo nusikeikti, bet Guru Guru visa gerkle suriko:

– Ša!

Pritariamai nusikvatojo girtuoklis, smerkiančiai suburbėjo senyva moteriškė. Draugai ištirpo tamsioje minios pusėje, nes nepasiekiamai aukštai, virš dangoraižio stogo, supratingai šypsojosi bekraštė, bematė pilnatis.

Interliudija. Slidus la(i)kas

...lakas ir laikas. Tobula simbiozė. Lakuoti batai, baldai, parketas. Lakas paslepia pražūtingą laiko poveikį ir mulkina patiklius miesčionis. Lakas maskuoja entropiją, suirimą, dūlėjimą, neišvengiamus pokyčius. Lakas gydo socialines žaizdas, todėl degraduoti individai geria estišką (estetiską?!) politūrą, siekdami prasibrauti bent į vidurinės klasės gretas...

...tik savo širdyje galima atrasti paslėptą lobį, bet jį saugo vaидуokliai ir baubai, kurie draudžia pažvelgti į vidų ir skatina dairytis aplink, džiaugtis lakuotais daiktais, siekti žvyruotos karjeros, ieškoti alinančių malonumų. Išorė netelpa viduje, nes širdyje nėra jokių sandėlių, kuriuose galima kaupti atsargas „juodai dienai“. Bet, deja, dienos nebūna tik juodos – jos pilkos, pastelinės, nelakuotos, ir joks žilagalvis administratorius nestebi laikrodžių rodyklių, kurios sukasi atgal. Galbūt tik kreivi veidrodžiai, tik balos, tik iki skausmo akinantis dangus...

...kai dėmesys sutelkiamas tik į išorę, į vidų įsibrauna demonas ir drumsčia protą, žadėdamas aukso kalnus, titulus ir šlovę. Jokio pripažinimo nėra, ir poetas, skaitantis apsnūdusiai auditorijai eiles, lėtai žudo save. Nuobodu, nes kiekvienas klausytojas nori išgirsti savo vidinį balsą, kuris įžūliai tyli. Sausakimšoje auditorijoje pagaliau pajunti alsų lako kvapą ir nori sprukti laukan. Nereikia eilių, kai šalia krenta nematomos bombos, kurias meta atominiai uodai. Kvantiniai moskitai geria la(i)ką, kuris yra, kurio nėra, kuris cikliška sukasi ratu, kuris juda tiese – iš taško A į tašką B, kuris dievina mokslą, bet niekina gyvus žmones...

...nesaugu slėptis lagamine, portfelyje, krepšyje... Pamestų daiktų saugykloje nebeliko laisvos vietos, kurioje galima

būtų paslėpti savo sukalkėjusią šypseną. Fotoaparato viduje noksta pastoralinio peizažo klastotės ir vaiposi tranzitiniai veidai, išdrožti iš sauso dykumų oro. Vėjas kala vėtrai paminklą ir skiepija kiaulių maro sudegintus tiltus, kad nepaslų guminė automobilio kanopa ir nešlubuotų debesimis brendantys oro balionai. Restoranai netenka galios. Bepalvis žvilgsnis šlifuoja stiklines taurių briaunas ir nepastebimai sudega visi siekiai, pamerkti į spirito balas. Lyja krokodilų ašaromis. Skauda, kai tvoros griaua klibančius dantis ir šonkaulius skaičiuoja verkiančių gitarų stygos...

...gelbsti tik garsas. Švarus ir tikras. Medinis, metalinis, stiklinis... Tik kompaktinės plokštelės kaupia energiją. Venki bet kokio koncerto. Kvadratinėje scenoje dūksta vaiduokliai ir nėra kur slėptis nuo įkyrių fonogramų. Gili parterio dauba – dar ne gulbių ežeras. Kantriai ieškok seno vinilo, kad galėtum statyti povandeninius laivus ir plaukti pas tritonus ir varles...

...atmosfera – ne kosmosas. Sunku imituoti aukštus astronauto siekius, nugalėti sausas Mėnulio jūras ir pakilti į elipsines cirkų aukštumas. Žemėje oro nėra, bet visi kvėpuoja tik iš įpratimo. Begalinė įtaigos galia verčia tikėti, kad dar esi gyvas. Apsvaigę nuo egzistencinio melo, visi nori būti laimingi, o kai nepavyksta – trokšta auksinėmis žirkklėmis nukirpti ploną gyvybės siūlą ir nerealiai išnykti...

...blizga slidi taimerinė politūra, la(i)kas. Garuoja chemija, nuodai skverbiasi į smegenis ir paralyžiuoja kosmoso instaliuotas programas: lūžta mąstymas, šlubuoja atmintis, blokuojamas ryžtas, stiprėja baimė. Vergiškas nuolankumas kompensuojamas pamaldžiu reklaminių skrajučių vartymu, lankstymusi spalvotoms akcijų rodyklėms. Apytuščiame alkoholio skyriuje išpažįstamos sunkios pagirios ir kaulus laužanti abstinencija pakeičiama skandalu gatvėje, namuose, ligoninėje...

...parsiduodama už pigią, plastikinę PC nuolaidų kortelę. Prekybos magnatai žino, ką tu valgai, ką geri, kuo nuodiji save, todėl nesvarstyk, nefilosofuok, nesikankink. Nementuok, nemitinguok, žiūrėdamas į baltą PC sieną. Nemaištauk prabangiam sandėlyje. Atmesk visas rinkodaros viliones. Neskubėk, palauk, kol išdžius troškimų la(i)kas ir parketo lentelės pavirs paprastomis medinėmis grindimis. Tada eik! Tai – tavo Kelias...

Vilnius-Ryga-Roma-Balis-Laplandija-Vilnius,
2012–2014 m.

Peleckis, Mindaugas, ir Lyva, Algimantas

Pe-76 ŽAIDIMAS: kompasas dideliems vaikams. Romanas be pabaigos: [romanas] / Mindaugas Peleckis, Algimantas Lyva. – Vilnius: Pasviręs pasaulis, 2014. – 206 p.

ISBN 9786098027105

Autorių „Žaidimas“ – tai psichodelinė kūryba, beletristinis *krautas*, neturintis jokio literatūrinio tikslo. Knyga neturi nei pradžios, nei pabaigos. Tai – žaidimas be aiškių ribų, bet jis nėra begalinis. Minčių srautas gali nutrūkti ir vėl atgimti bet kada, bet kur ir nebūtinai rašytine forma. Knygos sumanymas priklauso filosofijos doktorantui Mindaugui Peleckiui. Tai – pirmas bendras dviejų Lietuvos rašytojų sąjungos narių kūrinys.

UDK 821.172-31

ALGIMANTAS LYVA
MINDAUGAS PELECKIS

ŽAIDIMAS

Kompasas dideliems vaikams. Romanas be pabaigos

Redaktorė Janina Peleckienė
Dailininkė Kazimiera Lyvienė
Dizaineris Algimantas K. Lyva
Leidybos vadovas Vincas Akelis

Išleido UAB „Pasviręs pasaulis“
Erfurto g. 48–18, LT-04102 Vilnius
El. paštas: tango@takas.lt

Spausdino UAB „Biznio mašinų kompanija“
J. Jasinskio g. 16 A, LT-01112 Vilnius
www.bmk.lt